

Till
Kommunstyrelsen

Uppföljning av budget 2015 – Tertialrapport 2 med delårsbokslut per den 31 augusti 2015

Avsiktsförklaring Stockholm Impact Award, dnr 410-1441/2015

Finanspolicy, dnr 171-1438/2015

Stockholms stads vattenprogram – Lägesrapport 2012, dnr 304-1829/2013

Rapportering av energianvändning och utsläpp av växthusgaser 2013, rapport från miljö- och hälsoskyddsnämnden, dnr 303-592/2014

Rapportering av energianvändning och utsläpp av växthusgaser 2014, rapport från miljö- och hälsoskyddsnämnden, dnr 134-252/2015

Upphandling av elenergi för trafikkontoret, hemställan från trafiknämnden, dnr 170-719/2015

Avsiktsförklaring Urban ICT Arena, dnr 433-1324/2015

Tillägg konsortialavtal mellan Stockholms Stadshus AB och Fortum Power And Heat AB, dnr 112-1023/2015

Anvisningar för arbete med HIV/STI-prevention i Stockholms stad, socialförvaltningen, dnr 325-1050/2013

Inrättande av ett planeringsutskott, förslag från Bromma stadsdelsnämnd, dnr 101-551/2015

Delmålsavstämning 2014 för Stockholms stads miljöprogram 2012 till 2015, dnr 181-1530/2015

Uppföljning av Lex Sarah – rapportering för 2014, dnr 152-1157/2105, uppföljning från socialnämnden och äldrenämnden

Uppföljning av stadens vård- och omsorgsboende, hemtjänst, servicehus och dagverksamhet för 2014, uppföljning från äldrenämnden, dnr 152-1050/2015

Uppdragsredovisning kommunstyrelsens uppdrag att utreda ansvaret för sjörestaurering och andra vattenvårdsåtgärder ska tydliggöras inom staden, dnr 135-513/2015

Följ Sao Paulos exempel – gör Stockholm till en stad fri från gatureklam, dnr 329-1405/2013, motion från Ann Mari Engel (V)

Stadsledningskontorets förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Delårsbokslut per den 31 augusti 2015 för Stockholms stad godkänns.
2. Förändring av indikatorer, årsmål eller ansvarig nämnd/bolag godkänns enligt bilaga 3 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
3. För 2015 ska utdelningen från koncernen Stockholms Stadshus AB uppgå till 500 mnkr med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande. Stockholms Stadshus AB uppmanas att sammankalla extra bolagsstämma i enlighet med detta beslut.
4. Finanspolicy för kommunkoncernen Stockholms stad, dnr 171-1438/2015, inklusive däri angivna ramar för total extern upplåning och intern utlåning till och borgensåtagande för bolagen samt utlåning till stadens slutna redovisningsenheter fastställs enligt bilaga 7 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
5. Kommunstyrelsen får fakturera arbetsmarknadsnämnden under återstoden av 2015 för de kostnader som överföringen av ansvaret för nationella minoriteter innebär. Vidare ska det statsbidrag som staden får med anledning av att Stockholm är förvaltningsområde för finska språket, inklusive de återstående medlen från tidigare års statsbidrag, överföras

till kommunstyrelsen i samband med bokslutet för 2015 med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

6. Fastighetsnämndens avkastningskrav ökas med 118,9 mnkr med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
7. Nämnderna uppmanas och stadens bolag anmodas, genom Stockholms Stadshus AB, att justera och komplettera sina indikatorer och målvärden enligt vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande och bilaga 4 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
8. Basnyckeltal med utfall för år 2014 godkänns med hänvisning vad som sägs i bilaga 5 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
9. Miljö- och hälsoskyddsnämndens lägesrapport Stockholms vattenprogram- Lägesrapport 2012 godkänns enligt bilaga 10 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
10. Ärendet ”Stockholms stads deltagande i klimatmanifestationen 2015 – Earth Hour”, dnr 111-150/2015, anses besvarat med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
11. Anmälan av avsiktsförklaring för Stockholm Impact Award dnr 410-1441/2015, godkänns enligt bilaga 6 till stadsledningskonorets tjänsteutlåtande.
12. Kulturnämndens uppdrag att ta fram förslag på statuter och hanteringsordning för filmpriset, hantera stadens administration till följd av prisets instiftande samt återrapportera ett förslag till kommunstyrelsen angående hantering av priset från tertialrapport 1 anses avslutat med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
13. Redovisning från miljö- och hälsoskyddsnämnden av ”Rapportering av energianvändning och utsläpp av växthusgaser 2013”, dnr 303-592/2014, och ”Rapportering av energianvändning och utsläpp av växthusgaser 2014”, dnr 134-252/2015, godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

14. Trafiknämndens hemställan, dnr 170-719/2015, att kommunfullmäktige godkänner att trafiknämndens upphandling av elenergi får ske i särskild ordning, avslås med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
15. Delmålsavstämning 2014 för Stockholms stads miljöprogram, dnr 181-1530/2015, 2012 till 2015 godkänns enligt bilaga 9 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
16. Anvisningar för arbete med HIV/STI-prevention i Stockholms stad, dnr 325-1050/2013, skrivs av med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
17. Anmälan av avsiktsförklaring för Urban ICT Arena, dnr 433-1324/2015, godkänns enligt bilaga 8 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
18. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att genomföra central upphandling av flödesrelaterade banktjänster med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
19. Stockholms Stadshus AB uppmanas att ge bolagen inom koncernen i uppdrag att delta i central upphandling av flödesrelaterade banktjänster med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
20. Den justerade korrigerade inriktning för GSIT 2.0 som i huvudsak innebär att stadens pedagogiska verksamheter, oavsett organisatorisk hemvist, omfattas av utbildningsnämndens upphandlingsområde godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
21. Tillägg till konsortialavtal mellan Stockholms Stadshus AB och Fortum Power And Heat AB godkänns, hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
22. Information om begränsningar för avdrag för koncerninterna räntor godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
23. Bromma stadsdelsnämnds förslag om inrättande av ett planeringsutskott, dnr 101-551/2015, avslås med

hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

24. Uppföljning av stadens lex-Sarah rapportering år 2014, dnr 152-1157/2015 godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
25. Stockholms stad ska fortsatt använda Sveriges Kommuner och Landstings nationella tjänst för ekonomiskt bistånd – SSBTEK och godkänner att kostnaden är 1 krona per kommuninvånare och år för år 2015 respektive år 2016. Finansiering av tjänsten sker inom socialnämndens ordinarie budget.
26. Erbjudandet om fortsatt användning av den nationella tjänsten för ekonomiskt bistånd – SSBTEK enligt den invånarbaserade finansieringsmodellen, antas med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
27. Uppföljning av stadens uppföljning av vård och omsorgsboende, hemtjänst, servicehus och dagverksamhet 2014, dnr 152-1050/2015, godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
28. Stadsledningskontoret föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige att anse uppdraget, dnr 135-513/2015, besvarat med hänvisning till vad som sägs i tjänsteutlåtandet.
29. Stadsledningskontoret föreslår att motionen ”Följ Sao Paulos exempel - gör Stockholm till en stad fri från gatureklam!”, dnr 329-1405/2013 av Ann Mari Engel (V) anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del följande.

1. Tertiärrapport 2 för 2015 för Stockholms stad godkänns.
2. Nämnderna medges budgetjustering för ökade nettokostnader med 113,1 mnkr. Finansiering sker ur *Central medelsreserv: 2. Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov* i 2015 års budget.
3. Nämnderna medges budgetjustering för ökade nettokostnader för prestationsförändringar med 138,3 mnkr.

Finansiering sker ur *Central medelsreserv: 3. Till kommunstyrelsens förfogande för prestationsförändringar* i 2015 års budget.

4. Nämnderna medges budgetjustering för minskade investeringsutgifter med 5,9 mnkr. Finansiering sker ur *Central medelsreserv: 4. Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda investeringsutgifter* i 2015 års budget.
5. Nämnderna medges budgetjustering för ökade nettokostnader med 45,3 mnkr. Finansieringen sker genom att omfördela för ändamålet budgeterade medel under Kommunstyrelsen m.m. i 2015 års budget.
6. Nämnderna medges stimulansbidrag med 3,2 mnkr för inkomna ansökningar för utbyggnad av förskolelokaler, under förutsättning av att kraven enligt fastställda anvisningar för stimulansbidrag uppfylls. Beslut om beviljade stimulansbidrag för utbyggnad av förskolelokaler gäller tidsbegränsat till och med år 2016.
7. Norrmalms stadsdelsnämnds ansökan om stimulansbidrag om totalt 0,6 mnkr, varav 0,1 mnkr per ny lägenhet, för en ny gruppbostad (LSS) om sex lägenheter på David Bagares gata godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande. Utbetalning sker mot faktura.
8. Stimulansbidrag om totalt 0,6 mnkr för beställarstöd och projektering, som tidigare beviljats Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, för en ny gruppbostad (LSS) på Trondheimsgatan 25 återtas med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
9. Nämndernas budgetar justeras för ökade kostnader och intäkter med 670,7 för redovisade omslutningsförändringar samt för övriga omfördelningar och justeringar enligt bilaga 1 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
10. Utöver vad som framgår ovan avslås övriga framställningar i tertiärrapport 2 från nämnderna.
11. Under förutsättning av att kommunfullmäktige beslutar att central upphandling av flödesrelaterade banktjänster ska genomföras ska stadsledningskontoret genomföra

upphandlingen. Vidare delegeras till stadsdirektören att fatta beslut om val av leverantör, vid behov genomföra förändringar, kompletteringar och/eller tillägg till avtal med vald leverantör, som utifrån affärsmässiga grunder är påkallade samt teckna avtal med vald leverantör.

12. Stockholms stad begär utträde från föreningen Europakorridoren samt bolaget Europakorridoren AB från och med 1 januari 2016 med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Lars Rådch
Stadsdirektör

Staffan Moberg
Ekonomidirektör

Bilagor

1. Av nämnderna begärda och av stadsledningskontoret avstyrkta/tillstyrkta budgetjusteringar samt av nämnderna redovisade omslutningsförändringar
2. Resultatprognos och prognos på investeringsplan
3. Förändring av kommunfullmäktiges indikatorer, målvärden med mera
4. Uppmaningar till stadens nämnder och anmodningar till stadens bolag
5. Nyckeltal
6. Avsiktsförklaring Stockholm Impact Award
7. Finanspolicy
8. Avsiktsförklaring för Urban ICT Arena
9. Delmålsavstämning 2014 för Stockholms stads miljöprogram 2012 till 2015
10. Stockholms vattenprogram – Lägesrapport 2012
11. Uppföljning av Lex Sarah – rapportering för 2014
12. Anmälan av rapportering av ej verkställda beslut enligt 4 kap 1 § Socialtjänstlagen för kvartal 1 2015
13. Uppdragsredovisning 135-513/2015
14. Tillägg konsortialavtal mellan Stockholms Stadshus AB och Fortum Power and Heat. (SEKRETESS enligt 19 kap. 1 § samt 31 kap. 16 § offentlighets- och sekretesslagen (OSL). Finns tillgängligt för kommunstyrelsens och kommunfullmäktiges ledamöter hos KF/KS kansli, Stadshuset, plan 4.)

Sammanfattning

Det ekonomiska resultatet är det mått som tydligast sammanfattar stadens ekonomiska ställning. Helårsprognosen för 2015 års resultat för staden jämfört med budget visar efter tillstyrkta budgetjusteringar och övriga korrigeringar ett överskott på 547,5 mnkr.

Nämnderna har generellt en god budgethållning och redovisar efter resultatöverföring ett prognostiserat överskott jämfört med budget på 349,0 mnkr. Före resultatdispositioner prognostiseras en positiv budgetavvikelse om 298,5 mnkr. De nämnder som prognostiserar underskott 2015 ska vidta åtgärder för att uppnå en ekonomi i balans.

Kommunfullmäktiges budget för 2015 innebär nya inriktningsmål för mandatperioden och kommunstyrelsen har uppdraget att vidareutveckla uppföljningen och ta fram nya indikatorer.

Stadsledningskontoret bedömer att staden under 2015 kommer uppnå inriktningsmålet om *Ett ekonomiskt hållbart Stockholm*. Inriktningsmålen *Ett Stockholm som håller samman*, *Ett klimatsmart Stockholm* och *Ett demokratiskt hållbart Stockholm* uppnås delvis enligt stadsledningskontorets bedömning. Dessa mål är mer svårbedömda då indikatorer ännu inte tagits fram. För bolagskoncernen Stockholms Stadshus AB görs dock bedömningen att kommunfullmäktiges inriktningsmål i huvudsak kommer att uppnås under 2015.

För flertalet områden stämmer nämndernas bedömningar väl med kommunfullmäktiges mål. Inom några nämnder uppmanas nämnderna att höja ambitionen, vidta åtgärder och se över sina målvärden för de indikatorer som inte ligger i paritet med kommunfullmäktiges årsmål. I bilaga 4 anges samtliga uppmaningar till stadens nämnder och anmodanden till stadens bolag.

Efter ianspråktagande av tidigare års avsättningar och periodens avsättningar uppgår resultatet (förändring av eget kapital) till 2 678,1 mnkr (3 936,4). Reavinster inklusive försäljningsintäkter från exploateringsfastigheter utgör 0,6 mdkr av det positiva resultatet och återbetalning av försäkringsavgifter från AFA 0,2 mdkr. Stadens kostnader för pensioner beräknas ge ett överskott gentemot budget liksom stadens räntenetto. Nämndernas resultat bidrar även till det positiva resultatet.

Periodens resultat efter skatter och finansiellt resultat för kommunkoncernen uppgår till 2 637,9 mnkr (3 478,2), efter att koncerninterna mellanhavanden, inklusive utdelning har räknats bort. I kommunkoncernens resultat ingår resultatet för staden, resultatet för koncernen Stockholms Stadshus AB samt resultatet för stadens övriga bolag som inte ingår i koncernen Stockholms Stadshus AB.

Koncernen Stockholms Stadshus AB:s samlade resultat efter finansiellt resultat uppgår till 1 207,8 mnkr (1 486,4). Periodens resultat för koncernen Stockholms Stadshus AB består främst av en ökad omslutning för fastighetsbolagen och Stockholms Vatten AB, som givit ökade verksamhetsintäkter. År 2014 utgjorde 0,5 mdkr av resultatet reavinster.

Ärendets beredning

Ärendet innehåller stadens tertialrapport 2 med delårsbokslut per 31 augusti 2015. Stadsledningskontoret och Stockholms Stadshus AB har analyserat samtliga nämnders respektive bolags tertialrapporter per den 31 augusti med delårsbokslut och helårsprognoser i förhållande till budget 2015.

Förvaltningsberättelse

Viktiga beslut och händelser under perioden

Under perioden 1 januari till 31 augusti 2015 har bland annat följande beslut och händelser fattats av kommunfullmäktige, besluten återges i kronologisk ordning.

Viktiga beslut

- Byggnation av ny läktare med tillhörande servicebyggnad på Grimsta IP
- Revidering av de länsgemensamma riktlinjerna för handläggning av ärenden vid socialtjänsten kring ensamkommande barn
- Dagvattenstrategi – Stockholms väg till en hållbar dagvattenhantering
- Stockholms stads handlingsplan för god vattenstatus
- Stadens vigselförigheter har utvecklats genom ökat antal vigselförättare
- Överenskommelse om utbyggnad och finansiering av bussterminallösning för Ostsektorn mellan Stockholms läns landsting, Stockholms stad, Nacka kommun och Värmdö kommun

- Upprustning och utveckling av Medborgarhuset vid Medborgarplatsen på Södermalm med idrottsnämndens lokaler
- Riktlinjer för handläggning inom socialtjänstens äldreomsorg
- Strategi för äldreomsorgspersonalen i Stockholms stad

Viktiga händelser

- AB Svenska Bostäder vann två av tre priser i tävlingen Kundkristallen - ett pris där privata och kommunala fastighetsbolag i hela Sverige tävlar i kundnöjdhet, service och kvalitet.
- Stockholm.se blev utsedd till Sveriges bästa webbplats enligt tidningen Internetworld
- Projektet ”Vattna med sol” vann solenergitävlingen ”Stockholms solar challenge” där 70 bidrag från hela världen deltog
- Moviement Sthlm, en tävling i rörelsekortfilmer på Instagram med syfte att få fler av Stockholms unga att röra på sig, drog igång
- Stockholms stad rankades av nyhetsmagasinet Fokus som Sveriges bästa plats att bo på
- I augusti blev biblioteket i Kista utsett till världens bästa bibliotek när det tilldelades utmärkelsen ”Public library of the year Award 2015”
- Av 107 deltagande kommuner blev Stockholm och Botkyrka vinnare av 2014 års Miljöfordonsdiagnos, som är en utvärdering av energi- och klimatarbetet avseende fordonsflottan

Omvärld och framtid

Under de första två kvartalen 2015 har den globala konjunkturen utvecklats svagt. Samtidigt har den senaste tidens statistik från USA varit övervägande positiv och den ekonomiska återhämtningen i Europa fortsätter om än från en låg nivå. Framåtblickande konjunkturindikatorer visar också på en gradvis återhämtning i världsekonomin under de kommande åren.

Statistik för första halvåret visar att Sveriges ekonomi fortsätter att utvecklas åt rätt håll. Nationalräkenskaperna för andra kvartalet 2015 visar en BNP-tillväxt på 3,3 procent jämfört med motsvarande kvartal 2014, vilket är den högsta tillväxten i årstakt sedan tredje kvartalet 2011. Tillväxten väntas förbli stark de närmaste åren. I sin augustiprognos reviderar Konjunkturinstitutet upp tillväxten för åren 2015 och 2016 till drygt 3 procent. Tillväxten drivs både av hushållens konsumtion och av en starkare exportutveckling.

Arbetsmarknaden i Stockholm utvecklas bra även om de senaste årens starka sysselsättningstillväxt har avtagit något. I Arbetsförmedlingens prognos för länets arbetsmarknad 2015-2016 väntas sysselsättningen i Stockholms län öka med 51 500 personer.

Stockholms befolkningsutveckling fortsätter om än i något lägre takt än förväntat. Vid halvårsskiftet 2015 uppgick stadens befolkning till 917 297 invånare. Det innebär en ökning på 5 308 invånare under det första halvåret. Samtidigt ökade Sveriges befolkning med 45 817 personer. Därmed stod Stockholms stad för cirka 12 procent av Sveriges totala befolkningsökning.

Begränsningar för avdrag för koncerninterna räntor

Kommunkoncernen Stockholms stad har i likhet med flertalet andra stora koncerner en centraliserad finansfunktion. Anledningen att staden valt denna lösning är att det finns uppenbara skalfördelar i en samordnad finansfunktion. Därtill kräver finansverksamheten hög specialisering och kompetens. Det är en ändamålsenlig och effektiv organisering som är till gagn för kommunmedborgarna.

Riksdagen beslutade i slutet av år 2012 om ytterligare begränsningar för avdrag för koncerninterna räntor i huvudsyfte att förhindra kapitalflykt till utlandet med skatteplanering. Skatteverket har därefter kommit ut med skriftliga ställningstaganden med sina bedömningar av hur begränsningarna ska tolkas. Stockholms stad och bolagskoncernen har sedan beslutet togs sökt besked om vad som gäller för stadens bolag. Skatteverket har i mars 2015 inkommit med svar gällande avdrag på koncerninterna lån inkomstår 2014 för två av koncernens bolag. Av svaret framgår att Skatteverket anser att stadens bolag inte har rätt till avdrag för ränteutgifter på lån från ägaren Stockholms stad.

I bolagskoncernens bokslut för 2013 och 2014 har räntekostnaderna bedömts vara fullt avdragsgilla. I likhet med tidigare år kommer avdrag yrkas för räntekostnaderna i årets deklaration.

Tvingas stadens bolag låna på den externa marknaden kan kommunkoncernen inte tillvarata skalfördelar i den finansiella hanteringen. Detta leder till ett sämre finansnetto och högre omkostnader. Flera bolag behöver låna samtidigt som staden har placeringsbehov. Begränsad möjlighet till styrning av riskhantering leder dessutom till större aggregerade finansiella risker.

Om räntan som koncernens bolag belastas med idag inte blir avdragsgill kommer drygt 1,2 mdkr bli föremål för beskattning,

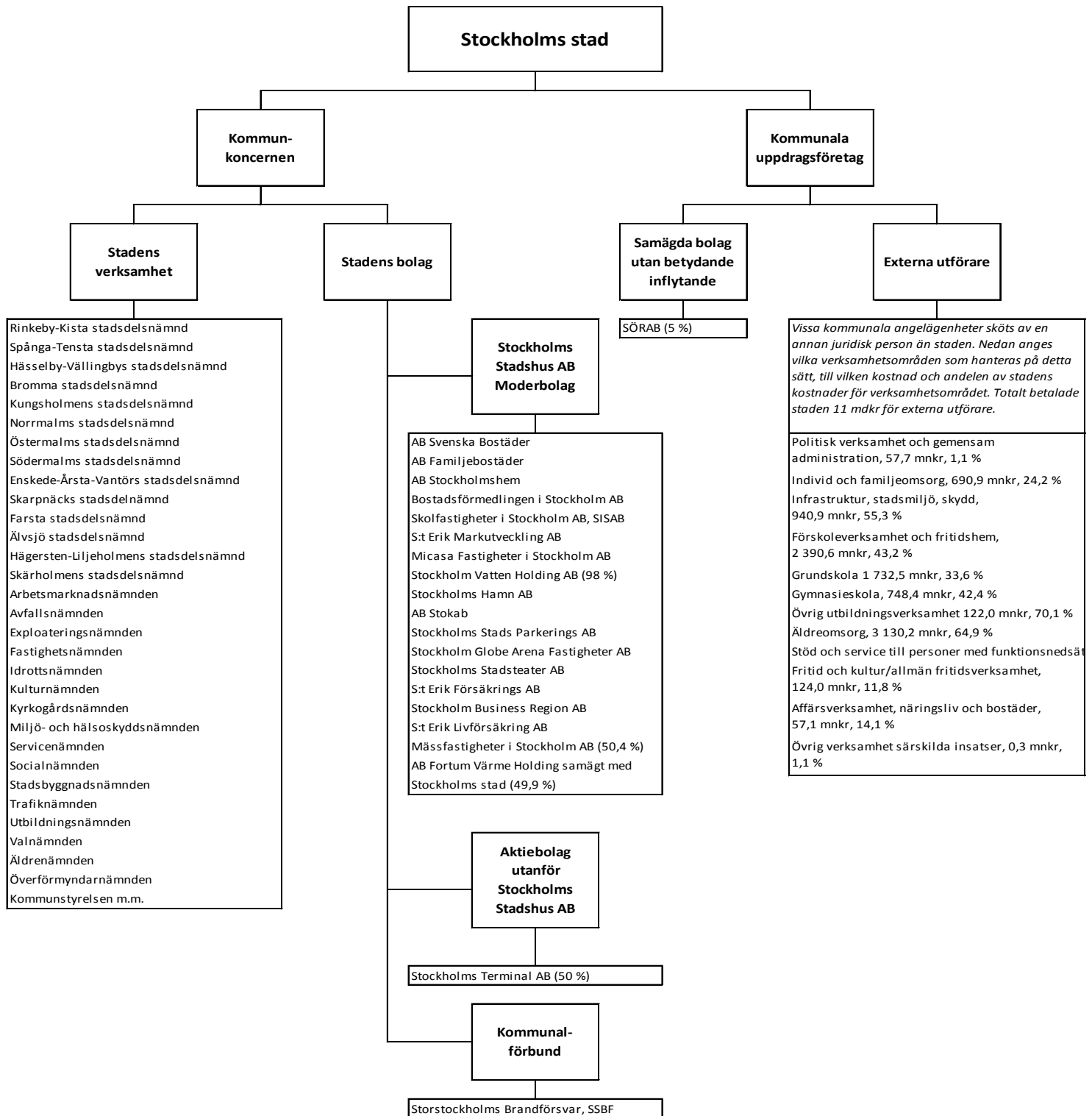
vilket motsvarar en ökad skattekostnad om drygt 250 mnkr för bolagen.

För bolagskoncernen som står inför betydande investeringar och därmed ökade räntekostnader under de närmaste åren får Skatteverkets tolkning kännbara effekter och kan medföra att bolagskoncernen måste begränsa sina investeringar under den kommande perioden. Kommunstyrelsen och Stockholms Stadshus AB analyserar Skatteverkets ställningstagande och kommer att återkomma med förslag till åtgärder på kort och på lång sikt.

Organisation och styrning

I figuren nedan illustreras de verksamheter som ingår i Stockholms stads samlade kommunala verksamhet per den 1 juli 2015. I redogörelsen klassificeras de juridiska personerna enligt:

- koncernföretag med bestämmande respektive betydande inflytande
- uppdragsföretag av typen andra samägda företag respektive kommunala entreprenader

Integrerat lednings- och styrsystem – ILS

Stadens styrmodell, integrerad ledning och styrning av verksamhet och ekonomi, benämns ILS. I budgeten för varje år fastställer kommunfullmäktige inriktningsmål, mål för verksamhetsområdena, indikatorer och aktiviteter. Indikatorerna mäter måluppfyllelsen och aktiviteterna ska bidra till att målen nås. Nämnderna och styrelserna

konkretiserar kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdena genom nämnd-/bolagsmål inom ram för beslutad budget.

Kommunstyrelsens uppsiktsplikt

Uppsiktsplikt innebär enligt kommunallagens definition att kommunstyrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter. Som ett led i uppsiktsplikten har kommunstyrelsen granskat nämndernas verksamhetsplaner inklusive risk- och väsentlighetsanalyser för 2015. I de fall nämnderna hade angivit för låga årsmål för indikatorer uppmanades de att återkomma med mer ambitiösa värden i syfte att säkra uppfyllelsen av kommunfullmäktiges årsmål. Kommunstyrelsen har även granskat och lämnat återkoppling till nämnderna i samband med tertialrapport 1.

God ekonomisk hushållning och periodens måloppfyllelse

Kommunfullmäktige har i budget 2015 beslutat om följande fyra inriktningsmål:

- Ett Stockholm som håller samman
- Ett klimatsmart Stockholm
- Ett ekonomiskt hållbart Stockholm
- Ett demokratiskt hållbart Stockholm

Kommunfullmäktiges inriktningsmål utgör ramen för stadens styrning av verksamheterna. Inriktningsmålen är verksamhetsövergripande och tydliggör vad som är viktigt att nämnder och bolag uppfyller. Tidsperspektivet är en mandatperiod. Uppfyllelsegraden av inriktningsmålen är en förutsättning för att god ekonomisk hushållning uppnås i staden.

Kommunfullmäktiges verksamhetsmål konkretiserar inriktningsmålen för de olika verksamheter som bedrivs i staden. Tidsperspektivet är flerårigt. Målbedömningen som görs ska därför ses som en bedömning av om staden är på rätt väg och i vilken grad det aktuella verksamhetsmålet uppnåtts under året.

För majoriteten av alla verksamhetsmål finns ett antal indikatorer och för varje indikator har satts ett årsmål. Bedömningen av måloppfyllelsen grundas på en sammanvägning av de indikatorer som valts samt nämndernas analyser för respektive verksamhetsmål. Årsmål för indikatorerna sätts utifrån läge, förutsättningar och ambitionsnivå.

Utifrån indikatorernas utfall har en bedömning av kommunfullmäktiges verksamhetsmål gjorts och den samlade

bedömningen är att staden kommer att uppfylla kraven för en god ekonomisk hushållning för helår 2015.

Uppfyllelse av kommunfullmäktiges mål

I tabellen nedan illustreras den samlade bedömningen av hur nämnder och bolag prognostiserar sin måloppfyllelse för helår 2015 avseende kommunfullmäktiges inriktningsmål och mål för verksamhetsområdena. Mer detaljerade måltexter finns senare i ärendet.

KFs inriktningsmål/verksamhetsmål	Kommunkoncernens måloppfyllelse
1. Ett Stockholm som håller samman	Delvis uppfyllt
1.1 Alla barn har jämlika uppväxtvillkor	Delvis uppfyllt
1.2 Utbildningen har hög kvalitet och elever får tid för lärande	Delvis uppfyllt
1.3 Alla barn har lika möjligheter i förskola och skola	Delvis uppfyllt
1.4 Tidiga sociala insatser skapar jämlika livschanser för alla	Delvis uppfyllt
1.5 Stockholm är en stad som håller ihop, med trygga och levande stadsdelar	Delvis uppfyllt
1.6 Stockholm är en stad med högt bostadsbyggande där alla kan bo	Delvis uppfyllt
1.7 Stockholm har ett rikt utbud av idrott och fritid som är tillgängligt för alla	Helt uppfyllt
1.8 Alla äldre har en trygg ålderdom och får en äldreomsorg av god kvalitet	Helt uppfyllt
2. Ett klimatsmart Stockholm	Delvis uppfyllt
2.1 Stockholm är klimatneutralt	Delvis uppfyllt
2.2 Transporter i Stockholm är hållbara	Delvis uppfyllt
2.3 Stockholm har ren luft och rent vatten	Helt uppfyllt
2.4 Det är enkelt att välja en miljövänlig livsstil	Helt uppfyllt
3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm	Helt uppfyllt
3.1 Stockholm är en världsledande kunskapsregion	Helt uppfyllt
3.2 Företag väljer att etablera sig i Stockholm	Helt uppfyllt
3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva	Helt uppfyllt
3.4 I Stockholm är det enkelt att utbilda sig genom hela livet	Delvis uppfyllt
3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar	Helt uppfyllt
4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm	Delvis uppfyllt
4.1 Stockholm är fritt från diskriminering	Delvis uppfyllt
4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor	Helt uppfyllt
4.3 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till mänskliga rättigheter och barnkonventionen	Delvis uppfyllt

4.4 Stockholm är en stad där ingen behöver vara rädd för våld	Delvis uppfyllt
4.5 Stockholm är en tillgänglig stad för alla	Helt uppfyllt
4.6 Stockholm är en demokratisk stad där medborgarna har inflytande	Helt uppfyllt
4.7 Alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande	Helt uppfyllt
4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning	Helt uppfyllt

Finansiella mål för staden

En god ekonomisk hushållning bygger på att mål sätts för stadens ekonomiska ställning. Dessa mål syftar till att styra mot en varaktigt sund och hållbar ekonomi. En växande stad ställer krav på utbyggnad av den kommunala servicen utan belastning på kommande generationer i form av räntekostnader.

Kommunfullmäktige har antagit sex målvärden. Där det är relevant är målen angivna både på kort och på lång sikt. Samtliga relevanta mål är uppfyllda i tertialrapport 2.

Stadens nettokostnader i förhållande till skatteintäkter

Måttet stadens nettokostnader i förhållande till skatteintäkter mäter hur stor del av de löpande nettokostnaderna som finansieras med skatteintäkter. Om måttet överstiger 100 procent, kan staden tvingas använda det egna kapitalet till löpande driftverksamhet. På kort sikt kan finansieringen av budgeten ske med ändliga resurser, det vill säga stadens positiva finansnetto och utdelning från kommunkoncernen. Målet för 2015 är att nettokostnaderna inte ska överstiga skatteintäkterna inklusive finansiellt resultat och utdelning. För perioden utgör verksamhetens nettokostnader 92,5 procent av skatteintäkter inklusive finansiellt resultat och utdelning. Nettokostnadernas andel av enbart skatteintäkterna uppgår till 96,9 procent. Målet är därmed uppfyllt på kort och lång sikt.

Soliditet

Soliditeten definieras som det egna kapitalet i relation till tillgångarna. Om soliditeten är hög, har tillgångarna till stor del finansierats av egna medel och graden av lånefinansiering är låg. I tider av intensiv investeringsverksamhet är det extra viktigt att följa måttet noga. Målet redovisas inklusive stadens pensionsåtaganden. För staden och kommunkoncernen gäller att soliditeten på lång sikt inte ska understiga 34,0 procent och 30,0 procent på kort sikt. Soliditeten för staden uppgår till 36,2 procent (35,5 procent) och målet är därmed uppfyllt. Balansomslutningen har ökat med 5,5 mdkr främst beroende på en ökad upplåning för bolagskoncernen, som ger staden en ökad fordran. Kommunkoncernens soliditet

uppgår till 55,5 procent inklusive pensionsåtaganden (56,4). Målet är därmed uppfyllt på kort och lång sikt.

Kapitalkostnadernas andel av nettodriftkostnaderna

Stadens investeringar medför årliga drift- och kapitalkostnader, som i flera fall överstiger beräknade intäkter från investeringarna. Sådana projekt motiveras utifrån andra skäl än ekonomiska och belastar stadens löpande ekonomi. Investeringsvolymer måste anpassas efter stadens finansiella resurser, annars kommer utrymmet för verksamhet och andra behov att begränsas. Stadens långsiktiga mål är att kapitalkostnadernas andel av stadens nettodriftkostnader, inklusive kapitalkostnader, inte ska överstiga 7,0 procent. Målet för perioden är uppfyllt då andelen uppgår till 5,5 procent.

2015 har komponentavskrivningar införts i Stockholms stad vilket delvis förändrat förutsättningarna för detta mått. Internräntan har till följd av det allmänt låga ränteläget, sänkts med 0,85 procentenheter. Sammantaget har detta påverkat utfallet av måttet, så att kapitalkostnadernas andel av nettodriftkostnaderna är lägre än vid bokslut 2014.

Fastighetsnämnden har föreslagit kommunfullmäktige att avbryta projektet Park1, Samverkanscentralen. De 158,0 mnkr som hittills har lagts ned i projektet ingår i tertiärbokslutet som en utraneringskostnad.

Budgetföljsamhet efter och före tekniska justeringar

En god budgetföljsamhet är en förutsättning för en fungerande ekonomistyrning och därmed god ekonomisk hushållning. Budgetföljsamhet mäter hur väl den ekonomiska styrningen fungerar mot givna förutsättningar i budgeten.

För nämnderna görs uppföljningen för driftbudgeten inklusive kapitalkostnader, resultatenheternas resultat och kommunstyrelsens tekniska justeringar, budgetjusteringar och resultatöverföringar. Målet för budgetföljsamheten är att den efter och före tekniska justeringar ska vara 100 procent. Målet är uppfyllt både efter och före tekniska justeringar, med 99,1 procent respektive 99,2 procent.

Mål nämndernas prognossäkerhet tertiärrapport 2

Prognossäkerheten beskriver förmågan att bedöma avvikelser och att vidta åtgärder för att hålla givna budget. Prognossäkerheten mäts som avvikelsen mellan årets prognoser och utfall, inklusive kapitalkostnader, resultatenheternas resultat och kommunstyrelsens tekniska justeringar.

Målet är att prognossäkerheten i tertialrapport 2 jämfört med utfallet ska vara maximalt +/- 1 procent. Måluppfyllelsen går att avläsa först i samband med räkenskapsårets slut.

Periodens resultat för koncernen

Periodens resultat efter skatter och finansiellt resultat för koncernen uppgår till 2 637,9 mnkr (3 478,1), efter att koncerninterna mellanhavanden, inklusive utdelning har räknats bort. I koncernens resultat ingår resultatet för staden, resultatet för koncernen Stockholms Stadshus AB samt resultatet för stadens övriga bolag som inte ingår i koncernen Stockholms Stadshus AB. Resultatet för Stockholms Stadshus AB är hänförligt till ökad omslutning och därmed ökade intäkter främst för fastighetsbolagen och Stockholm Vatten AB. Stockholm Vatten AB utökades från halvårsskiftet 2014 med stadens avfallsverksamhet, vilket ger en högre omslutning 2015. År 2014 bidrog reavinster med 0,5 mdkr till det positiva resultatet.

Periodens resultat för staden

Periodens resultat (förändring eget kapital) för staden uppgår till 2 678,1 mnkr (3 936,4). Realisationsvinster utgör 0,6 mdkr och återbetalning av försäkringsavgifter 2004 från AFA 0,2 mdkr. Nämndernas verksamhet beräknas ge ett överskott mot budget liksom stadens kostnader för pensioner. Det lägre resultatet jämfört med samma period föregående år beror på lägre reavinster och lägre aktieutdelning. Ingen efterutdelning enligt Lag om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag har gjorts. Utdelningen från AB Fortum Värme Holding samägt med Stockholms stad har tillfallit Stockholms Stadshus AB i och med att ägandet överförts dit 2014.

Verksamhetens nettokostnader exklusive avskrivningar och jämförelsestörande poster har ökat med 6,2 procent medan skatteintäkter inklusive generella statsbidrag och utjämning ökat med 4,9 procent. Skatteintäkterna har ökat med 1,9 mdkr medan kostnaden för generella statsbidrag och utjämning har ökat med 0,7 mdkr. Skattesatsen höjdes med 35 öre 2015 och begravningsavgiften med 1 öre. Ett nytt utjämningsystem infördes 2014, som för stadens del innebär ökade kostnader. År 2015 erhålls ett införandebidrag, som mildrar effekten.

Realisationsvinsterna kommer främst från försäljningar i samband med exploateringsprojekt bland annat i Norra Djurgårdsstaden och Hagastaden.

Avstämning mot balanskravet

En avstämning mot balanskravet ska göras enligt kommunallagens krav på en ekonomi i balans enligt 8 kapitlet 4§. Resultaträkningen utgör utgångspunkt för avstämning. Syftet med balanskravet är att visa att en kommun inte lever över sina tillgångar.

Realisationsvinster utgör del av försäljning av tillgångar och ska inte användas för att finansiera löpande verksamhet.

Realisationsvinster ska därför inte räknas in i resultatet när avstämning görs mot balanskravet. Undantag från denna regel kan endast göras om det står i överensstämmelse med god ekonomisk hushållning, till exempel om försäljningen är ett led i en omstrukturering. Realisationsförluster ska inräknas i kostnaderna då avstämning mot balanskravet görs.

Balanskravsutredning

Stadens resultat justerat enligt kommunallagens krav visar att staden uppfyller kravet på en ekonomi i balans då resultatet är positivt med 2 531,3 mnkr (3 412,7).

mnkr

Periodens resultat	2 678,1
Avgår jämförelsestörande intäkter	-861,0
Tillägg försäljningsintäkter exploateringsfastigheter	538,9
Periodens resultat efter balanskravsjusteringar	2 356,1
Justering med kostnader enligt synnerliga skäl 8 kap 5b§ KL	175,2
Periodens balanskravsresultat	2 531,3

Av periodens realisationsvinster på 611,8 mnkr avser 538,9 mnkr exploateringsfastigheter, som enligt gällande regler redovisas som omsättningstillgångar. Denna typ av realisationsvinster behöver enligt undantagsmöjligheten inte minska resultatet.

I 2014 års bokslut har beslut fattats om att använda överskott till en social investeringsfond, kompetensutveckling, Vision Järva, Vision Söderort och Hässelbylyftet, satsningar på verksamhetsutveckling med stöd av it, samt till stimulansbidrag för utbyggnad av bland annat barnomsorg och äldreomsorg. Enligt kommunallagens 8 kapitel 5b§ finns det möjlighet att undanta kostnader från balanskravet om synnerliga skäl finns. Staden anser att realisationsvinsterna ska användas för att komma stadens invånare till godo genom varaktiga satsningar. Kostnaderna utgör engångskostnader för varaktiga satsningar och inte löpande driftkostnader. Dessa kostnader uppgår för perioden till 175,2 mnkr och undantas enligt synnerliga skäl.

Budgetavräkning

Helårsprognosen för 2015 års resultat jämfört med budget visar efter tillstyrkta budgetjusteringar och övriga korrigeringar ett totalt överskott på 547,5 mnkr.

Nämndernas prognoser, efter tillstyrkta budgetjusteringar och övriga korrigeringar, visar på ett överskott jämfört med budget om 298,5 mnkr. Efter överföring av resultatenheternas resultat prognostiseras ett överskott jämfört med budget om 349,0 mnkr.

Stadsdelsnämnderna prognostiserar efter tillstyrkta budgetjusteringar och övriga korrigeringar ett överskott på 10,3 mnkr.

Den budgeterade utdelningen om totalt 1,0 mdkr från Stockholms Stadshus AB kan genom beslut av kommunfullmäktige i samband med tertialrapport 2, helt eller delvis, återredovisas till Stockholms Stadshus AB. I samband med tertialrapport 2 återredovisas 500 mnkr av den budgeterade utdelningen från Stockholms Stadshus AB.

Personalkostnaderna för staden har ökat med 5,9 procent i förhållande till samma period föregående år. Antal helårsarbetare har ökat med 1090, vilket är mer än beräknat. Arbetsgivaravgifter för stadens personal, beräknas överstiga budget främst beroende på personalökningen. Arbetsgivaravgifterna för unga har ökat från och med maj månad. Ett statsbidrag kompenserar förändringen.

Skatteintäkter och utjämning beräknas totalt endast avvika marginellt från budget. Kostnadsutjämningsavgiften beräknas ge ett överskott gentemot budget medan slutavräkningen för 2015 beräknas bli lägre än budgeterat beroende på en prognostiserad lägre skatteunderlagstillväxt 2015. Förändringen avseende kostnadsutjämningsavgiften är hänförlig till befolkningens storlek och sammansättning i staden i förhållande till riket.

Räntenettet för staden beräknas bli knappt 100 mnkr bättre än budgeterat beroende på fortsatt låg räntenivå kombinerat med hög upplåningsnivå hos stadens bolag.

Pensioner

Kostnader för pensioner i resultaträkningen uppgår till 1 373,1 mnkr inklusive finansiella poster (1 398,8). Pensionskostnaderna för pensionsavgifterna, som beräknas procentuellt på lönesumman för den aktiva personalen, har sammanlagt ökat med 3,7 procent. Både i

jämförelse med samma period föregående år och jämfört med budget har kostnaden för pensionsskuldskörelsen minskat. Samtliga delar av pensionskostnaderna beräknas ge ett överskott gentemot budget. Lokala pensionsbestämmelser utöver det kommunala pensions-avtalet, KAP-KL, ingår i pensionsskulden. Från och med 2015 ingår den latent efterlevandepensionen med 14,9 mnkr i skulden.

Ansvarsförbindelsen för pensionsskuld intjänad till och med 1997 uppgår till 17 758,4 mnkr inklusive löneskatt, en minskning med 22,7 mnkr jämfört med 2014. Anledningen till den låga minskningen är att den latent efterlevande pensionen beräknad till 322,2 mnkr har förts in i ansvarsförbindelsen från och med 2015. En fortsatt minskning av ansvarsförbindelsen är väntad under åren framöver. Pensionsavsättningarna säkras i stadens tillgångar. Ett nytt avgiftsbestämt pensionsavtal, AKAP-KL, började gälla från och med 2014 för anställda födda 1986 eller senare. För övriga personalgrupper fortsätter det gamla avtalet, KAP-KL, att gälla. Kostnadseffekterna av det nya avtalet beräknas bli måttliga de närmaste åren i och med att det är en begränsad grupp, som berörs initialt.

Kommunkoncernens investeringsverksamhet

Kommunkoncernens bruttoinvesteringar uppgår under perioden till 8 769,4 mnkr (8 794,8). Bruttoinvesteringarna för koncernen Stockholms Stadshus AB uppgår under perioden till 6 395,8 mnkr (4 932,6).

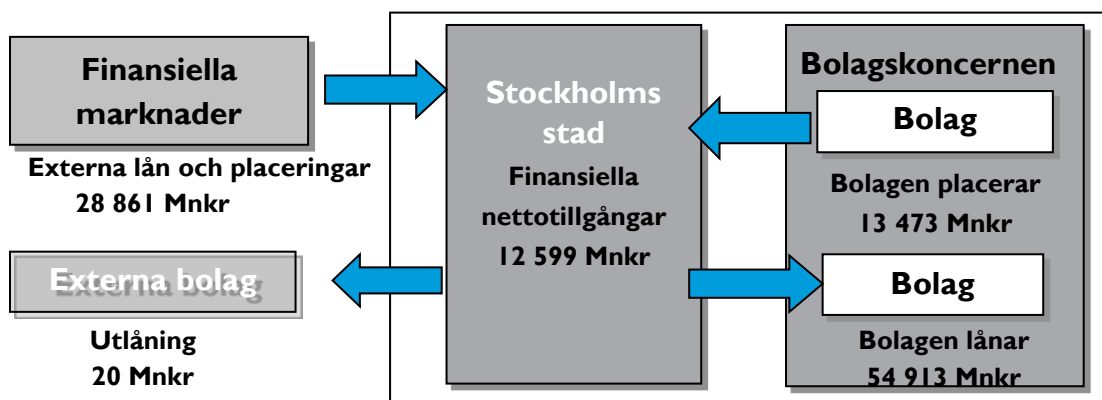
Bruttoinvesteringarna består främst av nyproduktion av bostäder samt förvärv av mark och fastigheter. Med pågående nyanläggningar menas investeringar i anläggningstillgångar av väsentligt värde som är under uppförande, men ännu inte färdigställda.

Stadens investeringar hittills i år uppgår till 2 384,2 mnkr (2 346,2), vilket är en ökning med 1,6 procent i förhållande till motsvarande period föregående år. Investeringsinkomster för perioden uppgår till 24,0 mnkr (12,1). De totala nettoinvesteringarna för året beräknas uppgå till 7 083,9 mnkr.

Helårsprognosen för 2015 uppgår till 5 229,1 mnkr, vilket är 1 854,8 mnkr lägre än budgeterat. Tidsförskjutningar i ett antal investeringsprojekt, huvudsakligen hos fastighetsnämnden och exploateringsnämnden, förklarar 935,6 mnkr av avvikelserna. Resterande del av avvikelserna förklaras av överskott i central

medelsreserv, huvudsakligen på grund av att nämndernas investeringsbudgetar minskades som en följd av tidsförskjutningar i ett antal investeringsprojekt i ärendet Avstämning av mål och budget 2015. Dessa budgetmedel överfördes då till central medelsreserv.

Kommunkoncernens finansiella ställning

Kommunkoncernen Stockholms stad hade den 31 augusti 2015 en extern skuldportfölj om 28 863,0 mnkr (23 148,1). Den externa skuldportföljen har under året ökat med 5 714,9 mnkr. Ökningen i skuldportföljen beror på en fortsatt hög investeringsnivå i kommunkoncernen. Investeringarna består i likhet med föregående år främst av byggnation av fler bostäder, publika anläggningar samt infrastrukturprojekt.

Medarbetarna

Redovisningen av stadens sjukfrånvaro görs i förvaltningsberättelsen enligt de lagstadgade kraven på sjukfrånvaroredovisning. Denna redovisning utgår delvis från en annan beräkningsgrund än stadens interna mätmetod, det vill säga indikatorn "sjukfrånvaro". Stadens metod ställer sjukfrånvaron i relation till avtalad arbetstid. Den lagstadgade redovisningen ställer sjukfrånvaron i relation till ordinarie arbetstid, vilket innebär att frånvaro utan lön, till exempel föräldraledighet och tjänstledighet, inte ingår. Att frånvaro utan lön exkluderas gör att ordinarie arbetstid blir lägre än den avtalade arbetstiden som staden räknar med. Följden blir att sjukfrånvaron enligt den lagstadgade redovisningen inte blir jämförbar med stadens egen sjukfrånvaroindikator.

Sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid, enligt den lagstadgade redovisningen

	Jan – aug 2015	Jan – aug 2014
Totalt	6,8	6,0
Kvinnor	7,6	6,7
Män	4,5	4,0
Yngre än 30 år	5,1	4,6
30-49 år	6,7	5,8
Äldre än 49 år	7,5	6,7

Sjukfrånvaron i relation till ordinarie arbetstid uppmättes för perioden januari till augusti 2015 totalt till 6,8 procent, vilket är 0,8 procentenheter högre jämfört med samma period året innan. Sjukfrånvaron har ökat i samtliga redovisade grupper. Störst ökning av sjukfrånvaron har skett i åldersgruppen 30-49 år och gruppen kvinnor, där ökningen var 0,9 procentenheter i båda grupperna. I åldersgruppen yngre än 30 år har sjukfrånvaron ökat med 0,5 procentenheter jämfört med samma period 2014. För de äldre än 49 år har sjukfrånvaron ökat med 0,8 procentenheter. Männens sjukfrånvaro har ökat med 0,5 procentenheter.

Långtidssjukfrånvaron, det vill säga den andel av total sjukfrånvaro som varat 60 dagar eller mer, har ökat. Från januari till augusti 2015 uppmättes långtidssjukfrånvaron till 53,7 procent. Vid en jämförelse med samma period 2014 har långtidssjukfrånvaron ökat med 1,8 procentenheter.

Indikatoruppföljning	Kf-mål helår	Utfall tertiäl 2	Kommentar
Sjukfrånvaro	4,4 %	6,5 % (aug 14-jul 15)	Prognos helår: Trend ¹ : 6,7 %

Medarbetarna i siffror

I slutet av augusti 2015 var totalt 39 915 anställda i Stockholms stad. Av dessa var 37 255 månadsavlönade anställda i stadens förvaltningar och 2 660 var anställda i stadens bolag

¹ Trenden baseras på ett snitt av de senaste två årens rullande 12-månadersgenomsnitt av sjukfrånvaroprocenten, d.v.s. från augusti 2013 till och med juli 2015.

De vanligaste avgångsorsakerna

Månadsavlönade	Jan-aug 2015	Jan-aug 2014
Tidsbegränsad anställning upphör	2 749 (53 %)	2 802 (55 %)
Slutat på egen begäran	1 719 (33 %)	1 520 (30 %)
Pension (ålderspension, avtalspension samt sjukersättning tillsvidare)	654 (13 %)	639 (13 %)
Övriga*	62 (1 %)	90 (2 %)
Totalt	5 184	5 051

* Övriga inkluderar: Verksamhetsövergång – ej avknoppning, Avliden, Enligt arbetsgivarens beslut, Uppsägning efter avslutad rehabprocess samt Arbetsbrist.

Den vanligaste avgångsorsaken bland de som slutat arbeta inom staden under perioden januari till augusti 2015 är att tidsbegränsat arbete upphört, andelen som slutat av den orsaken har minskat med 2 procentenheter jämfört med samma period 2014. Andelen som slutat på egen begäran under perioden har ökat med 3 procentenheter jämfört med året innan, medan andelen pensionsavgångar av det totala antalet avgångar är oförändrad jämfört med samma period 2014.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål

Kommunfullmäktiges inriktningsmål utgör ramen för stadens styrning av verksamheterna. Inriktningsmålen är verksamhetsövergripande och tydliggör vad som är viktigt att nämnder och bolag uppfyller. Tidsperspektivet är en mandatperiod. Uppfyllelsegraden av inriktningsmålen är en förutsättning för att god ekonomisk hushållning uppnås i staden.

Kommunfullmäktiges verksamhetsmål konkretiserar inriktningsmålen för de olika verksamheter som bedrivs i staden. Tidsperspektivet är flerårigt. Målbedömningen som görs ska därför ses som en bedömning av om staden är på rätt väg och i vilken grad det aktuella verksamhetsmålet uppnåtts under året än som om det långsiktiga verksamhetsmålet faktiskt har uppnåtts.

För majoriteten av alla verksamhetsmål finns ett antal indikatorer och för varje indikator har satts ett årsmål. Bedömningen av måluppfyllelsen grundas på en sammanvägning av de indikatorer som valts samt nämndernas analyser för respektive verksamhetsmål. Årsmål för indikatorerna sätts utifrån läge, förutsättningar och ambitionsnivå.

Ett Stockholm som håller samman

Stadens verksamheter ska ge alla stockholmare möjligheten att utvecklas utifrån sina förutsättningar. Goda arbetsvillkor och god yrkeskunskap hos våra medarbetare lägger grunden för kvalitet i stadens verksamhet. Stadsledningskontoret bedömer att inriktningsmålet kommer att uppnås delvis under 2015. Bedömningen baseras på att sex av åtta underliggande verksamhetsmål bedöms uppnås delvis och två bedöms uppnås helt. Även för bolagskoncernen Stockholms Stadshus AB görs bedömningen att inriktningsmålet kommer att uppfyllas delvis under året.

Alla barn i Stockholm har jämlika uppväxtvillkor

Utgångspunkten för stadens verksamhet ska vara att alla barn ska ha lika goda möjligheter oavsett bakgrund. Stadens politik ska därför inriktas på att skapa uppväxtvillkor som ger alla barn samma chans.

Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsmålet kommer att uppnås delvis under året. Det bedrivs ett aktivt arbete i staden med syfte att främja jämlika uppväxtvillkor, men det tar tid för att arbetet ska få full effekt.

Stadsdelsnämnderna, idrottsnämnden, kulturnämnden, socialnämnden och överförmyndarnämnden har särskilt rapporteringsansvar för målet. Av nämndernas verksamhetsplaner framgår att ett aktivt arbete bedrivs för jämlika uppväxtvillkor där barnkonventionens intentioner särskilt lyfts fram. Tillgängligheten till barnomsorg, öppna förskolor och fritidsgårdar lyfts fram som viktiga områden. Vidare framhålls, bland annat, vikten av att uppmärksamma behoven av stöd hos familjer med bostadsproblematik.

Staden verkar aktivt för minskad barnfattigdom med såväl generella insatser som genom det sociala arbetet. Ekonomiskt bistånd utgör samhällets yttersta skyddsnät för att alla ska tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Avsikten är att stödet ska vara temporärt genom att det utformas så att det stärker biståndstagarens möjligheter att leva ett självständigt liv. I budgeten framhålls att barnkonventionens ställning ska stärkas och att barns behov särskilt ska beaktas när vuxna söker ekonomiskt bistånd. För indikatorn om *andelen barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd* är trenden fortsatt positiv och kommunfullmäktiges årsmål för denna indikator kommer att uppnås med god marginal.

Barns rättigheter ska särskilt värnas och staden ska prioritera åtgärder som gör att varje barn möter en god framtid. Detta innebär att barns rättigheter ska vara centrala för alla politikområden.

Det sociala arbetet för barn och unga inriktas på förebyggande och tidiga insatser. Staden har utsett en barnombudsman, tillsatt en social hållbarhetskommision samt inrättat en fond för sociala investeringar vilket bedöms skapa goda förutsättningarna för ett fortsatt systematiskt arbete för jämlika och goda uppväxtvillkor.

Stadsledningskontoret kan konstatera att det bedrivs ett aktivt arbete i staden med syfte att främja jämlika uppväxtvillkor vilket ger goda förutsättningar för långsiktigt positiva resultat. Under året bedöms viktiga steg tas i riktning mot den höga ambitionsnivå kommunfullmäktige beslutat om. Stadsledningskontorets samlade bedömning är dock att det kommer att krävas ytterligare tid och resultat för att målet ska kunna uppnås i sin helhet.

Indikator	KF:s års mål	Utfall T1	Utfall T2	Helt/delvis/ej uppfyllt/ingen mätning har gjorts	Kommentar
Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	3,6 %	3,3 %	3,2 %	Helt uppfyllt	

Utbildningen har hög kvalitet och elever får tid för lärande. Stockholms stad prioriterar skola och förskola. Stockholms skolor ska hålla hög kvalitet och ge alla elever en god grund för fortsatta studier och arbetsliv. Barn och elever ska ges goda förutsättningar för lärande där tid ges för pedagogerna att se till individuella behov. Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsmålet kommer att uppnås delvis under 2015. Samtliga nämnder med särskilt rapporteringsansvar har väl nedbrutna nämndmål som i förekommande fall stöds av aktiviteter och nämndeindikatorer. Utifrån utbildningsnämndens mer omfattande verksamhet i förhållande till förskoleverksamheten inom stadsdelsnämnderna får utbildningsnämndens prognos av måluppfyllelsen större genomslag vid stadsledningskontorets bedömning. Utbildningsnämndens prognos av måluppfyllelse står delvis i konflikt med målbedömningen avseende förskola. Stadsledningskontoret menar dock att framför allt grundskoleverksamheten och dess utveckling bör och ska ha stor tyngd i bedömningen av detta mål.

Förskola

Stadsledningskontorets bedömning av verksamhetsområdet förskola är att det helt kommer att uppnå kommunfullmäktiges mål. Stadsledningskontorets bedömning av måluppfyllelsen grundar sig på den bedömning som stadsdelsnämnderna gör, som i sin tur baseras på såväl kommunfullmäktiges indikatorer som stadsdelsnämndernas nämndmål.

Tolv av fjorton stadsdelsnämnder prognostiserar att målet för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas helt. Två nämnder prognostiserar att målet kommer att uppfyllas delvis. Dessa nämnder är Farsta stadsdelsnämnd och Skärholmens stadsdelsnämnd.

Utifrån nämndernas insatser och bedömningar av måluppfyllelse samt resultaten från förskoleundersökningen prognostiserar stadsledningskontoret att staden når årsmålet på tre av sex indikatorer.

Andelen föräldrar som är nöjda med förskoleverksamheten i staden fortsätter att vara mycket hög. Andelen nöjda föräldrar uppgår i år till 87 procent, vilket är en ökning med en procentenhet sedan 2014. Totalt sett är andelen nöjda föräldrar någon eller några procentenheter högre jämfört med tidigare år. Det finns generellt ingen skillnad i andelen nöjda föräldrar beroende på om barnet är flicka eller pojke.

En av de viktigaste faktorerna för att förskolan ska kunna hålla en hög kvalitet är en välutbildad personal och att andelen förskollärare är hög. En stor utmaning för staden är att och kompetensutveckla medarbetarna i den utsträckning som krävs för att uppnå kommunfullmäktiges mål om andelen förskollärare och andel förskolor med mindre än 25 procent förskollärare. Sex stadsdelsnämnder bedömer att de inte kommer att uppnå målen för andel förskollärare.

Flera nämnder vittnar om att rekryteringsläget är svårt med stor konkurrens om de examinerade förskollärare som finns att tillgå. Nämnderna försöker påverka situationen genom att bland annat arbeta för att behålla förskollärare, erbjuda fler platser för verksamhetsförlagd utbildning, informationsmaterial, mentorskap och fortbildning. Stadsledningskontoret ser en risk i att bristen på förskollärare med tiden kan påverka kvaliteten inom förskolan negativt.

Kommunstyrelsen beslutade i tertialrapport 1 2015 om att indikatorn *Andel förskollärare med kompetens inom genuspedagogik/normkritik* ska utgå för året då ingen beskrivning eller mätmetod definierats på grund av svårigheter att uppnå en bra mätmetod.

Grundskola

Stadsledningskontorets bedömning av grundskoleverksamheten är att det delvis kommer att uppnå kommunfullmäktiges mål. Stadsledningskontorets bedömning grundar sig på den bedömning som utbildningsnämnden gör, som i sin tur baseras på såväl kommunfullmäktiges indikatorer som nämndens egna.

I grundskoleverksamheten uppfylls 3 av 5 indikatorer helt, 2 av 5 delvis. Bland de som endast uppfylls delvis finns ”Andel elever som är behöriga till nationella program” som sjunkit från 86 till 85,7 % jämfört med föregående år, kommunfullmäktiges årsmål är satt till 88 %. Även här har indikatorn *Andel grundskolelärare med*

kompetens inom genuspedagogik/normkritik utgått för 2015 av samma anledning som nämnts ovan.

Stadsledningskontoret ser positivt på att den totala andelen elever som nått kunskapskraven i samtliga ämnen är den högsta på tio år och att det genomsnittliga meritvärdet är det högsta någonsin. Men betygsresultaten i årskurs 9 varierar kraftigt, och kontoret ser allvarligt på att spridningen mellan skolor utifrån elevernas socioekonomiska förutsättningar är fortsatt stor. Det krävs fördjupade analyser och ett långsiktigt arbete. Ett viktigt steg är utbildningsförvaltningens uppföljning av skolorna indelade i fyra kvartiler utifrån deras socioekonomiska index, som kan komma att bli användbart vid analyser och framtagning av nyckeltal. Nedan redovisas en av de tabeller som utbildningsnämnden redovisar i sin tertialrapport 2.

Tabell 5: Betygsresultat, årskurs 9, 2013 – 2015 efter skolans socioekonomiska index (kvartiler), genomsnitt av skolresultat (ovägt medelvärde)

	Andel behöriga till yrkesprogram			Andel som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen			Genomsnittligt meritvärde (16 ämnen)		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Kvartil 1 (lägst index)	94,8	95,8	94,1	87,5	90,8	88,8	242	247	250
Kvartil 2	93,9	92,2	93	84,7	84,4	86,4	232	234	240
Kvartil 3	82,3	81,8	79,9	66,5	72,4	72,4	209	214	220
Kvartil 4 (högst index)	69,2	61,3	61,8	51,9	47,4	50,2	186	177	184

Skolor med mindre gynnsamma socioekonomiska förutsättningar har en trend mot försämrade resultat. Sett över en dryg tioårsperiod ökar resultatskillnaderna kontinuerligt mellan skolor med höga och låga resultat. Den största utmaningen för att förbättra betygsresultaten och öka likvärdigheten är att höja resultaten för pojkar på skolor med minst gynnsamma socioekonomiska förutsättningar.

Stadsledningskontoret understryker därför behovet av ett fortsatt – och ytterligare förstärkt - fokus på det långsiktiga, systematiska utvecklingsarbetet samt arbetet med att identifiera och driva prioriterade insatser. Satsningen på 15 fokusskolor för högre måluppfyllelse har under året utvidgats och det är viktigt att arbetet fortsätter med uppföljning och utvärdering av denna satsning. Kontoret framhåller även vikten av att analys och utvärdering av

erfarenheter av arbetssätt och insatser sker strukturerat och systematiskt såväl i grundskola som i gymnasium. Detta för att effektivt kunna vidareutveckla och sprida framgångsrika exempel.

Gymnasieskola

Stadsledningskontorets bedömning av verksamhetsområdet gymnasieskola är att det delvis kommer att uppnå kommunfullmäktiges mål. Stadsledningskontorets bedömning av måluppfyllelsen grundar sig på den prognos som utbildningsnämnden lämnar samt nämndens pågående insatser och aktiviteter.

Bland gymnasiets indikatorer uppnås två av tre endast delvis, medan en bedöms uppfyllas helt. Även stadens gymnasieskolor uppvisar stora skillnader mellan skolor, men här minskar emellertid olikheterna mellan flickors och pojkars resultat. Den totala andelen elever som uppnådde minst betyget godkänt i alla kurser har sjunkit i jämförelse med förra året.

Stadsledningskontoret ser allvarligt på att trygghetsindikatorerna inte når upp till sina målvärden. Detta gäller både elever i årskurs 8, som ligger kvar på samma nivå som föregående år, och elever i gymnasiet, som uppvisar en nedgång jämfört med 2015.

Arbetet med att utveckla former för uppföljning av elevernas avhopp och skolbyten har fortsatt och en enkät kommer att testas i mindre skala under hösten för att ytterligare fördjupa analysen. De gymnasieskolor som deltar i uppdrag EHT (elevhälsoteam) har förändrat sättet att arbeta med elevhälsofrågorna. Kollegialt lärande, samverkan och spridning av goda exempel har under året identifierats som framgångsfaktorer för förändring av arbetssätt.

SFI och vuxenutbildning

Stadsledningskontorets bedömning är att målet för SFI och vuxenutbildning kommer att uppnås helt för 2015.

Bedömningen baseras på arbetsmarknadsnämndens egen bedömning, som i sin tur grundar sig på framför allt goda resultat på nationella prov inom sfi och matematik på grundläggande nivå, samt resultaten från årets brukarundersökning.

Två nya projekt har också initieras under hösten som riktar sig särskilt till studerande som har svårt att inleda och fullfölja studier. Det handlar om att förbättra stödet för dessa studerande och att se över och utveckla lärarrollen inom vuxenutbildning.

Inom matematiken på gymnasial nivå uppnås inte årsmålet trots de ansträngningar som gjorts inom ramen för Matematiklyftet. Därutöver är det tre indikatorer från brukarundersökningen som ligger marginellt under målvärdet.

Av de drygt 4 500 studerande som har skrivit nationellt prov under årets första halvår har hela 94,4 procent fått godkänt på provet vilket är en liten höjning från föregående år.

Indikator	KF:s årsmål	Utfall T1	Utfall T2	Helt/delvis/ej uppfyllt/ingen mätning har gjorts	Kommentar
Andel förskollärare av antal anställda	39 %	-		Delvis uppfyllt	Sex av fjorton nämnder bedömer att uppnå målet delvis.
Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	4,9	-		Helt uppfyllt	
Andel nöjda föräldrar i förskola (Brukarundersökning)	85 %	87 %	87 %	Helt uppfyllt	
Personalens bedömning av "förskolans förmåga att stödja barns lärande och utveckling"	3,7	-		Delvis uppfyllt	Spånga-Tensta Skärholmen, Farsta, Hägersten-Liljeholmen, EÅV ligger under mål.
Antal barn per grupp	16	-		Helt uppfyllt	
Andelen förskolor med mindre än 25 % personal med pedagogisk examen	0 %	-		Delvis uppfyllt	Alla nämnder utom Farsta sdn bedömer att deras årsmål uppnås. Emellertid har Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta ett högre årsmål än KFs årsmål vilket innebär att SLK bedömer att målet kommer att uppnås delvis.
Andel förskollärare med kompetens inom genuspedagogik/normkritik	Utgått 2015	-		-	Bedömning kan inte göras då det inte finns någon definition/beskrivning eller metod att följa upp indikatorn.
Andel elever i årskurs 9 som uppnått målen i alla riktning	78 %	-	78,3 %	Helt uppfyllt	

ämnen					
Andel elever som är behöriga till nationella program	88 %	-	85,7 %	Delvis uppfyllt	Skolor i första kvartilen (mest gynnsamma socioekonomiska förutsättningar) och den tredje kvartilen har försämrat sina resultat något. Resultaten i andra och fjärde är oförändrade.
Andel elever i årskurs 6 som uppnått målen i alla ämnen	81 %	-	82,1 %	Helt uppfyllt	
Andel elever i årskurs 8 som känner sig trygga i skolan	88 %	82 %	82 %	Delvis uppfyllt	Resultatet från brukarundersökningen visar ett oförändrat resultat jämfört med förra året men en nedåtgående trend över de senaste tre åren.
Andel legitimerade lärare i grundskolan	61 %	-		Helt uppfyllt	
Andel grundskolelärare med kompetens inom genuspedagogik/normkritik	Utgått för 2015	-		-	Bedömning kan inte göras då det inte finns någon definition/beskrivning eller metod att följa upp indikatorn.
Andel gymnasieelever med examen	90 %	-	89 %	Delvis uppfyllt	Stadens gymnasieskolor uppvisar stora skillnader i sina resultat, elevbakgrundsindex (aktuella uppgifter saknas för närvarande p g a ny tolkning av sekretessbestämmelser) är väsentlig för en bred analys.
Andel legitimerade lärare i gymnasieskolan	60 %	-		Helt uppfyllt	
Andel gymnasieelever som är trygga i skolan				Delvis uppfyllt	Resultatet från brukarundersökningen visar att årsmålet inte uppnås och visar en nedgång i jämförelse
Kommunfullmäktiges riktning	mål				
	94 %	89 %			

					med förra året. Utbildningsnämnden menar att resultaten är svårtolkade, men insatser och åtgärder har identifierats (delaktighet, god kommunikation, ansvarstagande osv) utifrån uppdrag EHT.
--	--	--	--	--	---

Alla barn har lika möjligheter i förskolan och skolan

I Stockholm ska alla barn och elever, oavsett förutsättningar och social bakgrund, ha lika möjligheter i förskola och skola. Alla barns möjligheter ska tas tillvara och kvaliteten på verksamheten ska vara hög i hela staden.

Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsmålet kommer att uppnås delvis under 2015. Arbetet med att ge alla barn och elever lika möjligheter är ett långsiktigt arbete.

Kommunfullmäktige saknar indikatorer för målet vilket innebär att stadsledningskontorets målbedömning främst grundar sig på nämndernas bedömningar och analyser. 13 av 14 stadsdelsnämnder bedömer att målet kommer att uppnås helt. Skärholmens stadsdelsnämnd samt utbildningsnämnden bedömer emellertid att målet kommer att uppnås delvis.

Utbildningsnämnden – liksom stadsledningskontoret - gör bedömningen delvis utifrån de nämndindikatorer som besvaras i brukarundersökningen (trygghet i skolan, arbeta i lugn och ro) och indikatorer för ogiltig frånvaro. Stadsledningskontoret ser allvarligt på att endast en av dessa *Andel elever åk 2 som upplever att de kan arbeta i lugn och ro på lektionerna* når upp till årsmålet. Särskilt anmärkningsvärt är det då många av dessa indikatorer har relativt låga årsmål.

Utbildningsnämnden har utökat satsningen på fokusskolor till att även inkludera åtta grundskolor med årskurserna f-6. Dessa skolor har höga socioekonomiska index och därmed samma sorts utmaningar som de tidigare utvalda skolorna. Nämnden deltar i Skolverkets nationella satsning på fortbildning i språk-, läs-, och skrivdidaktik. Syftet med läslyftet är att öka elevernas läsförståelse genom att stärka och utveckla kvaliteten i undervisningen. Nio gymnasieskolor har, inom ramen för uppdrag EHT (elevhälsoteam)

arbetat med att förbättra studieron, förslag på insatser och åtgärder som kan förbättra tryggheten och studieron i stadens skolor har definierats.

Stadsdelsnämnderna utvecklar samverkan mellan förskola och skola samt med socialtjänsten. De pedagogiska miljöerna utvecklas efter barnens individuella behov.

Stadsledningskontoret menar att det långsiktiga arbetet med att uppnå lika möjligheter för alla barn i skola och förskola är nära kopplat till insatser för att uppnå målet Utbildningen har hög kvalitet och elever får tid för lärande. Det är det systematiska kvalitets- och utvecklingsarbetet tillsammans med riktade insatser för att minska skillnaderna mellan skolor som på sikt kan bidra till måluppfyllelse även i detta mål.

Den pedagogiska verksamheten inom förskolan skapar förutsättningar för barnen att utveckla identitet, språk och lära utifrån sina förmågor och erfarenheter. För de frågor som rör dessa områden visar resultaten i brukarundersökningen på en nöjdhetsgrad om över 80 procent. I förskolan upplever 90 procent av föräldrarna att barnen på förskolan ges lika möjligheter att utvecklas oberoende av kön, etnisk tillhörighet, religion eller funktionsnedsättning. Det är marginella skillnader mellan hur föräldrarna till pojkar respektive flickor har svarat.

Tidiga sociala insatser skapar jämlika livschanser för alla. En stad som håller samman ger möjligheter för fler. Alla stockholmare ska ges möjlighet att utvecklas utifrån sina förutsättningar. Socialtjänsten ska vara hållbar, jämställd, tillgänglig och likvärdig. För att förebygga sociala problem ska fokus ligga på det förebyggande arbetet samt tidiga insatser och åtgärder. Den sociala barn- och ungdomsvården inriktas på att skapa uppväxtvillkor som ger alla barn samma chans. Personer med missbruksproblem eller psykisk ohälsa ska få stöd och hjälp.

Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsmålet kommer att uppnås delvis under 2015. 19 av 20 nämnder prognostiserar att målet för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas helt och en nämnd prognostiserar att målet delvis kommer att uppfyllas. Av totalt sju indikatorer bedöms två uppnå kommunfullmäktiges årsmål helt, två indikatorer bedöms uppnås delvis och för tre indikatorer genomförs ingen mätning under 2015. Samtliga nämnder med särskilt rapporteringsansvar för detta verksamhetsmål har tagit sig an ansvaret på ett förtjänstfullt sätt.

Stadens ambition är att öka andelen av barn och ungdomar med insatser inom socialtjänsten som inte återaktualiseras inom 12 månader efter avslutad insats. Målet ställer bland annat krav på att utredningarna är av god kvalitet och väl underbyggda och att de insatser socialtjänsten erbjuder svarar mot behoven. Det är enligt stadsledningskontoret angeläget att nämnderna fortsätter att vidareutveckla utredningsarbetet utifrån evidensbaserade och strukturerade metoder samt följer upp om insatserna ger avsett resultat.

I budget 2015 fastställdes en ny indikator, *andel insats/insatser avslutade enligt plan inom vuxna missbruk*. Samtliga klienter ska ha en plan som sammanfattar den enskildes samlade behov av insatser. Planen ska följas upp löpande och revideras efter behov. När den enskildes behov är tillgodosedda ska ärendet avslutas. Att ärenden avslutas enligt plan indikerar att utvecklingen går åt rätt håll för individen och insatserna haft önskad effekt. Utfallet för denna indikator är något lägre jämfört med tertialrapport 1. Då det förekommer stora variationer över året kring orsaker till avslut och variationen i ärenden som avslutas kan vara stor finns goda möjligheter att utfallet kommer att förbättras till verksamhetsberättelsen 2015.

Nämndernas aggregerade årsmål för indikatorn *andelen försökslägenheter som övergått till eget kontrakt relaterat till totala antalet försökslägenheter i nämnden* uppgår till 23 procent vilket är nästan i nivå med kommunfullmäktiges årsmål om 25 procent. De nämnder som har lägre årsmål anger att det beror på att de har många nya klienter boende i försökslägenheter. Klienter måste klara av boendet i minst ett år innan eget kontrakt kan vara aktuellt vilket påverkar utfallet på indikatorn.

Inom socialpsykiatrin har nämnderna fortsatt fokus på att vidareutveckla den individuella uppföljningen samt att ge stöd och insatser som leder till ökad självständighet och att målsättningarna med insatserna uppnås. Indikatorn *andel personer med insatser inom socialpsykiatrin som är nöjda med hur utredningen av deras behov av stöd genomfördes* mäts genom brukarundersökning under hösten och redovisas i verksamhetsberättelsen 2015.

Tre indikatorer under verksamhetsmålet bygger på resultat från Stockholmsenkäten som genomförs vartannat år. Nästa undersökning sker 2016. Nämndernas drogförebyggande och sökande arbete ska fortsatt prioriteras och trenderna i

Stockholmsenkäten ska ligga till grund för nämndernas arbete. Bland annat bedriver socialnämnden, tillsammans med stadsdelsnämndernas preventionssamordnare, ett arbete för att förebygga och minska cannabismissbruk.

Indikator	KF:s årsmål	Utfall T1	Utfall T2	Helt/delvis/ej uppfyllt/ingen mätning har gjorts	Kommentar
Andel barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ- och familjeomsorgen och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats	84 %	80 %	82 %	Helt uppfyllt	Prognos.
Andel insats/insatser avslutade enligt plan inom vuxna missbruk	35 %	30 %	28 %	Delvis uppfyllt	Prognos. Stadsledningskontoret prognosiserar att målet uppnås delvis. Då det förekommer stora variationer över året kring orsaker till avslut och variationen i ärenden som avslutas kan vara stor finns goda möjligheter att utfallet kommer att förbättras till verksamhetsberättelsen 2015.
Andelen försökslägenheter som övergått till eget kontrakt relaterat till totala antalet försökslägenheter i nämnden	25 %	-	-	Delvis uppfyllt	Prognos. Stadsledningskontoret prognostiserar att målet uppnås delvis. Nämndernas aggregerade årsmål för indikatorn uppgår till 23 %.
Andel personer med insatser inom socialpsykiatri som är nöjda med hur utredningen av deras behov av stöd	80 %	-	-	Helt uppfyllt	Prognos.

Andel barn och ungdomar som i Stockholmsenkäten uppger att de inte använder tobak	-				Stockholmsenkäten genomförs vartannat år. Nästa undersökning sker 2016.
Andel ungdomar som i Stockholmsenkäten uppger att de inte använder alkohol	-				Stockholmsenkäten genomförs vartannat år. Nästa undersökning sker 2016.
Andel ungdomar som i Stockholmsenkäten uppger att de inte använder narkotika	-				Stockholmsenkäten genomförs vartannat år. Nästa undersökning sker 2016.

Stockholm är en stad som håller ihop, med trygga och levande stadsdelar

Stockholm ska ha ett tydligt fokus på insatser som främjar en sammanhållen stad. En stadsövergripande strategi för levande lokala centrum ska arbetas fram. Genom att samarbeta med föreningar och sociala företag ska den kraft som finns i lokalsamhället tas till vara. Staden ska arbeta aktivt med att öka säkerheten i stadsdelarna och satsa på trygghetsskapande åtgärder. Den höga ambitionsnivån för renhållning och klottersanering ska fortsätta och insatser ska göras för att höja kvaliteten på stadens parkmark och grönytor.

Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsmålet kommer att uppnås delvis under 2015. Bedömning grundar sig på en sammanvägd bedömning av kommunfullmäktiges indikatorer och en kvalitativ bedömning av den verksamhet som bedrivs av nämnderna. Av fyra indikatorer bedöms tre uppnå kommunfullmäktiges årsmål helt och en delvis. Av 19 nämnder med särskilt rapporteringsansvar för verksamhetsmålet prognostiserar 17 att de kommer att uppnå det helt och två delvis.

Trots prognosernas positiva bild av måluppfyllelsen finns anledning att tolka dessa med försiktighet. En social hållbarhetskommission har tillsatts, som har konstaterat att skillnaderna i levnadsvillkoren i olika delar av staden är stora och delvis växande. Indikatorn *Andelen som upplever trygghet i den stadsdel där man bor* bekräftar denna bild genom den stora spridningen i utfallet som uppvisas; 40-50 procent i delar av ytterstaden och över 80 procent i innerstaden.

Det har beslutats om åtgärder med målet att minska skillnaderna, till exempel att flytta ut stadens förvaltningar och bolag från

innerstaden och att öka investeringstakten i stadens parker, men effekterna av dessa torde dröja. Staden har avsatt medel för en social investeringsfond, om 300 mnkr, i syfte att bryta socialt utanförskap. Lokala utvecklingsprogram ska tas fram av alla stadsdelsnämnder, men det är särskilt viktigt att staden fokuserar på de områden som har störst utmaningar.

Stadsbyggnadsnämnden konstaterar att införande av områdesplanering, har ökat förutsättningarna att bättre ta hänsyn till olika relevanta aspekter. Dock krävs det fortfarande ytterligare ansträngningar för att säkerställa långsiktig planering av offentlig service och publika verksamheter.

Trafiknämnden noterar i det närmaste en fördubbling av antalet felanmälningar, varav merparten avser stadsmiljön. Ökningen beror främst på enkelheten i att rapportera med mobilapplikationen ”Tyck till”. Det stora antalet felanmälningar har dock lett till att uppfyllnadsgraden avseende 24-timmars-garantin för klotterborttagning ligger på 94 procent i stället för nämndens årsmål på 98 procent.

Stadsdelsnämnderna arbetar för att skapa trygghet och säkerhet för boende, företagare och besökare i sin stadsdel genom att samarbeta med andra huvudmän och föreningar som verkar i området. Exempelvis arbetar Spånga-Tensta stadsdelsnämnd inom ramen för ”Trygg i Tensta” tillsammans med socialtjänst, skola, polis, arbetsplatser, föräldrar och Arbetsförmedlingen.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd har på ett förtjänstfullt sätt beskrivit hur man arbetar inom verksamhetsområdet.

Indikator	KF:s årsmål	Utfall T1	Utfall T2	Helt/delvis/ej uppfyllt/ingen mätning har gjorts	Kommentar
Andelen som upplever trygghet i den stadsdel där man bor	74 %	Saknas	74 %	Helt uppfyllt	
Stockholmarnas nöjdhet med rent och städlat	56 %	Saknas	57 %	Helt uppfyllt	
Stockholmarnas nöjdhet med skötsel inriktning på trygghet	62 %	Saknas	66 %	Helt uppfyllt	

grönområden					
Andel genomförda åtgärder inom ramen för RSA (risk- och sårbarhetsanalys)	100 %	Saknas	Saknas	Delvis uppfyllt	Indikatorn bedöms uppfyllas av alla utom Spånga-Tensta sdn och Stockholms hem AB.

Stockholm är en stad med högt bostadsbyggande där alla kan bo

Staden har målsättningen att 140 000 nya bostäder ska byggas mellan åren 2010 och 2030. För att säkerställa byggandet i närtid har kommunfullmäktige i budget för 2015 antagit målet att 40 000 nya bostäder ska byggas mellan 2014 och 2020. Markpolitiken ska syfta till att det ska byggas fler bostäder med en god arkitektur till en rimlig kostnad. Staden ska planera bostäder för unga, studenter och grupper med svag ställning på bostadsmarknaden.

Planeringen för nya bostäder ska ske så att en jämn bostadsproduktion i stabilt tempo över konjunkturcyklerna säkerställs. Bostadsproduktionen är avvägd mot bedömt investeringsutrymme, förväntad inflyttning och tillväxt samt fysiska förutsättningar för förtätning och omvandling.

För att kunna öka byggandet med god kvalitet måste samverkan mellan stadens nämnder och bolag förbättras och kommunstyrelsen ska ha ett tydligt ansvar för styrning och samordning.

Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsmålet kommer att uppnås delvis under 2015. Samtliga nämnder med särskilt rapporteringsansvar har väl nedbrutna nämndmål som i förekommande fall stöds av aktiviteter och nämndindikatorer. 20 av 21 nämnder prognostiserar att verksamhetsområdesmålet kommer att uppnås helt, och målen avseende 8 av 9 av kommunfullmäktiges indikatorer bedöms uppfyllas helt under året. Stadsledningskontoret bedömer dock liksom i tertiärrapport 1 att kommunfullmäktiges inriktning att bygga för grupper med svagare ställning på bostadsmarknaden inte får fullt genomslag under året, då stadens ambitioner ännu inte konkretiserats i indikatorer och mål.

Ett viktigt steg i detta arbete är den kartläggning av behovet för boenden för prioriterade grupper som tagits fram under ledning av Stockholms Stadshus AB. Utredningen kommer ligga till grund för överväganden och ställningstaganden, bland annat i arbetet med kommunfullmäktiges budget för 2016.

Fler dokument som är av vikt för säkerställandet av stadens prioriteringar i bostadsbyggandet är under utarbetande. Exempelvis planeras stadens riktlinjer för markanvisningar fastställas i kommunfullmäktige under hösten.

Stadsbyggnadsnämnden prognostiserar att målet om 5 000 bostäder i godkända/antagna detaljplaner kommer att nås, liksom 1 700 bostäder i godkända/antagna detaljplaner i tunnelbanans influensområde. Stadsledningskontoret konstaterar att utfallet till och med tertiäl 2, 1 127 respektive 102 bostäder, är lågt i förhållande till dessa mål. Stadsbyggnadsnämndens prognos bygger på att ett antal större planer ska tas upp för beslut under hösten. Stadsbyggnadsnämnden uppmanas att vidta åtgärder för att säkerställa målpuppfyllelse för indikatorn Antal bostäder i godkända/antagna detaljplaner och indikatorn Antal bostäder i godkända/antagna detaljplaner nya tunnelbanans influensområde.

Antalet påbörjade bostäder genom nybyggnad, om- och tillbyggnad till och med augusti uppgår till 3 032 stycken, varav 1 309 hyresrätter.

Till och med augusti rapporterar stadens bostadsbolag att 1 112 bostäder påbörjats. Sammantaget prognostiserar de kommunala bostadsbolagen att 1 571 bostäder påbörjas under året, att jämföra med bolagens sammanlagda mål om 1 674 påbörjade bostäder. Även om prognosen inte når upp till bolagens sammanlagda mål innebär det goda förutsättningar att kommunfullmäktiges mål om 1 500 påbörjade hyresrätter nås.

Antalet markanvisade bostäder till och med tertiäl 2 uppgår till 5 218 stycken. Årsmålet 8 000 bedöms uppnås helt. Drygt hälften av de markanvisade bostäderna är hyresrätter.

För att underlätta tillgången till bostäder för unga har de kommunala bostadsbolagen beslutat att införa ”kompiskontrakt”. Därtill har Svenska Bostäder anvisats mark för drygt 600 bostäder enligt konceptet ”Snabba Hus” för tillfälliga bygglov.

Till och med tertiäl 2 har 294 studentbostäder tillkommit genom nybyggnad och ombyggnad. 650 studentbostäder har påbörjats under perioden. Av de närmare 1 300 studentbostäder som är under byggande planeras drygt 200 att färdigställas under årets återstående månader, varvid målet om 600 färdigställda studentbostäder prognostiseras nås delvis. 588 studentbostäder har markanvisats under perioden. Kommunfullmäktige har i budget uppdragit till

exploateringsnämnden att markanvisa minst 700 studentbostäder årligen.

Kommunfullmäktige har i budget 2015 infört indikatorn *Nöjdhet bland de kommunala bostadsbolagens hyresgäster*. Stadsledningskontoret föreslog i tertialrapport 1 indikatorn delas upp i två indikatorer: ”Bostadsbolagens hyresgästers nöjdhet med bostad, allmänna utrymmen, utemiljö” respektive ”Bostadsbolagens hyresgästers nöjdhet med bolagens service”, och att dessa tillsvidare definieras i enlighet med de ”produktindex” och ”serviceindex” i de kundmätningar som redan idag genomförs av bostadsbolagen. Stadsledningskontoret föreslår att kommunfullmäktiges mål för dessa indikatorer definieras som ett oviktat genomsnitt av bolagens mål.

Indikator	KF:s årsmål	Utfall T1	Utfall T2	Helt/delvis/egen mätning har gjorts	Kommentar
Antal markanvisade bostäder	8 000 st	1 356	5 218	Helt uppfyllt	Prognos
Antal bostäder i godkända/antagna detaljplaner	5 000 st	617	1 127	Helt uppfyllt	Prognos
Antal bostäder i godkända/antagna detaljplaner i nya tunnelbanans influensområde	1 700 st	27	102	Helt uppfyllt	Prognos
Antal påbörjade bostäder	5 000 st	749 (tom mars)	3 032 (tom aug)	Helt uppfyllt	Prognos
Antal påbörjade hyresrätter	1 500 st	184 (tom mars)	1 309 (tom aug)	Helt uppfyllt	Prognos
Antal färdigställda studentbostäder	600 st	30	294	Delvis uppfyllt	Prognos Totalt 513 planeras färdigställas 2015 (inkl redan färdigställda).
Antal förmedlade försöks- och träningslägenheter samt Bostad först-lägenheter via Bostadsförmedling	400 st	164	272	Helt uppfyllt	Prognos

n (IoF)					
Bostadsbolagens hyresgästers nöjdhet med bostad, allmänna utrymmen, utemiljö (ny)	Förslag: 77,7	-	-	Helt uppfyllt	Prognos
Bostadsbolagens hyresgästers nöjdhet med bolagens service (ny)	Förslag: 82,7	-	-	Helt uppfyllt	Prognos

Stockholm har ett rikt utbud av idrott och fritid som är tillgängligt för alla

Stockholms stads verksamhet bidrar till ett tillgängligt och inkluderande idrottsliv som präglas av kvalitet, mångfald i uttryck, aktörer och utövare. Stadens arbete för ett rikt föreningsliv tillsammans med upprätthållandet av en god anläggningsstruktur skapar förutsättningar för integrering, folkhälsa och ett jämställt samhälle. Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsmålet kommer att uppnås helt under 2015.

Stadsledningskontorets bedömning baseras på att samtliga nämnder med särskilt rapporteringsansvar har väl nedbrutna nämndmål som stöds av aktiviteter och i förekommande fall nämndindikatorer. Även samtliga stadsdelsnämnder har brutit ned verksamhetsområdesmålet på nämndnivå samt beskriver både aktiviteter och förväntat resultat.

Nämnder som utbildningsnämnden och stadsbyggnadsnämnden saknar visserligen särskilt rapporteringsansvar men har genom sin verksamhet goda möjligheter att bidra till verksamhetsområdesmålet uppfyllelse. Nämnderna har sedan *Avstämning av mål och budget 2015* tagit fram nedbrutna nämndmål, indikatorer och aktiviteter som stödjer måluppfyllelse. Stadsledningskontoret ser inga särskilda risker som kan komma att hota prognosen.

För indikatorn *Andelen ungdomar (10-17 år) som upplever att de har tillgång till meningsfulla fritidsaktiviteter* föreslås årsmålet fastställas till 77 procent, för indikatorn *Ungdomars nöjdhet med tillgång till idrottsmöjligheter* föreslås årsmålet fastställas till 71 procent och indikatorn för *Stockholmarnas nöjdhet med Stockholms stads idrottsutbud* föreslås få årsmålet 60 procent fastställs i detta

ärende. Årsmålen motiveras av tidigare gjorda brukarundersökningar.

Indikator	KF:s årsmål	Utfall T1	Utfall T2	Helt/delvis/ej uppfyllt/ingen mätning har gjorts	Kommentar
Stockholmarnas nöjdhet med Stockholms stads idrottsutbud	Förslag: 60 %	-	-	Helt uppfyllt	Prognos
Ungdomars nöjdhet med tillgång till idrottsmöjligheter	Förslag: 71 %	-	73,5 %	Helt uppfyllt	
Andelen ungdomar (10-17) som upplever att de har tillgång till meningsfulla fritidsaktiviteter	Förslag 77 %	-	79 %	Helt uppfyllt	

Alla äldre har en trygg ålderdom och får en äldreomsorg av god kvalitet

Stockholmarna ska kunna känna trygghet inför ålderdomen.

Äldreomsorgen ska vara hållbar, jämställd, tillgänglig och likvärdig.

Alla äldre har rätt till tryggt boende och en vardag med hög livskvalitet. Rätten till självbestämmande är grundläggande. Äldre ska kunna påverka både innehåll i omsorgen och utförare. Trygga villkor för personalen är en förutsättning för en trygg och bra äldreomsorg.

Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsmålet kommer att uppnås helt under 2015. Bedömningen grundas på att samtliga 15 nämnder som har detta mål prognostiserar att målet för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas helt. Vidare prognostiseras sju av nio indikatorer att uppnås helt och två indikatorer att uppnås delvis. De indikatorer som prognostiseras uppnås delvis är *Kontinuitet inom hemtjänsten* och *Andel utevistelse för boende - vård och omsorgsboende*. De nämnder som prognostiserat att indikatorn *Andel utevistelse för boende - vård och omsorgsboende* uppnås delvis bedömer att området är ett utvecklingsområde under året som nämnderna arbetar aktivt med.

Flera nämnder uppger att de arbetar med att öka kontinuiteten inom hemtjänsten. Bland annat planeras bemanningen nu med fokus på att den äldre får hjälp av samma personal, så långt som möjligt.

För att möjliggöra för boende på vård- och omsorgsboende att vistas utomhus vid önskemål har flera nämnder fortsatt verksamheten med ”ungdomsbesök”, det vill säga ungdomar som på helgerna hjälper till med olika aktiviteter för de boende. Flera nämnder hade också sommarjobbade ungdomar anställda för att öka möjligheten för de på boendena som ville komma ut också gjorde det.

Vid en analys av hur väl målet kan uppnås bör beaktas att det i nämndernas rapporter inte framkommer fakta som gör att bedömningen i tertialrapport 1 bör ifrågasättas. Dock finns en osäkerhetsfaktor i prognosen för 2015. I tertialrapport 1 och 2 2014 bedömdes målet uppfyllas helt, vilket visade sig vara för optimistisk då resultaten från uppföljningarna 2014 i verksamhetsberättelsen gjorde att målet endast uppnåddes delvis.

Åtta av nio indikatorer utgår från Socialstyrelsens undersökningar till äldre med biståndsbeslut inom hemtjänst och vård- och omsorgsboende. Resultatet från dessa offentliggörs först i november och kommer att ligga till grund för stadens bedömning av måluppfyllelsen i verksamhetsberättelsen. Detta en är osäkerhetsfaktor vid bedömningen av måluppfyllelsen i tertialrapport 2.

I syfte att bryta isoleringen, öka tryggheten och höja livskvaliten för ensamma äldre har Hässelby/Vällingby stadsdelsnämnd arrangerat *seniordejting* och *vin- och ostprovningsskvällar*. Träffarna har lett till flera nya bekanskap, en stärkt gemenskap bland ensamma äldre samt en ökad delaktighet i samhället.

Indikator	KF:s årsmål	Utfall T1	Utfall T2	Helt/delvis/ej uppfyllt/ingen mätning har gjorts	Kommentar
Andelen nöjda omsorgstagare - vård- och omsorgsboende (äldreomsorg)	85 %	-		Helt uppfyllt	Samtliga nämnder prognostiserar att målet uppfylls helt.
Andelen nöjda omsorgstagare - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)	85 %	-		Helt uppfyllt	Samtliga nämnder prognostiserar att målet uppfylls helt.
Andelen nöjda omsorgstagare - biståndsbedömd dagverksamhet (äldreomsorg)	95 %	-		Helt uppfyllt	8 nämnder av 14 klarar KF's mål. 2014 klarade 5 nämnder KF's mål.

Omsorgstagarnas upplevelse av trygghet -hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)	86 %	-		Helt uppfyllt	Samtliga nämnder prognostiserar att målet uppfylls helt.
Omsorgstagarnas upplevelse av trygghet -vård och omsorgsboende (äldreomsorg)	90 %	-		Helt uppfyllt	Samtliga nämnder prognostiserar att målet uppfylls helt.
Omsorgstagarnas upplevelse av hur de kan påverka hur hjälpen utförs - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)	77 %	-		Helt uppfyllt	Samtliga nämnder prognostiserar att målet uppfylls helt.
Måltiden är en trevlig stund på dagen - Vård och omsorgsboende (äldreomsorg)	77 %	-		Helt uppfyllt	13 av 14 nämnder prognostiserar att målet uppfylls helt. 1 nämnd prognostiserar att målet uppnås delvis
Kontinuitet i omsorgen -hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)	Max 10 personer	-		Delvis uppfyllt	12 av 14 nämnder prognostiserar att målet uppfylls helt. Två nämnder har prognostiserat att målet uppnås delvis
Andel utevistelse för boende - vård och omsorgsboende (äldreomsorg)	95 %	-		Delvis uppfyllt	12 av 14 nämnder prognostiserar att målet uppfylls helt. Två nämnder har prognostiserat att målet uppnås delvis

Ett klimatsmart Stockholm

Stockholm ska intensifiera omställningen till att bli en hållbar stad med höga ambitioner inom klimat och miljö. Energi-, trafik- och stadsplanering ska främja en hållbar utveckling och skydda ekologiska samband och närnatur i staden. Gång-, cykel- och kollektivtrafik ska genomgående prioriteras. Stadens verksamhet ska i alla dess delar utgå från målet om en så liten miljöpåverkan som möjligt. Stadsledningskontoret bedömer att inriktningsmålet kommer att uppnås delvis under 2015. Bedömningen baseras på att två av fyra underliggande verksamhetsmål bedöms uppnås helt och två bedöms uppnås delvis. För bolagskoncernen Stockholms Stadshus AB görs dock bedömningen att inriktningsmålet kommer att uppfyllas under året.

Stockholm är klimatneutralt

Stockholms stad ska ta ansvar för att minska de klimatpåverkande utsläppen. Målet att Stockholm ska vara fossilbränslefritt ska uppnås till 2040. Staden ska minska energiförbrukningen i såväl

befintliga som nya byggnader. Stadens utsläpp ska minskas samtidigt som stadens långsiktiga kostnader sjunker.

Stadsledningskontoret bedömer att målet kommer att uppnås delvis under 2015. Samtliga nämnder med särskilt rapporteringsansvar har väl nedbrutna nämndmål som i förekommande fall stöds av aktiviteter och nämndindikatorer. 25 nämnder av 28 prognostiserar att målet för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas helt. Tre nämnder prognostiserar att målet kommer att uppfyllas delvis. Dessa nämnder är kommunstyrelsen, kyrkogårdsnämnden och Norrmalms stadsdelsnämnd. Av totalt sju indikatorer bedöms fyra uppnå kommunfullmäktiges årsmål helt. En indikator bedöms uppnås delvis och två indikatorer bedöms ej uppnås. För att uppnå verksamhetsområdesmålet i sin helhet, är att det avgörande att nämnder och bolagsstyrelser som uppmanas att vidta aktiviteter förbättrar måluppfyllelsen, samt att det finns nämnder och bolagsstyrelser som presterar bättre än respektive utsatt målvärde för indikatorerna *elanvändning per kvadratmeter* och *energianvändning per kvadratmeter*.

Södermalms stadsdelsnämnd och Norrmalms stadsdelsnämnd uppmanas att vidta åtgärder för att säkerställa måluppfyllelse för indikatorn *andel av stadens verksamheter som sorterar ut matavfall för biologisk behandling*. Bromma stadsdelsnämnd, kyrkogårdsnämnden, servicenämnden, Norrmalms stadsdelsnämnd och Östermalms stadsdelsnämnd uppmanas att vidtaga åtgärder för att uppnå måluppfyllelse för indikatorn *elanvändning per kvadratmeter*. Familjebostäder och Stockholms hem anmodas att vidtaga åtgärder för att uppnå måluppfyllelse för indikatorn *energianvändning per kvadratmeter*.

Indikator	KF:s årsmål	Utfall T1	Utfall T2	Helt/delvis/ej uppfyllt/ingen mätning har gjorts	Kommentar
Andel markanvisningar med kravet att energianvändningen är högst 55 kwh/m ²	100 %	100 %	100 %	Helt uppfyllt	Prognos
Växthusgasutsläpp per stockholmare (ton/inv)	Förslag: 3,0	-	-	Helt uppfyllt	Prognos
Elanvändning per kvadratmeter	32 kWh	-	-	Ej uppfyllt	Följande nämnd prognostiserar att de inte

					når sitt målvärde: Bromma stadsdelsnämnd
					Följande nämnder prognostiserar att de delvis når sina målvärden: kyrkogårdsnämnden, servicenämnden, Norrmalms stadsdelsnämnd, Östermalms stadsdelsnämnd
Energianvändning per m ²	160 kWh	-	-	Ej uppfyllt	Följande bolagsstyrelser prognostiserar att de delvis når sina målvärden: Familjebostäder Stockholmshem
Andel av stadens verksamheter som sorterar ut matavfall för biologisk behandling	Förslag: 55 %	-	-	Delvis uppfyllt	Följande nämnder prognostiserar att de delvis når sina målvärden: Södermalms stadsdelsnämnd Norrmalms stadsdelsnämnd
Antal miljöklassade byggnader	Förslag: 35	-	-	Helt uppfyllt	Prognos
Mängd/andel matavfall som stadens invånare och verksamheter sorterar ut för biologisk behandling	Förslag: 13,6 %	-	-	Helt uppfyllt	Prognos

Transporter i Stockholm är hållbara

Miljövänliga transporter ska stimuleras och gång-, cykel- och kollektivtrafik ska prioriteras. Framkomligheten ska öka för fler. En ny parkeringsstrategi ska tas fram för alla stadens delar, samlastningsinitiativ för godstrafik ska startas och införande av bilpooler ska stimuleras. Trafiksäkerheten ska öka.

Stadsledningskontoret bedömer att målet kommer uppnås delvis under 2015. Bedömningen grundas på att av 15 indikatorer bedöms

nio uppnås helt, fyra uppnås delvis och två uppnås ej. Flertalet indikatorer har inget utfall efter två tertial. Trafiknämnden har ett särskilt rapporteringsansvar för målet och därmed en nyckelroll för uppföljning av verksamhetsmålet. Trafiknämnden bedömer att målet uppnås helt. Ytterligare 23 nämnder anser att målet uppnås helt och sex nämnder att det uppnås delvis.

En av de indikatorer som inte bedöms uppnås är *Andel miljöbränsle i stadens etanol- och biogasfordon*. Avgörande för att uppnå målet är att två nämnder och ett bolag, som förbrukar större mängder drivmedel, ökar andelen miljöbränsle. Bromma stadsdelsnämnd och idrottsnämnden uppmanas och Stockholms Hamn AB anmodas att vidta åtgärder med det syftet.

Flera av indikatorerna är kopplade till kapaciteten i trafiksystemet och framkomligheten. Genom att prioritera kapacitetsstarka färdmedel, som kollektivtrafik, cykel och godsfordon ska maximalt utnyttjande av gatuutrymmet uppnås. Staden råder dock bara delvis över utvecklingen. Exempelvis är indikatorerna som mäter den *genomsnittliga hastigheten för stombussarna* svåra att uppnå om inte tidtabellerna ändras i takt med att åtgärder genomförs som förbättrar framkomligheten.

Trafiknämnden främjar cykeltrafiken bland annat genom att utöka och förbättra vinterväghållningen på cykelbanorna på det prioriterade pendlingsstråket samt att genomföra utbyggnad av cykelnätet i enlighet med cykelplanen. Flera cykelprojekt har dock förskjutits beroende på att fördjupade utredningar om cykelvägarnas utformning genomförts, svårigheter med att få in acceptabla anbud och att tidigare okända faktorer har uppkommit som medfört förseningar.

Flertalet nämnder bidrar till målets uppfyllande genom att bland annat ställa krav på entreprenörer att i sin verksamhet ha miljöanpassade och trafiksäkra transporter samt att så långt som möjligt resa miljövänligt i tjänsten.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden bidrar påtagligt till måluppfyllandet genom att lokalt, nationellt och internationellt arbeta för ökad användning av miljöfordon och förnybara bränslen. Genom det konsekventa arbete som nämnden i många år har bedrivit har Stockholms stad nu en fordonsflotta som har rankats som nummer ett, av 107 kommuner, vad gäller miljöhänsende.

Indikator	KF:s årsmål	Utfall T1	Utfall T2	Helt/delvis/ej uppfyllt/ingen mätning har gjorts	Kommentar
Andel miljöbilar i stadens bilflotta	100 %	98 %	99 %	Helt uppfyllt	Prognos.
Andel elbilar	10 %	Saknas	Saknas	Helt uppfyllt	Prognos
Andel miljöbränsle i stadens etanol- och biogasfordon	85 %	Saknas	76 %	Delvis uppfyllt	Storförbrukare med lågt utfall är idrottsnämnden, Bromma sdn och Stockholms Hamn AB.
Antalet cykelpassager över innerstadssnittet	68 000	Saknas	Saknas	Delvis uppfyllt	Prognos. Utfallet bedöms vara i nivå med förra året.
Färdmedelsandel cykel	9 %	Saknas	Saknas	Helt uppfyllt	Prognos
Färdmedelsandel gång	25 %	Saknas	Saknas	Helt uppfyllt	Prognos
Färdmedelsandel kollektivtrafik	39 %	Saknas	Saknas	Helt uppfyllt	Prognos
Färdmedelsandel bil	30 %	Saknas	Saknas	Helt uppfyllt	Prognos
Genomsnittlig hastighet för stombusstrafiken i innerstaden	18 km/h	Saknas	Saknas	Delvis uppfyllt	Prognos. Svårt att öka om inte tidtabellerna ändras.
Genomsnittlig hastighet för stombusstrafiken i ytterstaden	31 km/h	Saknas	Saknas	Delvis uppfyllt	Prognos. Svårt att öka om inte tidtabellerna ändras.
Procentuell förlängning av restiden, innerstadsgator. Förändring från föregående år.	0 %	Saknas	Saknas	Helt uppfyllt	Prognos
Procentuell förlängning av restiden, ytterstadsgator. Förändring från föregående år.	0 %	Saknas	Saknas	Ej uppfyllt	Prognos. Trängselskatterna kan inverka negativt.
Restidspålitlighet	90 %	Saknas	Saknas	Helt uppfyllt	Prognos
Hastighetsefterlevnad	63 %	Saknas	Saknas	Helt uppfyllt	Prognos
Säkra passager för gång, cykel och moped	36 %	Saknas	Saknas	Ej uppfyllt	Prognos. Målet får anses ligga på en orealistiskt hög nivå.

Stockholm har ren luft och rent vatten

Staden ska arbeta aktivt för rent vatten och ren luft. Luftkvaliteten ska förbättras genom bland annat minskad biltrafik, sänkt hastighet och minskad dubbdäcksanvändning. Arbetet med att skydda Stockholms vatten utvecklas så att den ekologiska statusen i sjöar

och vattendrag förbättras. Parker och naturreservat är viktiga för stockholmarna och ska underhållas bättre.

Stadsledningskontoret bedömer att målet kommer uppnås helt under 2015. Samtliga nämnder med särskilt rapporteringsansvar har väl nedbrutna nämndmål som i förekommande fall stöds av aktiviteter och nämndindikatorer. 26 nämnder av 26 prognostiserar att målet för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas helt. För målet finns endast en indikator på kommunfullmäktigenivå, *total fosforhalt i sjöar*, vilken bedöms uppfyllas helt. Målet har också fyra anslutande obligatoriska nämndindikatorer, varav tre bedöms uppfyllas helt.

Målvärdet för den obligatoriska nämndindikatorn *antal dygn över normvärdet för kvävedioxid i luft* överskridet. Halterna kvävedioxid är något högre jämfört med samma period år 2014, men betydligt lägre än halterna under år 2013. För kvävedioxid har halterna minskat mycket sedan början av nittiotalet men inte tillräckligt för att nå miljö kvalitetsnormen. Länsstyrelsens fastställda åtgärdsprogram för kvävedioxid från år 2012 bedöms inte vara tillräckligt för att normen ska klaras kommande år. Ökningen av dieselfordon motverkar en minskning av halterna. För att klara normen krävs åtgärder som minskar trafiken i staden, varför staden har önskat att kunna införa miljözon för lätta lastbilar och personbilar. Höjd trängselskatt samt trängselskatt på Essingeleden från och med 1:a januari år 2016 är positiva åtgärder som kan minska trafiken. Utökad efterlevnad av nuvarande miljözoner för tunga fordon är också positivt.

Indikator	KF:s årsmål	Utfall T1	Utfall T2	Helt/delvis/ej uppfyllt/ingen mätning har gjorts	Kommentar
Total fosforhalt i sjöar	83 %	-	-	Helt uppfyllt	Prognos
Antal dygn över normvärdet för PM 10 i luft	Nämndmål 35	-	-	Helt	Prognos
Antal dygn över normvärdet för kvävedioxid i luft	Nämndmål 7	-	-	Ej uppfyllt	Målvärdet är överskridet.
Andel flerbostadsfastigheter i staden (totalt) som har radonhalt under riktvärdet 200 Bq/m ³	Nämndmål 58 %	-	-	Helt uppfyllt	Prognos

luft					
Andel dubbdäck	Nämndmål 8 %	-	-	Helt uppfyllt	Prognos

Det är enkelt att välja en miljövänlig livsstil

Staden ska intensifiera arbetet med att kartlägga och ta bort gifter. Andelen ekologisk mat i förskola och skola ska öka. Staden ska verka för att minska matens miljöpåverkan, exempelvis genom ökad andel vegetarisk mat, inom sina verksamheter och en strategi för att uppnå 50 procent ekologisk mat ska utarbetas. Återvinningscentralernas verksamhet ska skötas bättre. Miljörelaterad information ska stärkas och Stockholm ska bli en Fairtrade-city.

Stadsledningskontoret bedömer att målet kommer att uppnås helt under 2015. Bedömningen baseras på att samtliga nämnder med särskilt rapporteringsansvar har väl nedbrutna nämndmål som i förekommande fall stöds av aktiviteter och nämndindikatorer. 21 nämnder av 21 prognostiserar att målet för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas helt. För målet finns endast en indikator fastställd på kommunfullmäktigenivå, *andel ekologiska livsmedel i stadens egna verksamheter*, vilken bedöms uppfyllas helt. Bland de aktiviteter som miljö- och hälsoskyddsnämnden formulerat i sin verksamhetsplan ingår att tillsammans med stadsdelsnämnderna ta fram kriterier för att undvika barns exponering för skadliga kemikalier på stadens förskolor.

Indikator	KF:s årsmål	Utfall T1	Utfall T2	Helt/delvis/ej uppfyllt/ingen mätning har gjorts	Kommentar
Andel ekologiska livsmedel i stadens egna verksamheter	25 %	-	-	Helt uppfyllt	Prognos

Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Målet om ekonomisk hållbarhet är utgångspunkten för stadens ekonomiska förvaltning, samtidigt som fler arbetstillfällen och satsningar på utbildning är centralt för en bättre fungerande samhällsekonomi. Stadsledningskontoret bedömer att inriktningsmålet kommer att uppnås helt under 2015. Bedömningen baseras på att fyra av fem underliggande verksamhetsmål bedöms uppnås helt och ett bedöms uppnås delvis. Stadsledningskontorets bedömning förstärks ytterligare av att även Stockholms Stadshus AB gör bedömningen att inriktningsmålet kommer att uppfyllas helt under året.

Stockholm är en världsledande kunskapsregion
Stockholm ska vara ett centrum för internationellt baserad verksamhet inom forskning och utveckling. Staden ska främja utvecklingen av kreativa näringar, miljöteknikföretag, besöksnäring och arbetsintegrerade sociala företag. Staden ska ha en stark samverkan med akademierna.

Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsmålet kommer att uppnås helt under 2015.

Stadsledningskontoret grundar bedömningen på en indikator och nämndernas bedömning av måluppfyllelsen, aktiviteter och beskrivningar av hur de tar sig an målet. Kommunstyrelsen, arbetsmarknadsnämnden, fastighetsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, utbildningsnämnden, Bromma stadsdelsnämnd samt Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsnämnd har bedömt målet. Alla åtta prognostiserar att målet kommer att uppnås helt.

Stadens samarbete med akademi och forskning fortsätter. Samverkan sker mellan SFI, vuxenutbildning, yrkeshögskola med flera i samverkan med regionala aktörer, storstadsregioner i Sverige samt med universitet och högskolor. Under ledning av personalstrategiska avdelningen har fastighets-, stadsbyggnads-, trafik- och exploateringskontoren under 2015 inlett en utredning avseende möjligheten att starta ett traineeprogram.

Bromma stadsdelsnämnd erbjuder studenter från Ersta Sköndals högskola fyra verksamhetsförlagda utbildningsplatser under året. De fortsätter även att utveckla samarbetet med universitet och högskolor i syfte att uppnå en akademisk och evidensbaserad äldreomsorg. Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsnämnd vidareutvecklar samverkan med högskolor och universitet och förvaltningen tar bland annat emot praktikanter från socionomutbildningarna samt socionomstudenter som semestervikarier.

Indikator	KF:s årsmål	Utfall T1	Utfall T2	Helt/delvis/ej uppfyllt/ingen mätning har gjorts	Kommentar
Andel invånare, 20 år, med fullföljd gymnasieutbildning	70 %	-	-	Helt uppfyllt	Detta är en bedömning gjord av utbildnings- nämnden. Sedan i år har Skolverket upphört med denna uppföljning och f.n. finns ingen alternativ mätmetod.

Företag väljer att etablera sig i Stockholm

Stockholmsregionen är Sveriges tillväxtmotor och drivs av människors innovationsförmåga, entreprenörskap och kreativitet. Nya och växande företag är avgörande för att skapa nya arbetstillfällen. Stockholm ska vara en attraktiv stad för småföretagare och det lokala näringslivet ska stärkas genom utvecklad företagservice och rådgivning. Entreprenörskap och eget företagande bland kvinnor och utrikesfödda ska särskilt stödjas. Staden ska samverka med andra offentliga och privata aktörer för att öka företagandet i Stockholm och förutsättningarna att möta företagens behov i exempelvis frågor om matchning och kunskapsförsörjning.

Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsmålet kommer att uppnås helt under 2015. Bedömning baseras på att tre av fyra nämnder med särskilt rapporteringsansvar har väl nedbrutna nämndmål som i förekommande fall stöds av aktiviteter och nämndindikatorer. 19 av 20 nämnder prognostiserar hel måluppfyllelse. Två av tre kommunfullmäktigeindikatorer för verksamhetsmålet bedöms uppnås helt under året.

För indikatorn *Näringslivets nöjdhet vid kontakter med staden som myndighet* innebär utfallet 70 att målet 71 uppnås delvis. Utfallet är i nivå med resultatet för 2014, och den historiska trenden är ökande. Resultatet indikerar dock att stadens nämnder måste fortsätta att utveckla kontakterna gentemot företagen vid myndighetsutövning.

För indikatorn *Företagens nöjdhet med bemötandet* innebär utfallet 77 att årsmålet 75 är nått med marginal. Stockholms Business region prognostiserar att även målet för indikatorn *Antal nystartade företag*, 22 000 stycken kommer att uppnås.

Stockholm Business Region arbetar tillsammans med servicenämnden för att utveckla stadens företagslots. Målet för den obligatoriska nämndindikatorn Antal företag som staden lotsat, 400 stycken, var uppnått redan i tertial 1. Utfallet till och med tertial 2 är 1 351 stycken och Stockholm Business Region prognostiserar att utfallet för helåret blir 1 500 stycken.

Stadsdelsnämnderna fortsätter att arbeta för att skapa ett företagsvänligt klimat. Exempelvis samverkar flera stadsdelsnämnder med lokala företagareföreningar bland annat i utvecklingen av stadens företagsområden och lokala centra. I dessa samarbeten har även trafiknämnden en viktig roll.

Som ett led i en bättre matchning på arbetsmarknaden kommer arbetsmarknadsnämnden bland annat att lämna in ett förhållandevis stort antal ansökningar till Myndigheten för yrkeshögskolan, som nästan alla är inriktade mot bristyrken. Bland nyansökningar kan nämnas offentlig upphandlare och java-utvecklare.

Indikator	KF:s års mål	Utfall T1	Utfall T2	Helt/delvis/ej uppfyllt/ingen mätning har gjorts	Kommentar
Näringslivets nöjdhet vid kontakter med staden som myndighet	71	-	70	Delvis uppfyllt	Utfallet i nivå med 2014. Trenden är ökande.
Företagens nöjdhet med bemötandet	75	-	77	Helt uppfyllt	
Antal nystartade företag	22 000	-	-	Helt uppfyllt	

Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva
Fler ska arbeta, ha trygga anställningar och försörja sig själva. Ett arbete är grunden för människors utveckling, delaktighet och egen försörjning. Målet är ett hållbart arbetsliv med trygga anställningar och möjlighet till livslångt lärande. Arbetsmarknaden ska vara jämställd och fri från diskriminering.

Stadsledningskontoret bedömer att målet kommer att uppnås helt under året. Bedömning grundar sig på att trenden med en positiv utveckling avseende ekonomiskt bistånd håller i sig. Två nämnder (servicenämnden och kommunstyrelsen) bedömer att målet kommer att nå delvis. Nämndernas bedömningar grundar sig på att de inte

kunnat ta emot utlovat antal sommarjobb/praktikplatser. Stadsledningskontoret bedömer att nämndernas påverkan på stadens totala måluppfyllelse är liten. Resterande nämnder bedömer att målet kommer att nås helt.

Arbetslösheten i staden första halvåret 2015 uppgick till i genomsnitt 18 970 personer eller 3,1 procent av befolkningen (16-64 år), vilket är en minskning jämfört med motsvarande period 2014 (3,4 procent av befolkningen). Obalansstapet i staden (summan av öppet arbetslösa och personer i program i relation till befolkningen) var 5,1 procent första halvåret 2015, vilket är en minskning med 0,2 procentenheter jämfört med motsvarande period 2014.

Arbetsmarknadsnämndens utfall för andelen aspiranter som är självförsörjande sex månader efter avslut på Jobbtorg Stockholm har förbättrats och ligger nu över kommunfullmäktiges årsmål. För indikatorn ”antalet praktiktillfällen som genomförs inom stadens verksamheter av de aspiranter som Jobbtorg Stockholm matchar” innebär utfallet i tertialrapport 2 att målet med största sannolikhet kommer att uppnås under året.

Under sommaren har ungefär 8 200 ungdomar anställt som feriearbetare, vilket innebär att kommunfullmäktiges årsmål uppnås med god marginal. Exakta siffror kommer att redovisas i verksamhetsberättelsen.

Mot bakgrund av de kraftfulla åtgärder som staden vidtagit inom arbetsmarknads- och utbildningsområdet görs bedömningen att förutsättningarna är goda för en positiv utveckling för målområdet under hela 2015. Nämnderna behöver i sitt arbete bland annat rikta uppmärksamhet mot hur de medel som utgått för kommunala visstidsanställningar kan användas för att på bästa sätt skapa förutsättningar för att få fler i jobb. Med ett särskilt fokus på att motverka ungdomsarbetslöshet ska unga erbjudas jobb, utbildning eller praktik inom 90 dagar vilket ställer krav på ett fortsatt aktivt och systematiskt arbete med målgruppen.

Indikator	KF:s årsmål	Utfall T1	Utfall T2	Helt/delvis/ej uppfyllt/ingen mätning har gjorts	Kommentar
Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	2,0 %	1,8 %	1,76 %	Helt uppfyllt	
Andel vuxna som har ett långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	1,2 %	1,2 %	1,16 %	Helt uppfyllt	
Andel aspiranter som är självförsörjande sex månader efter avslut på Jobbtorg Stockholm	81 %	83 %	85 %	Helt uppfyllt	
Antal praktiktillfällen som genomförs inom stadens verksamheter av de aspiranter som Jobbtorg Stockholm matchar	500 st	Cirka 300 st	425	Helt uppfyllt	Prognos
Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi	6 700 st		8 200 (ca)	Helt uppfyllt	

I Stockholm är det enkelt att utbilda sig genom hela livet. Utbildning är den enskilt viktigaste faktorn för att kunna träda in och stanna kvar på arbetsmarknaden. Betydligt fler elever ska klara grundskolan och fler stockholmare ges möjlighet att utbilda sig på högskolor och universitet. Kvaliteten i Svenska för invandrare (sfi) ska höjas och undervisningen i större utsträckning individanpassas. Utbudet inom Komvux ska utökas och kombinationsinsatser för personer som står långt från arbetsmarknaden prövas.

Stadsledningskontoret bedömer att målet kommer att uppnås delvis under året. Bedömningen grundar sig på att två av fyra indikatorer uppnås delvis, medan resterande två uppnås helt. Utbildningsnämnden och arbetsmarknadsnämnden bedömer att målet kommer att uppnås helt under året.

Stadsledningskontoret kan konstatera att ett aktivt utvecklingsarbete genomförs med målet att det ska vara enkelt att utbilda sig genom hela livet. Som en del i arbetet med att fler stockholmare ska ges möjlighet att utbilda sig på högskolor och universitet förstärker kommunstyrelsen arbetet med att få fler utbildningsplatser till Stockholmsregionen.

Genom budgeten för 2015 tillfördes arbetsmarknadsnämnden 50 mnkr för att ge Stockholm ett kunskapslyft och utbilda arbetslösa inom bristyrken. Med denna utgångspunkt genomför arbetsmarknadsnämnden nu satsningar för ökad flexibilitet, tillgänglighet och ett brett utbud av utbildning inom vuxenutbildning och sfi. Arbeta pågår med att utveckla stöd inför och under studier inom vuxenutbildning, för utveckling av studie- och yrkesvägledningen samt för utveckling av en modell för ”prova-på-studier” för personer med ekonomiskt bistånd. Nämnden har också, bland annat, påbörjat satsningar för att erbjuda fler personer bristyrkesutbildning.

Två av fyra indikatorer inom området uppfylls helt. Resterande indikatorer uppfylls delvis. Indikatorn om *andelen kursdeltagare inom gymnasial vuxenutbildning* som har godkänt betyg efter fullföljd kurs uppfylls inte. Arbetsmarknadsnämnden bedömer att resultatet beror på en sänkning av matematikresultaten. Stadsledningskontoret uppmanar arbetsmarknadsnämnden att följa sin plan om att presentera en fördjupad analys och åtgärdsplan i verksamhetsberättelsen.

Stadsledningskontorets samlade bedömning är att det arbete som nu genomförs kommer att innebära att kommunfullmäktigs mål uppnås delvis under året.

Indikator	KF:s årsmål	Utfall T1	Utfall T2	Helt/delvis/ej uppfyllt/ingen mätning har gjorts	Kommentar
Andel kursdeltagare inom SFI med godkänt betyg efter fullföljd kurs	93 %	-	95 %	Helt uppfyllt	
Andel godkända SFI-elever efter 600 timmar	67 %	-	63 %	Delvis uppfyllt	Sänkningen bedöms bero på satsningen att lärare i högre utsträckning ska vänta med att anmäla studerande till nationellt prov tills de verkligen är redo för det. Även om färre studerande klarar sig på 600 timmar bedöms fler studerande ha bättre kunskaper när de väl tar betyg.
Andel kursdeltagare inom grundläggande vuxenutbildning med godkänt betyg efter fullföljd kurs	84 %	-	84 %	Helt uppfyllt	
Andel kursdeltagare inom gymnasial vuxenutbildning med godkänt betyg efter fullföljd kurs	86 %	-	82 %	Delvis uppfyllt	De samlade betygsresultaten bedöms påverkas av en generell sänkning av resultaten inom matematik. AmN återkommer med fördjupad analys och åtgärder i vb.

Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar

Stadens budget ska vara i balans och ekonomiskt hållbar.

Budgethållning hos nämnderna är en förutsättning för att de medel som kommunfullmäktige har anslagit används för avsett ändamål. Stadens styrsystem underlättar budgethållning och det ska vara en självklarhet att givna budgetramar hålls.

Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsmålet kommer att uppnås helt under 2015. Bedömningen grundas på att helårsprognosen för 2015 års resultat visar, efter tillstyrkta budgetjusteringar och övriga korrigeringar, ett överskott på 547,5 mnkr, vilket är ett ökat

prognostiserat överskott jämfört med tertialrapport 1. Nämnderna har generellt en god budgethållning och redovisar efter resultatöverföring ett prognostiserat överskott jämfört med budget om 349,0 mnkr. Före resultatdispositioner prognostiseras en positiv budgetavvikelse om 298,5 mnkr.

I tertialrapport 1 prognostiserade facknämnderna ett underskott om 8,3 mnkr, medan de i tertialrapport 2 lämnar prognosen om ett överskott om 338,7 mnkr. Kommunstyrelsen prognostiserar ett överskott om 80,0 mnkr vilket främst beror på ej förbrukade medel för omstrukturering av lokaler samt inom den politiska organisationen på grund av överförda överskott från tidigare år. Exploateringsnämnden prognostiserade ett underskott om 49,0 mnkr i tertialrapport 1 och ett överskott om 54,2 mnkr i tertialrapport 2, främst för förskjutningar inom investeringsverksamheten samt effekter av komponentavskrivning. Trafiknämnden prognostiserar ett överskott om 64,3 mnkr vilket främst beror på en ökning av parkeringsintäkter. Fastighetsnämnden prognostiserar ett överskott om 12,3 mnkr, vilket främst beror på kraftigt sänkta kapitalkostnader på grund av förskjutningar i projekt. Stadsbyggnadsnämnden prognostiserar i tertialrapport 2 ett underskott om 1,9 mnkr, främst för kostnader för uppgradering av ärendehanteringssystemet Public 360.

Stadsdelsnämndernas prognoser för tertialrapport 2 visar på ett överskott om 10,3 mnkr jämfört med tertialrapport 1 då nämnderna prognostiserade ett underskott om 31,2 mnkr. Östermalm stadsdelsnämnd prognostiserade i tertialrapport 1 ett överskott på 8,0 mnkr och ett överskott på 16,5 mnkr i tertialrapport 2, vilket främst beror på lägre kostnader för färre personer på äldreboenden samt lägre kostnader för omsorg om funktionshindrade och försörjningsstöd. Farsta stadsdelsnämnd prognostiserade ett underskott om 14,8 mnkr i tertialrapport 1 och ett underskott om 26,1 mnkr i tertialrapport 2, främst på grund av budgetöverskridande inom äldreomsorgen.

Stadsledningskontoret uppmanar Farsta stadsdelsnämnd och stadsbyggnadsnämnden att vidta aktiviteter för att uppnå en ekonomi i balans under året.

Hägersten-Liljeholmens prognos visar en budget i balans efter resultatdispositioner. Dock prognostiserar nämnden ett underskott om 12,1 mnkr före resultatdispositioner, det vill säga att nämnden gör bedömningen att de förbrukar mer medel än vad som tilldelats i kommunfullmäktiges budget. Konsekvensen av detta blir att

nämnden använder överskott från resultatfonderna för att få en ekonomi i balans. Stadsledningskontoret poängterar att överskott i resultatfonderna ska användas till kostnader av engångskaraktär och inte till löpande drift. Därför uppmanar stadsledningskontoret Hägersten-Liljeholmen att vidta åtgärder för att säkerställa en budget i balans utan att använda överskottet från resultatfonderna.

Kommunfullmäktige har i budget 2015 gett samtliga nämnder ett särskilt rapporteringsansvar för ett antal verksamhetsmål. Detta innebär att nämnder med särskilt rapporteringsansvar har en nyckelroll för uppföljning av verksamhetsmålet. Det finns ingen nämnd med särskilt rapporteringsansvar för verksamhetsmålet. Dock har kommunstyrelsen ett indirekt särskilt rapporteringsansvar med tanke på nämndens övergripande ansvar för styrning och samordning av stadens samlade ekonomi. Kommunstyrelsen har tagit sig an ansvaret på ett förtjänstfullt sätt.

Indikator	KF:s års mål	Utfall T1	Utfall T2	Helt/delvis/ej uppfyllt/ingen mätning har gjorts	Kommentar
Kommunkoncernens soliditet inkl. pensionsåtaganden på kort sikt	30 %	Ingen mätning gjord	55,5 %	Helt uppfyllt	Delårsbokslut
Kommunkoncernens soliditet inkl. pensionsåtaganden på lång sikt	34 %	Ingen mätning gjord	55,5 %	Helt uppfyllt	Delårsbokslut
Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100 %	Ingen mätning gjord	99,1 %	Helt uppfyllt	
Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100 %	Ingen mätning gjord	99,2 %	Helt uppfyllt	
Nämndens prognossäkerhet T2	+/- 1 %	Ingen mätning gjord	Ingen mätning gjord	Helt uppfyllt	Mäts i bokslut
Stadens ekonomiska resultat (lägst)	0,1 mnkr	488,0 mnkr	547,5 mnkr	Helt uppfyllt	
Stadens kapitalkostnader per nettodriftskostnader (max)	7 %	Ingen mätning gjord	5,5 %	Helt uppfyllt	Delårsbokslut
Kommunfullmäktiges riktningsmål Stadens	100 %	Ingen	92,5 %	Helt uppfyllt	Delårsbokslut

nettodriftskostnader per skatteintäkter (max)		mätning gjord			
Stadens soliditet inkl. pensionsåtaganden på kort sikt	30 %	Ingen mätning gjord	36,2 %	Helt uppfyllt	Delårsbokslut
Stadens soliditet inkl. pensionsåtaganden på lång sikt	34 %	Ingen mätning gjord	36,2 %	Helt uppfyllt	Delårsbokslut

Ett demokratiskt hållbart Stockholm

Stockholm ska sträva efter att bli en stad som genomsyras av jämställdhet, jämlikhet och frihet från alla former av våld och diskriminering. Staden ska stärka arbetet för de mänskliga rättigheterna. Stadsledningskontoret bedömer att inriktningsmålet kommer att uppnås delvis under 2015. Bedömningen baseras på att fem av åtta underliggande verksamhetsmål bedöms uppnås helt och tre bedöms uppnås delvis. För bolagskoncernen Stockholms Stadshus AB görs bedömningen att inriktningsmålet kommer att uppfyllas under året.

Stockholm är fritt från diskriminering

Ett demokratiskt hållbart samhälle bygger på jämställdhet, jämlikhet, tillgänglighet och frihet från våld och diskriminering. Stockholm är en stad där människor med många olika bakgrunder, erfarenheter och förutsättningar lever. Stockholm ska vara en jämlik och hållbar stad fri från diskriminering så att fler stockholmare får en möjlighet att förverkliga sin fulla potential.

Stadsledningskontoret bedömer i tertialrapport 2 att målet kommer uppnås delvis under 2015. Arbetet mot ett Stockholm fritt från diskriminering bör betraktas som ett långsiktigt arbete. Ett Stockholm som är fritt från diskriminering bör rimligtvis innebära att det inte förekommer diskriminering inom någon av de, i diskrimineringslagen skyddade, sju diskrimineringsgrunderna: kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Under 2015 har flera viktiga steg mot att Stockholm ska bli en stad fri från diskriminering tagits, men mycket arbete kvarstår och det är inte realistiskt att anta att målet kommer att vara uppnått vid årets slut.

De flesta nämnder lyfter i sina tertialrapporter fram att arbete pågår inom jämställdhetsområdet. Arbetet med att genomföra en genusanalys av stadens budget har påbörjats. HBTQ-frågor nämns av flera nämnder som ett prioriterat område i verksamheterna.

Kommunstyrelsen har tillsammans med äldrenämnden tagit fram en indikator som mäter jämställdhetsintegrering av äldreomsorgen. Idrottsnämnden deltog aktivt i genomförandet av EuroGames. Utbildningsnämnden har bildat en arbetsgrupp för mänskliga rättigheter med uppdraget att vara en resurs för kunskap och metod inom hela förvaltningen. Nämnden har också beställt tillgänglighetsåtgärder i publika lokaler i ett antal grund- och gymnasieskolor.

Flertalet stadsdelsnämnder beskriver i sina analyser hur de avser arbeta för att uppnå målet, även om de fokuserar på ett eller några få diskrimineringsgrunder. Det fortgår utvecklingsarbete kring jämställda beslut som ska medföra att kvinnor och män bemöts på lika villkor inom ekonomiskt bistånd, äldreomsorgen och omsorgen om personer med funktionsnedsättning och det finns nämnder som ser över om det finns några könsskillnader i förvaltningens handläggning och råd och bland annat testat könsneutrala ärendedragningar. Flera förskolor och ungdomsmottagningar arbetar målmedvetet med HBTQ-frågor, bland annat genom HBT-certifiering och likabehandlingsplaner.

De flesta av nämnderna med särskilt rapporteringsansvar har beskrivit tydligt i sina analyser hur de avser arbeta för uppnå målet. Några skulle dock vinna på en djupare analys.

Stadsledningskontoret konstaterar att det finns ett antal nämnder som inte har lämnat någon prognos kring måluppfyllelse eller beskrivit sitt arbete för att uppnå det aktuella verksamhetsområdesmålet. Inför arbetet med verksamhetsplan 2016 uppmanas berörda nämnder att tydliggöra och beskriva nämndens arbete kopplat till verksamhetsmålet.

Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor

För att Stockholm ska vara en demokratiskt hållbar stad och erbjuda alla stockholmare bra service och kvalitet fordras att Stockholms stad kan attrahera och behålla en mångfald av välutbildade och kompetenta medarbetare och chefer. Stockholms stad som arbetsgivare ska erbjuda grundförutsättningar som trygga arbetsvillkor, kompetensutveckling och en god och hälsosam arbetsmiljö, som ett led i att på bästa sätt förstå och sörja för alla stockholmares behov.

Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsmålet kommer att uppnås helt under 2015. Bedömning grundas på nämndernas bedömning av verksamhetsmålet som helhet och på en prognostiserad uppfyllelse av de nämndmål som är kopplade till verksamhetsmålet. Fem nämnder har justerat sin prognos från helt till delvis jämfört med tertialrapport 1 och den huvudsakliga anledningen till det är att de bedömer att de inte kommer att nå sina respektive mål för sjukfrånvaron.

Sjukfrånvaro och arbetsmiljö

Den totala sjukfrånvaron har ökat för både facknämnder och stadsdelsnämnder. Det är den medellånga sjukfrånvaron, dag 46-180, och den långa, dag 181-365 eller mer, som står för ökningen. Majoriteten av nämnderna prognostiserar att de inte kommer att nå sina årsmål. Nämnderna visar att fortsatt arbete med fördjupade analyser av orsaker till ökningen av sjukfrånvaron är högt prioriterat. Nämnderna arbetar även löpande för att säkerställa en god arbetsmiljö.

Ett gott exempel på arbetet med sjukfrånvaron är servicenämnden som bryter ner sjukfrånvaromålet på enhetsnivå och följer upp och analyserar. Utifrån uppföljning och analys riktas särskilda insatser för att främja en friskare arbetsplats. I analysen kopplar de även ihop arbetsmiljö med sjukfrånvaron genom att titta på resultaten i medarbetarenkäten.

Majoriteten av nämnderna arbetar strukturerat med kompetensförsörjning och kompetensbaserad rekrytering. Ett gott exempel är utbildningsnämnden som under 2015 genomför ett försök med riktat stöd vid rekrytering av lärare, i syfte att avlasta rektorer och för att kvalitetssäkra rekryteringsprocessen. För att öka kunskapen om socialsekreterarnas arbetssituation har stadsdelsnämnderna bland annat genomfört avgångsintervjuer och fördjupat sina analyser av den höga personalomsättningen. Både facknämnder och stadsdelsnämnder arbetar aktivt med att stärka chefer och ledare genom olika utvecklingsinsatser samt har ett ökat fokus på medarbetarnas betydelse för utveckling av verksamheten.

En majoritet av stadsdelsnämnderna samt utbildningsnämnden har utvecklat arbetssättet för hanteringen av medarbetares önskemål om heltidsanställning.

Samtliga nämnder uppmanas att vidta åtgärder för att säkerställa måluppfyllelse för indikatorn sjukfrånvaro.

Indikator	KF:s årsmål	Utfall T1	Utfall T2	Helt/delvis/ej uppfyllt/ingen mätning har gjorts	Kommentar
Aktivt Medskapandeindex	82	-	-	Ingen mätning har gjorts	Mätningen görs genom medarbetarenkäten och följs upp i årsredovisningen.
Motivationsindex	82	-	-	Ingen mätning har gjorts	Mätningen görs genom medarbetarenkäten och följs upp i årsredovisningen.
Ledarskapsindex	78	-	-	Ingen mätning har gjorts	Mätningen görs genom medarbetarenkäten och följs upp i årsredovisningen.
Styrningsindex	82	-	-	Ingen mätning har gjorts	Mätningen görs genom medarbetarenkäten och följs upp i årsredovisningen.
Sjukfrånvaro	4,4 %	6,24 %	6,47 %	Ej uppfyllt	Endast 6 nämnder av 31 uppper att de kommer att uppfylla sitt eget årsmål
Andel medarbetare med ofrivillig deltid som erbjuds heltid	100 %	-	-	Ingen mätning har gjorts	Följs upp i årsredovisningen.
Andel medarbetare som inte upplever sig diskriminerade på sin arbetsplats	100 %	-	-	Ingen mätning har gjorts	Mätningen görs genom medarbetarenkäten och följs upp i årsredovisningen.

Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till mänskliga rättigheter och barnkonventionen

Stockholm ska leda arbetet med att säkerställa respekt för mänskliga rättigheter. Genom ett aktivt arbete mot diskriminering skapas förutsättningar för att fler ska kunna utvecklas. Det ger ett rikare Stockholm. Barns rättigheter ska vara centrala för alla politikområden.

Stadsledningskontoret bedömer i tertialrapport 2 att målet kommer uppnås delvis under 2015. Arbetet för att Stockholm ska vara en stad som respekterar och lever upp till mänskliga rättigheter och barnkonventionen är kopplat till ett antal mänskliga rättighetsområden, såsom rätten till bostad, utbildning och arbete samt att staden ska vara fri från diskriminering. Eftersom arbetet med mänskliga rättigheter är långsiktigt och är beroende av övriga verksamhetsområdets måluppfyllelse är det inte realistiskt att anta att målet uppfylls redan under den här perioden. Många viktiga steg mot att nå målet har tagits under 2015 men mycket arbete kvarstår.

Flertalet nämnder har framförlit beskrivit sitt arbete med barns rättigheter. Nämndernas arbete med att tillgodose mänskliga rättigheter gällande övriga områden behöver utvecklas vidare. I budget 2015 finns inga KF-indikatorer för att följa upp detta mål.

Kommunstyrelsen har under tertial 2 inrättat en barnombudsman för staden och stadens funktionshinderombudsman har överförs till stadsledningskontoret. Arbetet med att sprida kunskap om mänskliga rättigheter till stadens medarbetare och medverka till att verksamheterna utvecklar ett jämställt, normkritiskt, antirasistiskt och tillgängligt arbetssätt har inletts bland annat genom chefsseminarier och genom att informera i organisationen.

Av nämndernas tertialrapporter framgår att stadsdelsnämnderna fortsätter sitt arbete med att stärka barns rätt till delaktighet inom socialtjänstens verksamhet. Stadsdelsnämnderna arbetar också med att stärka barns rättigheter inom förskoleverksamheten. Flera stadsdelsnämnder arbetar med att öka kunskapen om mänskliga rättigheter och barns rättigheter hos medarbetare. En stadsdelsnämnd har genomfört språkcaféer för föräldrar som har svenska som andra språk med barnkonventionen som underlag.

Stadsarkivet arbetar med att lyfta fram offentlighetsprincipens betydelse för respekten för mänskliga rättigheter och barns rätt i sin verksamhet. Socialnämnden arbetar med att utveckla stadens riktlinjer med avsnitt om barnperspektiv och barnets rättigheter och flera verksamheter har börjat använda checklistor för att säkra barnperspektivet.

Kommunfullmäktige har i budget 2015 gett samtliga nämnder ett särskilt rapporteringsansvar för ett antal verksamhetsmål. Detta innebär att nämnder med särskilt rapporteringsansvar har en nyckelroll för uppföljning av verksamhetsmålet. De flesta av nämnderna med särskilt rapporteringsansvar har beskrivit tydligt i sina analyser hur de avser arbeta för uppnå målet. Några skulle dock vinna på en djupare analys.

Stadsledningskontoret konstaterar att det finns ett antal nämnder som inte har lämnat någon prognos kring måluppfyllelse eller beskrivit sitt arbete för att uppnå aktuellt verksamhetsområdesmål. Inför arbetet med verksamhetsplan 2016 uppmanas berörda nämnder att tydliggöra och beskriva nämndens arbete kopplat till verksamhetsområdesmålet.

Stockholm är en stad där ingen behöver vara rädd för våld. Ett liv med frihet från våld är en grundläggande mänsklig rättighet. Genom minskade klyftor och socialt förebyggande arbete kan den sociala oron minska och fler få möjlighet att utvecklas. Arbetet ska stärkas för att våld i nära relationer ska minska. Staden ska stärka stödet till kvinnojourer och utveckla arbetet för att angripa våldets ursprung. Det förebyggande arbetet ska stärkas genom ökade insatser mot diskriminering samt kompetenshöjning i genus, normkritik och antirasism.

Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsmålet kommer att uppnås delvis under 2015. Bedömningen grundar sig på att staden prioriterar och genomför ett flertal åtgärder för att utveckla arbetet mot våld i nära relationer, men det kommer att ta tid innan åtgärderna får full effekt och målet uppnås i sin helhet. Nämnderna beskriver ett antal insatser som påbörjats och ska genomföras under året. Dessa insatser är viktiga åtgärder i rätt riktning, men arbetet mot ett Stockholm där ingen behöver vara rädd för våld måste betraktas som ett långsiktigt arbete.

I budgeten framhålls att arbetet mot våld i nära relationer fortsatt ska prioriteras. Arbetet utgår från stadens program för kvinnofrid – mot våld i nära relationer samt riktlinjer för socialtjänstens handläggning av ärenden som handlar om våld i nära relationer. Socialnämnden har påbörjat revideringen av programmet och kommer att presentera ett nytt förslag under 2015. Stadens socialtjänst behöver utveckla kunskap och samlade uppgifter om hur många våldsutsatta personer som är aktuella inom stadens socialtjänst. En utmaning är att våldsutsatta vuxna kan finnas inom alla verksamhetsområden, d.v.s. individ och familj, funktionsnedsättning, äldre, missbruk och ekonomiskt bistånd. Arbetet mot våld i nära relationer är också olika organiserat inom stadsdelsnämnderna. Nämnderna ska därför under 2015 utveckla rutiner och metoder för att inventera målgruppen kvinnor och män över 18 år som är våldsutsatta och för att upptäcka våldet och hitta våldsutsatta. En bild av utgångsläget behövs för att därefter kunna följa om målgruppen ökar eller minskar och i förlängningen bedömning av behovet av insatser. I budget 2015 har en obligatorisk nämndindikator införts, *antal personer som utsatts för våld i nära relation som är kända av socialtjänsten*, som ett led i att utveckla detta arbete.

Nämnderna arbetar med att utveckla metoder för att tyda tidiga signaler på våld i nära relation. Bland annat kommer medarbetare inom verksamheterna att utbildas i hur våld kan upptäckas och vilka

åtgärder medarbetare ska vidta. Barns rättigheter ska särskilt värnas och det ska finnas ett tydligt barnperspektiv i alla utredningar av vuxna som utsätts för våld alternativt vuxna som utövar våld. Nämnderna beskriver att socialtjänsten alltid inleder en utredning vid misstanke om att barn far illa.

I budgeten framhålls att nämnderna behöver utveckla det förebyggande arbetet för att angripa våldets ursprung samt att arbetet med ökade insatser till våldsutövare behöver utvecklas. Att erbjuda och ge insatser till personer som utövar våld är en viktig del i arbetet för att förebygga och motverka våld. Av nämndernas tertialrapporter framgår att det brottsförebyggande- och trygghetsskapande arbetet är starkt sammankopplat med socialt förebyggande arbete. Föräldrastödsprogram, utbildningar, fältassistenternas uppsökande arbete och sociala insatsgrupper utgör viktiga insatser i det förebyggande arbetet. Vidare framhålls att samarbete mellan skola, ungdomsmottagningar och socialtjänst är viktiga för måluppfyllelsen.

Stadsledningskontoret kan konstatera att staden prioriterar och genomför ett flertal åtgärder för att utveckla arbetet mot våld i nära relationer.

Stockholm är en tillgänglig stad för alla

Stockholm ska vara en tillgänglig stad för alla invånare. Alla, oavsett funktionalitet, ska ha lika möjlighet till full delaktighet. Den otillgänglighet som råder i dag hindrar människor från att utvecklas, leva ut sin fulla potential och bidra till samhällsutvecklingen. Samhällets stöd till personer med funktionsnedsättning ska vara utformat utifrån en grund i antidiskriminering och jämlikhet, så att insatserna ska kunna leda till ökad självständighet, delaktighet, inflytande och bättre levnadsvillkor.

Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsmålet kommer att uppnås helt under 2015. Grunderna för bedömning är att nämndernas aggregerade årsmål för samtliga sju indikatorer når upp till kommunfullmäktiges mål.

Samtliga nämnder med särskilt rapporteringsansvar för detta verksamhetsmål har tagit sig an ansvaret på ett förtjänstfullt sätt.

Vad gäller de sex indikatorer som rör verksamhetsområdet stöd och service till personer med funktionsnedsättning så baseras de på resultatet i den kommungemensamma brukarundersökningen. När

kommunfullmäktiges årsmål för 2015 fastställdes var resultaten för 2014 års brukarundersökningar ännu inte presenterade. Resultaten för 2014 visade sig vara avsevärt bättre än föregående år och i vissa fall i nivå med de bästa resultat som uppnåtts under den tid som de kommungemensamma brukarundersökningarna har genomförts. I kombination med att kommunfullmäktiges mål sänktes 2014 så finns det inte någon anledning till att målet inte skulle komma att uppnås 2015.

Indikator	KF:s årsmål	Utfall T1	Utfall T2	Helt/delvis/ej uppfyllt/ingen mätning har gjorts	Kommentar
Andel personer som tycker att det är lätt att kommunicera med Stockholms stad	62 %	-	-	Helt uppfyllt	
Nöjda brukare - daglig verksamhet (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	85 %	-	-	Helt uppfyllt	
Nöjda brukare - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	83 %	-	-	Helt uppfyllt	
Nöjda brukare - korttidsboende (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	88 %	-	-	Helt uppfyllt	
Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	89 %	-	-	Helt uppfyllt	
Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	68 %	-	-	Helt uppfyllt	

funktionsnedsättning)					
Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	85 %	-	-	Helt uppfyllt	

Stockholm är en demokratisk stad där medborgarna har inflytande

Stockholmarna ska känna att de har möjlighet att påverka det som sker i Stockholm, sin närmiljö, Stockholms utveckling och den framtid som vi lämnar efter oss till kommande generationer.

Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsmålet kommer uppnås helt under 2015. Bedömningen baseras på att arbetet mot att Stockholm är en demokratisk stad där medborgarna har inflytande har intensifierats under 2015. I synnerhet stadsdelsnämnderna har, med stöd av särskilda medel om 45 mnkr, som avsattes i kommunfullmäktiges budget 2015, påbörjat ett omfattande utvecklingsarbete med att utveckla den lokala demokratin. I 13 av 14 stadsdelsnämnder pågår numera ett arbete med ungas delaktighet och inflytande i form av ungdomsråd eller motsvarande. Vid årsskiftet 2014/2015 fanns endast några få ungdomsråd etablerade. Därutöver arbetar stadsdelsnämnderna med att stärka stockholmarnas inflytande genom utveckling av olika former av lokala råd, medborgarforum, medborgarkontor, informationskampanjer rörande möjligheter att påverka lokalt, olika former av dialoger, stärkt samverkan med civilsamhället, insatser för att minska den digitala klyftan mer mera. Flera stadsdelsnämnder rapporterar en ökning gällande antalet inkomna medborgarförslag jämfört med förra året.

Bland facknämnderna fortsätter stadsbyggnadsnämnden i samverkan med exploateringsnämnden på det pågående arbetet med att utveckla stadens arbete med dialog inom ramen för planprocessen. Även trafiknämnden deltar i detta arbete och arbetar själva med att utveckla medborgardialogen i samband med parkinvesteringar.

Det finns för närvarande två indikatorer kopplade till detta mål. Indikatorn *Andel invånare som vet var information finns för att komma i kontakt med stadens verksamheter* uppnås delvis, enligt

utfall från varumärkesmätningen medan indikatorn *Andel personer som tycker att det är lätt att kommunicera med Stockholms stad* prognostiseras uppnås helt.

Kommunfullmäktige har i budget 2015 gett samtliga nämnder ett särskilt rapporteringsansvar för ett antal verksamhetsmål. Detta innebär att nämnder med särskilt rapporteringsansvar har en nyckelroll för uppföljning av verksamhetsmålet. De flesta av nämnderna med särskilt rapporteringsansvar har beskrivit tydligt i sina analyser hur de avser arbeta för uppnå målet. Några skulle dock vinna på en djupare analys.

Stadsledningskontoret konstaterar att det finns ett antal nämnder som inte har lämnat någon prognos kring måluppfyllelse eller beskrivit sitt arbete för att uppnå det aktuella verksamhetsområdesmålet. Inför arbetet med verksamhetsplan 2016 uppmanas berörda nämnder att tydliggöra och beskriva nämndens arbete kopplat till verksamhetsmålet.

Alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande
Kulturen, konsten och skapandet är en närvarande och närande del av demokratin. Kulturen i Stockholm skapar möten, upplevelser och är inkluderande. Det egna skapandet ges utrymme i en miljö där det fria uttrycket är tillgängligt för alla oavsett bakgrund, inkomst eller könstillhörighet.

Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsmålet kommer att uppnås helt under 2015. Utöver nämnder med särskilt rapporteringsansvar prognostiserar även utbildningsnämnden och idrottsnämnden hel måluppfyllelse.

Kommunfullmäktige antog styrdokumentet *Kultur i ögonhöjd* den 4 november 2013. Enligt beslutet ska varje berörd nämnd och bolagsstyrelse i sina åtaganden väga in programmets mål och årligen följa upp sin verksamhet i respektive verksamhetsberättelse. Samtliga nämnder och bolagsstyrelser med utpekat målansvar har potential att utveckla sina verksamhetsplaner med beskrivningar av planerade aktiviteter och planerad uppföljning inför 2016. Stadsledningskontoret avser att särskilt bevaka att fastighetsnämnden, trafiknämnden, exploateringsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden inför arbetet med sina verksamhetsplaner för 2016 observerat sina åtaganden så som de beskrivs i styrdokumentet. Stadsbyggnadsnämnden och idrottsnämnden har beaktat ansvaret som det formulerats i

kommunfullmäktiges beslut men uppmantras utveckla styrning och uppföljning ytterligare.

Verksamhetsområdesmålet följs upp genom nya indikatorer 2015. Indikatorn *Stockholmarnas nöjdhet med kommunala kulturinstitutioner*, föreslås få årsmålet 80 procent fastslaget, indikatorn *Andel stockholmare som har tagit del av stadens kulturinstitutioner* föreslås formuleras om till ”Antal besök på stadens kulturinstitutioner per stockholmare” samt få årsmålet 6,25 procent fastslaget. Det ändrade namnet motiveras av att andelsmättet kommer att ge utfall på flera hundra procent, vilket blir statistiskt olämpligt. Indikatorn *Andel ungdomar (10-17) som upplever att de har tillgång till meningsfulla kulturaktiviteter* föreslås få årsmålet 72 procent fastställt.

Indikator	KF:s årsmål	Utfall T1	Utfall T2	Helt/delvis/ej uppfyllt/ingen mätning har gjorts	Kommentar
Stockholmarnas nöjdhet med kommunala kulturinstitutioner	Förslag: 80 %	-	-	Helt uppfyllt	
Andel stockholmare som har tagit del av stadens kulturinstitutioner	Förslag: 6,25	-	625%	Helt uppfyllt	Utfallet innebär att en genomsnittlig stockholmare genomför 6,25 besök per år. Indikatorn föreslås få ny formulering, redovisat i bilaga 3.
Andel ungdomar (10-17) som upplever att de har tillgång till meningsfulla kulturaktiviteter	Förslag: 72 %	-	74,6 %	Helt uppfyllt	

Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning. Välfärdsverksamheten ska kännetecknas av hög kvalitet och goda arbetsvillkor. Det är av vikt att de medel som avsätts för välfärdsverksamheten används för det ändamålet samt att information kring hur verksamheten bedrivs redovisas öppet. Sociala hänsyn ska användas vid upphandling för att exempelvis bidra till att långtidsarbetslösa kommer i arbete eller att utbildning och praktik tillhandahålls. Vidare ska oseriösa leverantörer motverkas och grundläggande mänskliga rättigheter respekteras.

Stockholm ska använda offentlig upphandling som ett styrmedel för att utveckla stadens verksamheter i en hållbar riktning. För att uppnå detta ska stadens upphandlings- och konkurrenspolicy revideras.

Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsmålet kommer att uppnås helt under 2015.

Samtliga nämnder utom en prognostiserar att kommunfullmäktiges mål kommer att uppnås helt och samtliga två obligatoriska nämndindikatorer prognostiseras uppfyllas helt under året. Utifrån nämndernas texter kan konstateras att det finns en genomgående hög ambition att använda offentlig upphandling som ett styrmedel för att driva utvecklingen i hållbar riktning. Flera nämnder beskriver ett antal pågående aktiviteter som visar på aktivt arbete mot målet. Goda exempel är bland annat att arbetsmarknadsnämnden och idrottsnämnden tagit initiativ till samarbete med idéburen verksamhet.

Servicenämnden har ett särskilt rapporteringsansvar för verksamhetsmålet och deltar i kommunstyrelsens arbete med att ta fram en ny upphandlingspolicy och tillämpningsanvisningar. Arbetet bedöms färdigställas under året. Verksamheten deltar också i arbetet med att ta fram riktlinjer för hur staden ska arbeta enligt "Vita jobb-modellen". Därutöver bidrar servicenämnden till att infria målet genom att vid all upphandling ställa tydliga kvalitetskrav.

Då målet är nytt för året är det för tidigt att utläsa några trender.

Indikator	KF:s årsmål	Utfall T1	Utfall T2	Helt/delvis/ej uppfyllt/ingen mätning har gjorts	Kommentar
Andel relevanta upphandlingar av varor och tjänster där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår	Tas fram av nämnd	Saknas	Saknas	Helt uppfyllt	
Andel relevanta upphandlingar för byggande och ombyggnad där krav	Tas fram av nämnd	Saknas	Saknas	Helt uppfyllt	

ställt på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår.					
---	--	--	--	--	--

Delårsbokslut och helårsprognos

Omvärlden

Global konjunkturåterhämtning

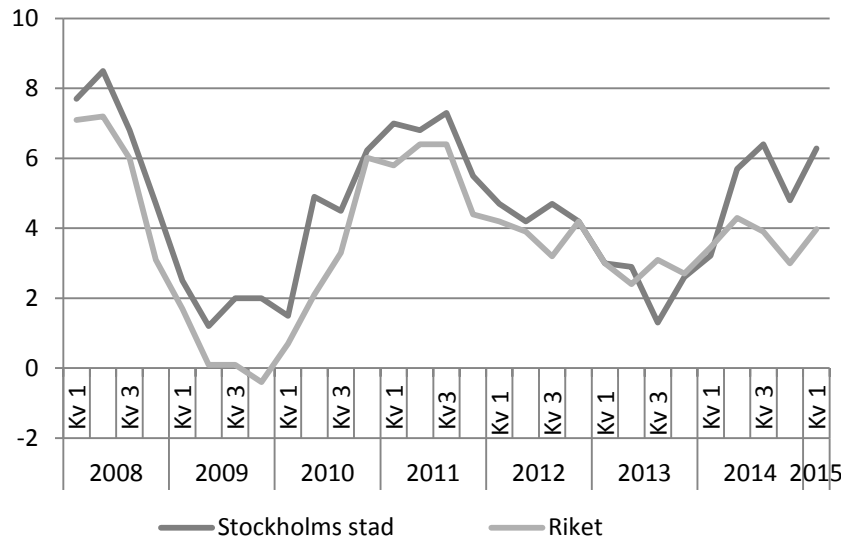
Under de första två kvartalen 2015 har den globala konjunkturen utvecklats svagt. Krisen i Grekland och den finansiella oron i Kina har präglat världsekonomin. Samtidigt har den senaste tidens statistik från USA varit övervägande positiv och den ekonomiska återhämtningen i Europa fortsätter om än från en låg nivå. Framåtblickande konjunkturindikatorer visar också på en gradvis återhämtning i världsekonomin under de kommande åren.

Statistik för första halvåret visar att Sveriges ekonomi fortsätter att utvecklas åt rätt håll. Nationalräkenskaperna för andra kvartalet 2015 visar en BNP-tillväxt på 3,3 procent jämfört med motsvarande kvartal 2014, vilket är den högsta tillväxten i årstakt sedan tredje kvartalet 2011. Tillväxten väntas förbli stark de närmaste åren. I sin augustiprognos reviderar Konjunkturinstitutet upp tillväxten för åren 2015 och 2016 till drygt 3 procent. Tillväxten drivs både av hushållens konsumtion och av en starkare exportutveckling.

Konjunkturen i Stockholm

Konjunkturen i Stockholm fortsätter samtidigt att utvecklas väl. Ett tecken på detta är Stockholms Handelskammars konjunkturindikator för näringslivet, som ligger klart över det historiska genomsnittet. En annan indikator på regional tillväxt är lönesumman som utgör huvuddelen av bruttoregionprodukten (BRP). En ökande lönesumma visar att antalet sysselsatta har ökat eller att högre lön har betalats ut av arbetsgivare. Under de senaste kvartalen kan vi se en starkare lönesummeutveckling i såväl Stockholms stad som i övriga landet. Första kvartalet 2015 ökade lönesumman i Stockholms stad med 6,3 procent jämfört med motsvarande kvartal 2014. Detta indikerar en förstärkning i konjunkturen.

Lönesummor, procentuell förändring jämfört med motsvarande kvartal året innan, t.o.m. kvartal 1, 2015

Källa: SCB

Anm. Lönesumma definieras som timlön gånger antalet arbetade timmar

Arbetsmarknaden

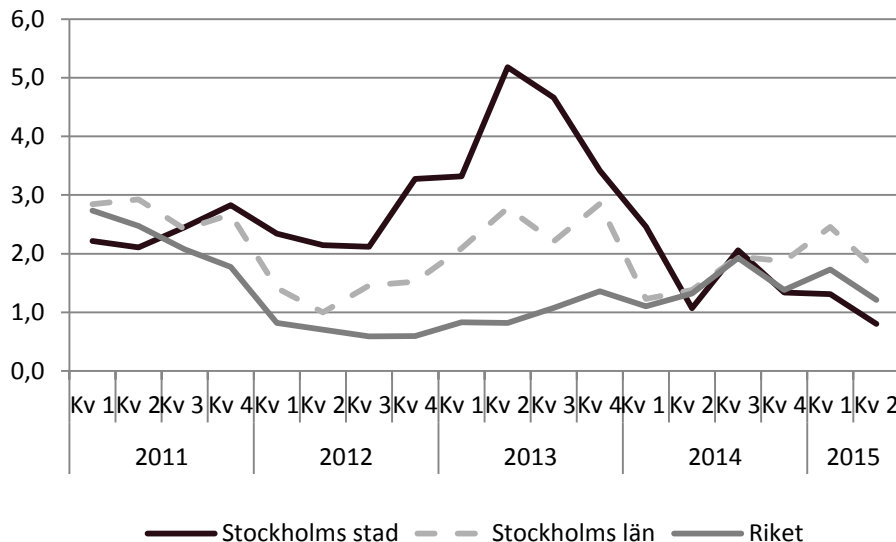
Arbetsmarknaden i Stockholm utvecklas bra även om de senaste årens starka sysselsättningstillväxt har avtagit något. Andra kvartalet 2015 ökade antalet sysselsatta i Stockholm med 0,8 procent jämfört med motsvarande kvartal 2014, vilket innebär en något lägre tillväxttakt än tidigare. Sysselsättningstillväxten i hela Stockholms län var dock högre och uppgick till 1,7 procent. I riket som helhet ökade sysselsättningen med 1,2 procent det andra kvartalet.

Andra indikatorer, såsom antalet lediga jobb och företagens anställningsplaner, pekar dock på att sysselsättningen i Stockholm kommer att stiga snabbare under resten av året. I

Arbetsförmedlingens prognos för länets arbetsmarknad 2015-2016 väntas sysselsättningen i Stockholms län öka med 51 500 personer.

Arbetslösheten i Stockholms stad och i länet har sjunkit senaste året och antalet inskrivna arbetslösa var i slutet av augusti 71 800 personer vilket motsvarar 6,4 procent av den registerbaserade arbetskraften.² Detta var lägst i landet efter Uppsala län (5,5 procent) och Hallands län (6,0). Riksgenomsnittet låg på 7,7 procent.

Sysselsättningsutveckling i Stockholms stad, länet och i riket, procentuell förändring jämfört med motsvarande kvartal föregående år

Källa: SCB:s Arbetskraftsundersökning

Befolkningen

Stockholms befolkningsutveckling fortsätter om än i något lägre takt än förväntat. Vid halvårsskiftet 2015 uppgick stadens befolkning till 917 297 invånare. Det innebär en ökning på 5 308 invånare under det första halvåret. Länets befolkning ökade med 15 484 och uppgår nu till 2 213 528 invånare. Samtidigt ökade Sveriges befolkning med 45 817 personer. Därmed stod Stockholms län för omkring 34 procent av Sveriges totala befolkningsökning och staden för cirka 12 procent. Det är den lägsta andelen på många år, vilket beror på att folkökningen i övriga Sverige är större än någonsin.

Under det första halvåret förklaras befolkningsökningen i Stockholm framför allt av ett fortsatt starkt födelsenetto, det vill säga att det föds fler än som avlider (förklarar 69 procent av ökningen) och av ett positivt flyttnetto mot utlandet. Det inrikes flyttnettot blev däremot negativt under året, vilket framförallt förklaras av en ökning av utflyttningen till andra kommuner inom Stockholms län.

Ekonomisk och finansiell analys

Redovisningen omfattar kommunkoncernen Stockholms stad. I kommunkoncernen ingår staden och de kommunala bolagen. Med de kommunala bolagen menas i huvudsak stadens majoritetsägda

bolag som finns samlade i koncernen Stockholms Stadshus AB. Stockholms Stadshus AB ägs av Stockholms stad och fungerar som en sammanhållande funktion för huvuddelen av stadens aktiebolag. För en mer utförlig beskrivning av aktiebolagen hänvisas till årsredovisningen för Stockholms Stadshus AB som kan beställas via www.stadshusab.se.

Om kommunkoncernen

I stadens tertialbokslut ingår alla nämnder, det vill säga den i huvudsak skattefinansierade verksamheten, samt tertialbokslutet för finansförvaltningen vilket bland annat omfattar stadens centrala finansiering. Den sammanställda redovisningen, som är den kommunala motsvarigheten till koncernredovisning, för kommunkoncernen Stockholms stad omfattar förutom stadens verksamhet även den verksamhet som bedrivs i aktiebolagsform. Syftet med den sammanställda redovisningen är att ge en helhetsbild av hela kommunkoncernens ekonomi och åtaganden.

Periodens resultat

Efter att koncerninterna mellanhavanden, inklusive utdelning, har eliminerats uppgår resultatet efter skatter och finansiellt resultat för kommunkoncernen till 2 637,90 mnkr (3 478,1).

Resultat per den 31 augusti för kommunkoncernen, mnkr

2015	2014	2013	2012	2011
2 637,9	3 478,1	3 251,3	3 962,8	2 375,5

Koncernen Stockholms Stadshus AB:s samlade resultat efter finansiellt resultat uppgår till 1 207,8 mnkr (1 486,4). Resultatet för Stockholms Stadshus AB är hänförligt till ökad omslutning och därmed ökade intäkter främst för fastighetsbolagen och Stockholm Vatten AB. Stockholm Vatten AB utökades från halvårsskiftet 2014 med stadens avfallsverksamhet, vilket ger en högre omslutning 2015. År 2014 bidrog reavinster med 0,5 mdkr till det positiva resultatet. Koncernen Stockholms Stadshus AB:s dispositioner och skatt uppgår till 266,2 mnkr (328,6) och periodens resultat uppgår till 941,6 mnkr (1 157,8).

Avskrivningar

Avskrivningarna på anläggningstillgångar ökade med 156,5 mnkr under 2015 och uppgår till 2 610,8 mnkr (2 454,3). Ökningen av avskrivningarna beror på att investeringsvolymerna i framförallt bostäder har legat på en hög nivå under de senare åren. En viss effekt beror av det nya K- regelverket. Att avskrivningarna inte ökar mer trots de höga investeringsvolymerna beror främst på att

investeringarna sker i pågående nyanläggningar som inte börjar skrivas av förrän de är helt färdigställda.

Finansiella intäkter och kostnader

Det finansiella resultatet för kommunkoncernen är negativt och uppgår till -311,3 mnkr (-394,9). Det finansiella resultatet har förbättrats under året främst beroende på den låga räntenivån.

Kassaflödesanalys

I stort sett har hela kommunkoncernen gemensam hantering av finansiella flöden som administreras av staden. De kommunägda bolagen har antingen en fordran på eller en skuld till staden. Enligt finanspolicyn för kommunkoncernen Stockholms stad ska kommunkoncernens kassaflöden kvittas mot varandra och all extern lånefinansiering och placering ska ske centralt.

Balansräkning

Soliditet

Soliditeten visar det egna kapitalet i förhållande till balansomslutningen. Det egna kapitalet för kommunkoncernen har ökat med 2 773,4 mnkr och uppgår till 111 920,2 mnkr (109 146,8). Balansomslutningen uppgår till 169 668,6 mnkr (165 281,8). Detta medför en ökning av balansomslutningen på 4 386,8 mnkr.

Kommunkoncernens soliditet uppgår till 55,5 (56,4) procent inklusive pensionsåtaganden. En långsiktigt stabil soliditet är bra för att ge kommunkoncernen en god betalningsförmåga på lång sikt och därmed en god finansiell handlingsberedskap för framtiden. Nedanstående tabell visar soliditeten under perioden 2011-2015.

Soliditet för kommunkoncernen (inklusive pensionsåtaganden), procent

2015-08-31	2014	2013	2012	2011
55,5	55,3	54,2	54,9	54,5

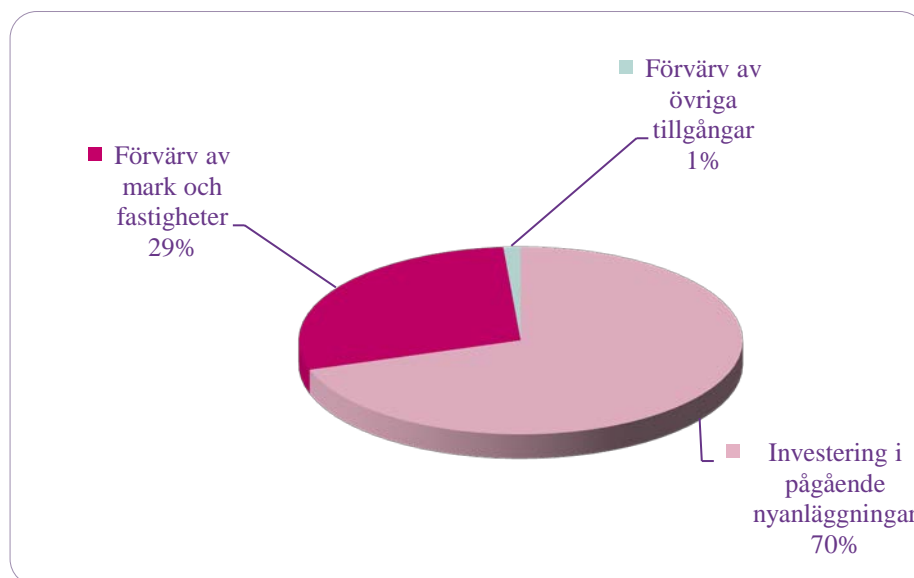
Investeringar

Kommunkoncernens bruttoinvesteringar ligger på en fortsatt hög nivå och uppgår under perioden till 8 769,4 mnkr (8 794,8). Bruttoinvesteringarna för koncernen Stockholms Stadshus AB ligger också på en fortsatt hög nivå och uppgår under perioden till 6 395,8 mnkr (4 932,6).

Diagrammet nedan ger en översikt över hur bruttoinvesteringarna för kommunkoncernen har fördelats under perioden.

Investeringarna består främst av nyproduktion av bostäder samt

förvärv av mark och fastigheter. Med pågående nyanläggningar menas investeringar i anläggningstillgångar av väsentligt värde som är under uppförande, men ännu inte färdigställda.

Investeringar inom bolagen

I tertialrapport 2 för 2015 beräknas den samlade investeringsvolymen för bolagskoncernen uppgå till cirka 10,5 mdkr. Det ligger i linje med budget för år 2015. För de enskilda dotterbolagen inom bolagskoncernen kan dock investeringsvolymen avvika från budget. De största avvikelserna återfinns i prognosen för bostadsbolagen och Stockholms Hamn. Genom S:t Eriks Markutvecklings planerade förvärv av tomträtter på Årstafältet och i Norra Djurgårdsstaden kan investeringsvolymen förväntas öka med ytterligare drygt 600 mnkr år 2015. Kommunfullmäktige förväntas ta beslut om förvärvet under oktober.

Bostadsbolagens investeringsprognos för år 2015 uppgår till cirka 5,9 mdkr, vilket är cirka 150 mnkr under den budgeterade investeringsvolymen. Svenska Bostäder visar ökade investeringar om 292 mnkr över budgeterad volym, beroende på fler ny- och ombyggnadsprojekt. Familjebostäder prognostiserar en lägre investeringsnivå om 265 mnkr. Anledningen är förskjutningar i tid för projekt avseende både ombyggnads- och nybyggnadsprojekt. Även Stockholmshem minskar sin investeringsvolym om 178 mnkr med hänvisning till förskjutningar i investeringsprojekten.

Infrastrukturbolagen Stockholm Vatten, Stockholms Hamn och Stokab prognostiserar investeringar om tillsammans cirka 2,5 mdkr för år 2015, vilket är drygt 80 mnkr lägre än budget. Stockholms

Hamn aviserar en lägre investeringsnivå om 274 mnkr, främst genom tidsförskjutningen av projektet i Norvik. Dessutom senareläggs större delen av investeringen i en ny kryssningspir i Nynäshamn till 2016. Stockholm Vatten prognostiserar ökade investeringar om 161 mnkr, jämfört med budget för år 2015. Det genereras av ökade åtgärder i både det befintliga ledningsnätet och i exploateringsområden. Stokab aviserar en ökad investeringsvolym jämfört med budget om 29 mnkr. Avvikelsen mot budget förklaras bland annat av kompletterande fiberutbyggnad till strategiska områden i ytterstaden.

Micasa, SISAB, SGA Fastigheter, S:t Erik Markutveckling och Stockholm Parkering räknar med investeringar i fastigheter och anläggningar motsvarande cirka 2 mdkr för år 2015, vilket är en ökning med 153 mnkr, jämfört med budget. Det främsta skälet till ökningen är Micasas renovering och ombyggnad av fastigheten Vintertullen på Södermalm.

SISAB:s investeringar bedöms uppgå till 1 212 mnkr, vilket är en marginell förändring i förhållande till 1 202 mnkr i budget. SGA Fastigheter budgeterade investeringsvolym uppgår till 20 mnkr, vilket överensstämmer med budget. S:t Erik Markutveckling prognostiserar att investera 172 mnkr under 2015. Det är 10 mnkr högre än budget. Avvikelse mot budget är hänförlig till hyresgäst Anpassning åt Stockholm Vatten, där större delen av entreprenaden slutförs under år 2015. Stockholm Parkering beräknar att investeringarna för helåret uppgår till 118 mnkr, vilket är i linje med budgeterad investeringsvolym.

Finansiell verksamhet

Kommunkoncernens lånebehov tillgodoses genom en central upplåning. All extern lånefinansiering och placering hanteras centralt av Stockholms stads internbank. Internbanken har till uppgift att stödja kärnverksamheten och tillvarata skalfördelarna i den finansiella hanteringen. Detta uppnås bland annat genom ett gemensamt koncernkontosystem, som möjliggör att alla flöden nettas innan kommunen behöver vända sig mot den finansiella marknaden. På så sätt underlättas administrationen av de interna flödena samtidigt som det ger lägre totala finansieringskostnader.

Kommunkoncernen har en mycket hög kreditvärdighet, så kallad rating. Ratingen ska återspegla kommunkoncernens förmåga att infria sina betalningsåtaganden och finansiella skyldigheter på kort respektive lång sikt. Kreditbedömningen utförs av kreditvärderingsinstitutet Standard & Poor's som ger

kommunkoncernen Stockholms stad högsta möjliga betyg för både den korta och långa upplåningen, A-1+ respektive AAA. Rating uppdateras halvårsvis och bekräftades den 22 maj 2015. För investerare innebär denna rating att det är förknippat med mycket låg risk att låna ut pengar till Stockholms stad. Detta möjliggör att kommunkoncernen erhåller fortsatt förmånliga lånevillkor.

Finanspolicyn sätter ramarna

Finanspolicyn anger mål och riktlinjer för finansverksamheten inom kommunkoncernen samt identifierar de finansiella risker som kommunkoncernen är exponerad för och hur de ska hanteras.

Risker förenade med stadens finansiella verksamhet hänför sig huvudsakligen till kredit- och marknadsrisk. Det finns även andra risker såsom likviditetsrisk, finansieringsrisk och operativa risker. Kreditrisk är risken för att en motpart inte kan uppfylla sina betalningsförpliktelser gentemot kommunkoncernen. Kreditrisken mäts som kreditvärde per motpart eller instrument. Marknadsrisk definieras som risken för att förändringar av räntor, växelkurser och priser leder till en ofördelaktig förändring av värdet av tillgångar och skulder. Ränterisk uttrycks som målduration med ett tillåtet avvikelsetervall och en definierad ränteförfallostruktur. Finansieringsrisken är risken att vid kapitalförfall inte kunna återfinansiera förfallet eller endast lyckas låna till kraftigt ökade kostnader. Finansieringsrisken hanteras genom att kapitalförfallen, i möjligaste mån utifrån marknadsförutsättningar, sprids över tiden och genom en definierad kapitalförfalloprofil. För att minimera risken för oförutsett högre räntekostnader, orsakade av ränte- och valutaförändringar under löptiden för ingående lån i skuldportföljen, får Stockholms stad använda derivat.

Stockholms stad har valt att ha en sammanhållen central finansfunktion, internbanken, som hanterar de aggregerade riskerna, säkerställande av finansiering, likviditetshantering, bankrelationerna etcetera. En central hantering innebär även en minskad finansiell risk avseende ränterisk, finansieringsrisk, kreditrisk, operativ risk med flera och möjliggör för en bättre intern kontroll.

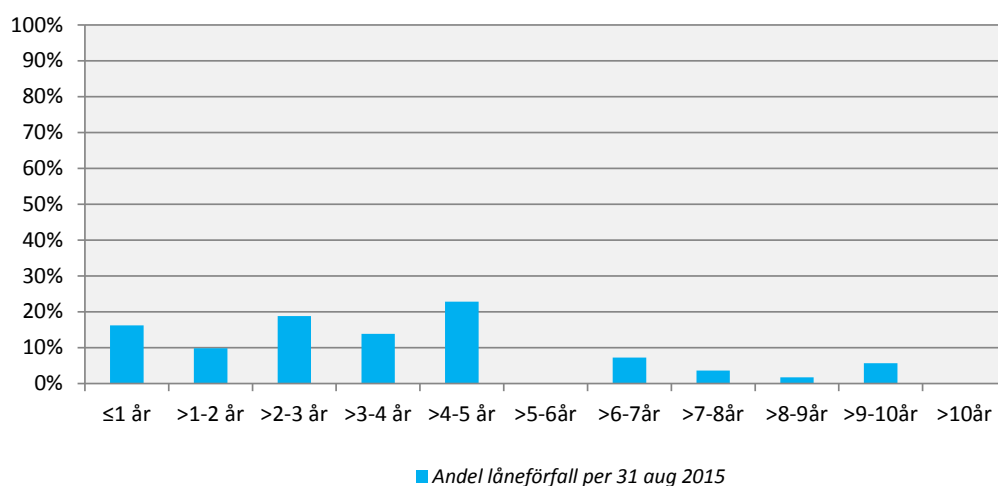
Riskerna följs upp löpande av en riskkontrollfunktion och rapporteras till kommunstyrelsen.

Kommunkoncernens upplåning

Kommunkoncernen Stockholms stad hade den 31 augusti 2015 en extern skuldportfölj om 28 863,0 mnkr (23 148,1). Den externa skuldportföljen har under året ökat med 5 714,9 mnkr. Ökningen i skuldportföljen beror på en fortsatt hög investeringsnivå i

kommunkoncernen. Investeringarna består i likhet med föregående år främst av byggnation av fler bostäder, publika anläggningar samt infrastrukturprojekt. Nettoskuldportföljen, det vill säga bruttoskuld minus placeringar, var för kommunkoncernen 28 840,9 mnkr (22 825,4).

Skuldförvaltningen sker i en extern skuldportfölj där upplåning begränsas till en maximal löptid för hela skuldportföljen. Kommunkoncernen hanterar skuldförvaltningen effektivt inom de ramar som finns i enlighet med fastställd finanspolicy. För att bland annat uppnå detta lånar Stockholms stad med både fast och rörlig ränta på inhemsk och internationell lånemarknad. Stockholms stad arbetar även aktivt med att hantera förfallostrukturen och samarbetar med många olika motparter, vilket medför minskad refinansieringsrisk.

Valuta- och räntederivat uppgår per den 31 augusti till ett sammanlagt nominellt belopp brutto om 8 513,1 mnkr efter säkrad kurs. Enligt finanspolicyn får derivat ingås för att hantera uppkommen ränte- och valutarisk. Samtliga derivatinstrument utestående på balansdagen är säkringsinstrument med syfte att säkra ränte- och valutarisk för kommunkoncernens skuldportfölj. Den del av skuldportföljen som är i utländsk valuta är genom derivaten omvandlade till SEK och fast svensk ränta. Det ger en förutsägbarhet avseende valutarisk och räntekostnader, som bland annat underlättar för kommunkoncernens verksamhetsplanering. I analys av upplåningen används, om inte annat anges, belopp inklusive säkring med derivat i linje med säkringsredovisning. Utestående derivat omfattar swappar.

Den genomsnittliga räntan för kommunkoncernens externa skuldportfölj uppgår för perioden 2015 till 1,8 procent och årets räntekostnad för den externa skuldportföljen är 313,0 mnkr. Den

genomsnittliga räntebindningstiden för den externa skuldportföljen per den 31 augusti är 3,1 år.

Grunden för en god låneplanering är bra prognoser över koncernens kassaflöden. Bolagen och de största investerande nämnderna i kommunkoncernen upprättar både kortsiktiga och mer långsiktiga prognoser över sina kassaflöden. Dessa prognoser är en förutsättning för att kunna se till att upplåning och placering sker på lämpliga räntenivåer och löptider.

Kommunkoncernen lånar i huvudsak genom olika marknadsprogram direkt på den finansiella marknaden. Det sker genom att Stockholms stad ger ut certifikat (korta lån) och obligationer (långa lån). Marknadsprogram och utnyttjad andel per den 31 augusti anges i nedan tabell.

Marknadsprogram	Rambelopp, lokal valuta	Utnyttjat, lokal valuta	Utnyttjat SEK miljoner
Kommuncertifikat, KC, miljoner SEK	12 000	0	0
Euro commercial paper, ECP, miljoner USD	1 500	0	0
Medium term note, MTN, miljoner SEK	10 000	2 900	2 900
Euro medium term note, EMTN, miljoner EUR	5 000	2 510	22 713

Utöver lån via marknadsprogrammen sker upplåning hos Europeiska Investeringsbanken (EIB). De låneramar som använts för stadens delfinansiering av Norra Länken respektive Citybanan Staden om 1 000 mnkr är idag fullt utnyttjade. Enligt avtal med EIB finns möjlighet för staden att teckna en låneram med EIB om 2 450 mnkr utöver befintliga lån.

Kommunkoncernen har extra betalningsberedskap i form av en checkräkningskredit om 3 000 mnkr samt ett kreditlöfte i form av ett syndikerat lån om 5 000 mnkr.

Om staden

Periodens resultat

Resultatet för perioden, efter skatteintäkter och finansiellt resultat, uppgår till 1 998,7 mnkr (3 614,0). Realisationsvinsterna utgör den enskilt största delen och uppgår till 601,6 mnkr netto. En

återbetalning av försäkringspremier från AFA bidrar till resultatet med 249,2 mnkr. Kostnadsföring av nedlagda utgifter i Park 1, Samverkanscentralen påverkar resultatet negativt med 158,0 mnkr. Stadens verksamheter förväntas lämna ett överskott på årsbasis. Pensionskostnaderna förväntas totalt för 2015 bli lägre än beräknat bland annat beroende på lägre kostnad för pensionsskuld förändringen. Finansnettot förväntas på årsbasis bli positivt på grund av ökad upplåning av bolagskoncernen samt en låg räntenivå. Totalt har skatteintäkter inklusive generella statsbidrag och utjämning ökat med 1 208,8 mnkr (651,3). Den kommunala utdebiteringen har höjts med 35 öre. I likhet med 2014 har premierna för avtalsgruppsjukförsäkringen och avgiftsbefrielseförsäkringen ej behövt erläggas.

Den budgeterade utdelningen om totalt 1,0 mdkr från Stockholms Stadshus AB kan genom beslut av kommunfullmäktige i samband med tertialrapport 2, helt eller delvis, återredovisas till Stockholms Stadshus AB. I samband med tertialrapport 2 återredovisas 500 mnkr av den budgeterade utdelningen från Stockholms Stadshus AB. Under motsvarande period 2014 hade efterutdelning om 450,0 mnkr från Stockholms Stadshus AB enligt § 5:1 i allbolagslagsstiftningen, erhållits, utdelning från AB Fortum Värme Holding samägt av Stockholms stad samt 1,0 mdkr från Stockholms Stadshus AB.

Efter ianspråktagande av tidigare års avsättningar och periodens avsättningar uppgår periodens resultat (förändring av eget kapital) till 2 678,1 mnkr (3 936,4). Utöver den lagstadgade regleringen av begravningsverksamhetens resultat, har ingen ny avsättning gjorts. Resultatet justerat enligt kommunallagens krav på en ekonomi i balans, visar att staden uppfyller kravet då resultatet är positivt, och uppgår till 2 678,1 mnkr (3 936,4).

Resultat per den 31 augusti, mnkr

	2015	2014	2013	2012	2011
Resultat efter skatteintäkter och finansiellt resultat	1 998,7	3 614,0	4 301,9	3 418,7	1 884,0
Resultat förändring eget kapital	2 678,1	3 936,4	4 594,1	4 024,4	2 179,2
Periodens balanskravsresultat	2 531,3	3 412,7	3 887,5	3 333,9	2 163,8

Resultat per den 31 december, mnkr

	2015	2014	2013	2012	2011
Resultat efter skatteintäkter och finansiellt resultat	-	2 683,1	3 597,7	2 617,3	1 136,8

Verksamhetens intäkter

Verksamhetens intäkter uppgår till 6 617,7 mnkr (6 491,0), vilket är en ökning med 126,7 mnkr eller 2,0 procent jämfört med föregående år. Renhållningsverksamheten övergick från och med halvårsskiftet 2014 i bolagsform, vilket ger ett intäktstapp på cirka 250 mnkr 2015 med motsvarande minskning på kostnadssidan. Ett ökat flyktingmottagande har givit högre statsbidrag med 105,8 mnkr. Parkeringsintäkter både i form av felparkeringsavgifter och övriga avgifter har ökat med knappt 70,0 mnkr. Ett ökat barnantal inom förskoleverksamhet och skolbarnomsorg ger även högre taxeintäkter. Motsvarande period 2014 hade statsbidrag för genomförande av EU-valet erhållits.

Verksamhetens kostnader

Verksamhetens kostnader, exklusive avskrivningar, uppgår till 31 615,0 mnkr (30 028,5), vilket är en ökning med 1 586,5 mnkr eller 5,3 procent (3,4). Som jämförelse har skatteintäkterna inklusive utjämning ökat med 1 208,8 mnkr eller 4,9 procent. Befolkningsökningen har avtagit men är fortsatt hög, drygt 12 000 personer det senaste året (juni 2014 – juni 2015). Befolkningsökningen ställer krav på utbyggnad av kommunal service. Den låga inflationen (-0,2 procent jämfört med augusti 2014) har hållit tillbaka kostnadsökningarna.

Bidrag och transfereringar

Kostnaden för bidrag och transfereringar uppgår till 1 450,7 mnkr (1 405,6), vilket är en ökning med 3,2 procent jämfört med föregående år. Det är bidragen till föreningar och stiftelser som har ökat. Ekonomiskt bistånd har, liksom motsvarande period 2014 minskat, och kostnaden uppgår till 630,5 mnkr (637,5). Antal biståndshushåll minskade med 5,3 procent. Av de vuxna

biståndstagarna i juli var 45 procent arbetslösa (49). Kostnaden för kommunalt vårdnadsbidrag uppgår till 8,9 mnkr. Hittills i år har 708 personer fått ersättning via vårdnadsbidrag, en nedgång jämfört med samma period 2014 (1 152). Kostnaderna för ersättning för personlig assistans har minskat något.

Externa utförare

Kostnaderna för externa utförare uppgår till 11,4 mdkr (11,0) en kostnadsökning med 3,5 procent. Om en neutralisering görs av renhållningsverksamhetens övergång till bolagsform blir kostnadsökningen 5,6 procent. För verksamhetsområdet äldreomsorg utförs 65 procent av verksamheten av externa entreprenörer och för verksamhetsområdena omsorg om funktionshindrade, övrig utbildning och infrastruktur är hälften eller mer än hälften av verksamheten utlagd på entreprenad. Detta innebär att över en tredjedel av stadens totala kostnader utgörs av entreprenadkostnader.

Konsultkostnader

Kostnaderna för konsulter uppgår till 527,8 mnkr (471,5) en ökning med 56,3 mnkr eller 11,9 procent. Det är främst kostnaderna för IT-konsulter som ökat till följd av flera stora pågående projekt, nytt ekonomisystem, GSIT-upphandling, Skolplattform. Kostnaderna för upphandlingskonsulter har gått ned.

Personalkostnader

Personalkostnaderna har ökat med 5,9 procent. Utöver ordinarie löneöversyn med effekt från april månad ingår en låglönesatsning på Kommunalarbetarförbundets avtalsområde. Antal helårsarbetare har ökat med 1 090 jämfört med motsvarande period föregående år och uppgår nu till 41 850. Den genomsnittliga medellöneökningen för perioden var 3,80 procent jämfört med samma period föregående år. Arbetsgivaravgifterna för unga har höjts i maj månad och ytterligare en gång från och med augusti månad. Premien för avtalsgruppsjukförsäkringen, som ingår i personalkostnaderna, har utgått 2015 liksom 2014 på grund av positiv avkastning på förvaltad kapital.

Inom utbildning, förskoleverksamhet och skolbarnomsorg har personalkostnaderna stigit till följd av ett ökat barnantal.

Personalkostnaderna för äldreomsorgen minskar bland annat beroende på att de vårdtunga åldersgrupperna bland äldre minskar. Även kostnaderna för anhörigvårdare minskar.

Kostnaderna för sjukfrånvaron har första halvåret ökat med 12,0 procent jämfört med första halvåret föregående år. Även med

beaktande av ökningen av personal innebär det en stor ökning av kostnaderna för sjukfrånvaro. Ökningen har fortgått stadigt sedan år 2013. Det är främst den långa sjukfrånvaron som ökar.

Jämförelsestörande poster

För perioden uppgår jämförelsestörande intäkter till 861,0 mnkr (1 406,1) och jämförelsestörande kostnader till 185,5 mnkr (214,8). Intäkterna avser realisationsvinster vid försäljningar och återbetalning av försäkringspremier. Realisationsvinsterna uppgår till 611,8 mnkr varav 538,9 mnkr avser exploateringsfastigheter. Inbetalda premier 2004 avseende avtalsförsäkringar har återbetalats av AFA Försäkring med 249,2 mnkr. Jämförelsestörande kostnader består av försålda exploateringsfastigheters bokförda värde, som kostnadsförs vid försäljning, 10,2 mnkr (42,3). I samband med bokslut 2014 gjordes in-teckningar av eget kapital till olika framtida varaktiga åtgärder. Förbrukning av dessa in-teckningar redovisas som jämförelsestörande och uppgår sammanlagt till 175,3 mnkr varav IT-kostnader utgör 126,4 mnkr, Järvalyftet mm till 8,8 mnkr och stimulansbidrag för utbyggnad av barnomsorg och funktionshindrade till 40,0 mnkr.

Avskrivningar

Periodens avskrivningar av anläggningstillgångar uppgår till 817,7 mnkr (634,8), en ökning om 182,3 mnkr. Avskrivningar enligt plan uppgår till 658,2 mnkr (620,5) och utrangeringar till 159,5 mnkr. Från och med 2015 har staden gått över till en uppdelning av anläggningar i komponenter och avskrivningstider bestäms per komponent. Planerat underhåll aktiveras medan akuta åtgärder kostnadsförs. Förändringens påverkan på avskrivningarna har hittills varit en något återhållande effekt beroende på längre avskrivningstider avseende vissa komponenter. Detta vägs inte helt upp av kortare avskrivningstider för andra komponenter. Aktivering av planerat underhåll gjordes redan tidigare avseende gatu-och vägunderhåll, varför effekten av den förändringen är begränsad. Den stora investeringsvolymen under senare år ökar avskrivningarna. Kostnaderna för utrangering avser till största delen, 158,0 mnkr, Park1 Samverkanscentralen, där förslag finns att investeringen inte ska fullföljas.

Skatter, statsbidrag och utjämning

Periodens skatteintäkter är beräknade till 26 893,7 mnkr (24 947,1) vilket är en ökning med 7,8 procent jämfört med samma period föregående år. Skattesatsen höjdes 2015 med 35 öre till 17,68 per skattekrone. Begravningsavgiften höjdes med 1 öre till 7,5 öre per skattekrone. Slutavräkningen för år 2014 har blivit lägre på grund av ett lägre taxeringsutfall än prognostiserat. Även prognosen för

slutavräkningen år 2015 har justerats ned. Nettot för generella statsbidrag och utjämning är beräknat till -967,9 mnkr (-230,1), en ökad kostnad på 737,8 mnkr. Ökningen täcks inte av den skatthöjning som gjordes 2015. Försämringen förklaras av ett förändrat utjämningsystem trädde i kraft från och med 2014. Införandebidraget har minskats med 250 mnkr för aktuell period och kommer att upphöra helt 2016. Inkomstutjämningsavgiften har ökat med 142,5 mnkr beroende på att den ekonomiska tillväxten och därmed skatteunderlaget växt betydligt mer 2015 än 2014 och att stadens skatteunderlag växt mer än riket i övrigt. Kostnadsutjämningsavgiften har ökat med 129,2 mnkr beroende på stadens befolkning och sammansättning i jämförelse med riket.

Stadens sammanlagda intäkter från skatter, statsbidrag och utjämning har totalt ökat med 4,9 procent.

Finansiella intäkter och kostnader

Det finansiella resultatet inkluderar räntenettet för staden samt övriga finansiella intäkter och kostnader. Stadens finansiella resultat uppgår till 1 212,5 mnkr (1 878,0), varav utdelning från Stockholms Stadshus AB uppgår till 1 000,0 mnkr (1 000,0). År 2014 gjorde Stockholms Stadshus AB även utdelning enligt allbolagslagstiftningen på 450,0 mnkr. Utdelning från AB Fortum Värme Holding samägt med Stockholms stad på 200,0 mnkr tillföll staden 2014, men tillfaller 2015 Stockholms Stadshus AB på grund av att ägandet överförts dit.

Räntenettet för staden är positivt och uppgår till 264,8 mnkr (304,7). Staden hanterar bolagskoncernens upplåning mot ränta inklusive omkostnadsersättning. Bolagens ökade låneskuld gentemot staden ger ökade ränteintäkter samtidigt som den låga räntenivån har hållit nere räntekostnaderna för låneskulden. Under posten finansiella intäkter och kostnader redovisas årets kostnad för värdesäkring av pensionsskulden som uppgår till 52,2 mnkr (69,9 mnkr).

Övriga avsättningar

Periodens avsättning avser den lagstadgade regleringen av överskott avseende begravningsavgiften och uppgår till 21,7 mnkr.

Ianspråktagande av övriga avsättningar har gjorts främst till medfinansiering av infrastrukturell utbyggnad. Bland annat har 353,7 mnkr betalats till den nya tunnelbaneutbyggnaden. Avsättningen för infrastrukturella bidrag uppgår vid periodens slut till 7 033,5 mnkr. Från avsättning gjord till SCILIFELAB mm har

ianspråktagits 31,5 mnkr. Enligt beslut i årsredovisning 2014 får avsättningen användas till stadens åtagande till stiftelsen Electrum inklusive Kista Science City. Samtliga stadens kvarvarande avsättningar bedöms uppfylla gällande regler.

Kassaflödesanalys

Summan av årets kassaflöde är negativt och uppgår till 287,8 mnkr. De likvida tillgångarna parerar upplåningsbehov och nivån påverkas av aktuell ränta. Kassaflödet varierar efter bedömt behov av dagliga likvida kassamedel.

Kassaflödet från verksamheten består av årets resultat exklusive realisationsvinster/förluster och återläggning av ej likvidpåverkande poster i form av avskrivningar, avsättningar med mera. Från verksamheten uppgår kassaflödet till 3 019,0 mnkr (2 333,1). Förändringen i förhållande till årsskiftet beror på att delen av resultatet som avser realisationsvinster som återläggs, är 1,3 mdkr större 2014 än för aktuell period 2015. De ej likvidpåverkande posterna är 114,0 mnkr större år 2015 beroende på en planerad utrangering av nedlagda utgifter i Park1 Samverkanscentralen.

Kassaflödet från förändringen av kortfristiga fordringar/skulder samt lager är främst avhängigt av förändringar i fordringar/skulder gentemot stadens bolag. Förändringen är negativ för perioden, 7 124,8 mnkr, beroende på högre nettofordran på bolagen med 5 652,2 mnkr och minskade leverantörsskulder med 1 378,2 mnkr. Bolagen har genomfört stora investeringar under året samtidigt som försäljningsvolymen minskat, vilket ökat behovet av upplåning. Kassaflödet från stadens investeringsverksamhet är negativt, 1 714,8 mnkr, beroende på en hög investeringsvolym på 2,4 mdkr. Utbetalning av bidrag till statlig infrastruktur bidrar till det negativa flödet med -669,5 mnkr.

Staden har ökat sina långfristiga skulder för att täcka bolagens lånebehov. Flödet från den löpande verksamheten täcker stadens egna investeringsutgifter. De räntebärande nettotillgångarna uppgår till 12 808,2 mnkr. De har minskat med 388,9 mnkr under perioden.

Balansräkning

Stadens balansomslutning har ökat med 5 506,9 mnkr till 126 330,0 mnkr (120 823,0). Staden administrerar upplåning och placering för stadens bolag. Fordran på bolagen har ökat med 4 732,0 mnkr. Stadens materiella anläggningstillgångar och exploateringsfastigheter har ökat med 1 664,7 mnkr. För att möta bolagens lånebehov har den kort- och långfristiga upplåningen ökat

med 5 757,8 mnkr. Stadens investeringsutgifter täcks av medel från verksamheten. Resultatet och försäljningar har minskat upplåningsbehovet generellt.

Tillgångar

Anläggningstillgångarna har ökat med 1 670,1 mnkr och uppgår till 67 339,0 mnkr (65 669,0). Materiella anläggningstillgångar har ökat medan de finansiella är oförändrade. Investeringarna uppgår till 2 384,2 mnkr, avskrivningar och utrangeringar till 817,7 mnkr och det bokförda värdet vid försäljningar till 57,5 mnkr.

Investeringsvolymen är helt i nivå med föregående år. Investeringar sker i bostadsbyggande främst Hagastaden. Inom infrastruktur är byggandet av nya Slussen och Värtapiren de dominerande projekten.

I samband med byte av ekonomisystem har en omklassificering av anläggningstillgångar till pågående ny-, till och ombyggnader gjorts avseende exploateringsnämndens anläggningar. Nämnden har tidigare haft ett separat anläggningssystem och vid överläsning till huvudboken har dessa automatiskt bokförts som aktiverade anläggningstillgångar. Nu har en omklassificering gjorts enligt exploateringsnämndens anläggningssystem, som visar det korrekta läget. Mark-, byggnader och tekniska anläggningar har därför minskats med 10,5 mdkr, som i stället ökar pågående ny- till- och ombyggnader. En omklassificering av exploateringsfastigheter med 3,0 mnkr från omsättnings- till anläggningstillgångar har gjorts under året på grund av förändrad bedömning av vad som kommer att säljas. Investeringsinkomster i form av avgifter och bidrag bruttoredo visas vid aktiveringen, så att inkomsterna skuldförs och intäktsredovisas i takt med en anläggnings förbrukning. Dessa investeringsinkomster uppgår för perioden till 24,0 mnkr (12,1).

Omsättningstillgångar

Omsättningstillgångarna har ökat med 3 836,9 mnkr och uppgår till 58 990,9 mnkr (55 154,1). Den största förändringen är bolagens ökade upplåningsbehov beroende på en fortsatt hög investeringsvolym främst avseende bostäder. Stadens fordran på bolagen har under perioden ökat med 4 732,0 mnkr.

Exploateringsfastigheter har minskat till 1 090,0 mnkr (1 093,0). Staden likvida tillgångar vid årsskiftet uppgår till 21,1 mnkr (308,8) en minskning med 287,7 mnkr. De likvida tillgångarna parerar upplåningsbehov och nivån påverkas av aktuell ränta. Kassaflödet varierar efter bedömt behov av dagliga likvida kassamedel.

Eget kapital och skulder

Det egna kapitalet har ökat med 2 847,1 mnkr till 63 510,3 mnkr (60 663,2). Härav utgör periodens resultat 2 678,1 mnkr och 169,0 mnkr en korrigering avseende hantering vid avyttring av MFO år 2000. Korrigeringen är gjord efter genomgång av samtliga tillgångar vid införande av ny anläggningsmodul 2015. Tidigare års notningar av eget kapital upplöstes i bokslut 2014 och ersattes av notningar på sammanlagt 1 489,5 mnkr. Av 2014 års notningar har förbrukats 175,3 mnkr under perioden.

Långfristiga skulder har ökat med 6 192,8 mnkr till 25 002,4 mnkr (18 809,6). Obligationslån och reverslån har tagits upp för att möta bolagens ökade lånebehov. Lån, som förfaller till betalning inom ett år klassificeras som kortfristiga lån. (Se avsnittet om finanspolicy för en närmare analys.) Bland långfristiga lån ingår Stockholms stads åtagande i projektet avseende strömförsörjning, Stockholms Ström, med 656,2 mnkr. Utbetalning till projektet på 258,0 mnkr 2015 är klassificerad som kortfristig skuld.

Kortfristiga skulder minskar med 2 997,2 mnkr till 25 264,3 mnkr (28 261,4). Skillnaden förklaras av en minskning av leverantörsskulderna på 1,4 mdkr samt en minskning av stadens skuld till koncernföretag med 0,9 mdkr. Skulden för slutavräkningen för stadens skatteintäkter 2013 är erlagd 2015, vilket minskar skulderna med 0,3 mdkr.

Soliditet

Soliditeten visar det egna kapitalet i förhållande till balansomslutningen. Måttet redovisas inklusive stadens ansvarsförbindelse för pensionsåtaganden. Soliditeten per den 31 augusti 2015 uppgår till 36,2 procent (35,5). Ökningen beror på periodens resultat kombinerat med den justering som gjorts avseende MFO år 2000. Ändringen har gjorts i samband med genomgång inför införandet av ny anläggningsmodul. Eget kapital uppgår till 63 510,3 mnkr, vilket motsvarar cirka 69 236 kr per invånare (inklusive ansvarsförbindelse 49 889 kronor).

Pensioner

Pensionsskulden inklusive särskild löneskatt redovisas i balansräkningen med totalt 5 194,1 mnkr. Pensionsavsättningarna har under perioden ökat med 143,6 mnkr, en måttlig ökning i förhållande till tidigare år. Beräkningen av pensionsskulden bygger på Sveriges Kommuner och Landstings riktlinjer, RIPS07. Grunden för beräkningar är pensionsavtalet KAP-KL. Avtalet har år 2014 för anställda födda 1986 och senare ersatts av ett nytt helt avgiftsbaserat avtal AKAP-KL. Det nya avtalets effekt på

skuldförändringen och pensionsavgifterna är hittills marginella. Från och med 2015 ingår den latent efterlevandepensionen med 14,9 mnkr i skulden. Lokala pensionsbestämmelser utöver det kommunala pensionsavtalet är inlagda i pensionsskulden.

Pensionsskulden intjänad till och med 1997 utgör en ansvarsförbindelse i stadens bokslut och uppgår till 17 758,4 mnkr inklusive särskild löneskatt. Redovisningen, av denna del av pensionsskulden som ansvarsförbindelse, sker enligt den så kallade blandmodellen. Denna innebär att en del av stadens skulder inte redovisas i balansräkningen, som därmed visar en mer positiv bild av den ekonomiska ställningen. Pensionsskulden intjänad till och med 1997 har under perioden minskat med 22,7 mnkr. Den latent efterlevande pensionen på 322,2 mnkr har förts upp som skuld från och med 2015, vilket motverkar minskningen. Den upplupna pensionsavgiften och upplupen löneskatt redovisas som kortfristig skuld och uppgår sammanlagt till 579,6 mnkr.

Leasingavtal

Värdet för stadens framtida åtagande för operationell leasing uppgår i tertialbokslutet 2015 till 6 361,7 mnkr, varav 67 procent (4 292,4 mnkr) avser avtal med stadens bolag. I stort sett alla leasingavtal avser hyresavtal för lokaler. Avtalen med externa hyresvärdar är spridda över ett stort antal hyresvärdar, varför risken bedöms som låg. Endast ej uppsägningsbara leasingavtal med en avtalstid som överstiger tre år redovisas. Avtalen med Skolfastigheter i Stockholm AB är uppsägningsbara och ingår ej i redovisningen. Avtalen med Micasa Fastigheter i Stockholm AB är uppsägningsbara, men till en väsentlig kostnad för staden varför det bedömts att de ska ingå i redovisningen. Leasingavtalen för stadens it-leverantör ingår inte, då de inte uppfyller villkoret att sträcka sig över tre år, men utgör en stor kostnad för staden, 381,3 mnkr under perioden.

Försäljningar

Stadens försäljningsinkomster från materiella anläggningstillgångar uppgår under perioden till 659,1 mnkr vilket innebär en realisationsvinst netto för staden på 601,6 mnkr. Försäljningarna är främst kopplade till exploatering. De största objekten är Norra Djurgårdsstaden och Hagastaden. Av övriga fastighetsförsäljningar avser friköp av småhus den största delen.

Investeringar i staden

Stadens investeringar hittills i år uppgår till 2 384,2 mnkr (2 346,2), vilket är en ökning med 1,6 procent i förhållande till motsvarande

period föregående år. Investeringsinkomster för perioden uppgår till 24,0 mnkr (12,1).

Medfinansiering

För att kunna genomföra angelägna satsningar på väg- och spårtrafiken i Stockholm är staden medfinansierare i ett antal stora statliga infrastrukturprojekt. Utbetalningarna till medfinansiering beräknas uppgå till cirka 750,0 mnkr 2015 och avser projekten Citybanan, Trafikplats Lindhagensgatan samt utbyggnad av tunnelbanan. Cirka 50 procent av utbetalningarna avser tunnelbaneutbyggnaden. För närvarande pågår nya förhandlingar för ytterligare infrastrukturprojekt inom ramen för den så kallade Sverigeförhandlingen.

Lag om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag

Lagen om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag innebär en möjlighet för staden att via en särskild efterutdelning finansiera projekt inom ramen för stadens bostadsförsörjningsansvar, inom vilka åtgärder som främjar integration och social sammanhållning genomförs. Staden har under åren 2012-2014 erhållit efterutdelning om sammanlagt 3 020,0 mnkr för ändamålet. Utdelningen har öronmärkts för projekt inom kommunfullmäktiges långsiktiga visioner Järvalyftet och Söderortsvisionen, men även för finansiering av projekt i andra prioriterade områden i ytterstaden.

Under 2015 har hittills 147,2 mnkr tagits i anspråk för finansiering av bland annat projekten Rinkeby Allé, Rinkebyterassen och Rinkebystråket inom Järvalyftet, förnyelse av Älvsjö centrum, bostadsprojekt i Kista Gård och Stora Sköndal samt förvärv av bostadsrätter för LSS-boende. Utdelningen har även finansierat stadens satsning på Solberga BP och enklare idrottshallar i Hässelby, på Sättra IP och Blommensberg BP. Staden har sedan kommunfullmäktiges beslut 2012 finansierat projekt om totalt 577,3 mnkr med efterutdelningen. Det innebär att ca en femtedel av den totala efterutdelningen nu har förbrukats. Investeringsprojekten löper över flera kalenderår, och ett antal av de projekt för vilka medel öronmärkts befinner sig fortfarande i planeringsfasen. Finansieringsbehovet kommer att öka under kommande år när projekten genomförs.

Ansvars och borgensförbindelser

Stadens åtagande avseende borgen och ansvarsförbindelser uppgår till 597,1 mnkr, en minskning med 0,2 mnkr. Borgensåtagandet avser dels ideella föreningar dels stiftelser eller bolag. Staden har även gått i borgen för en liten del pensionsutfästelser för stadens majoritetsägda bolag samt till vissa stiftelser. Större delen av dessa

pensionsutfästelser har bortförsäkrats till S:t Erik Livförsäkring AB. Den samlade risken för stadens borgensåtagande bedöms som låg.

Transparensdirektivet

Lagen om insyn i vissa finansiella förbindelser med mera ställer vissa krav på redovisning i offentliga företag, genom krav på öppen och separat redovisning. Syftet med lagen är att implementera EU-kommissionens direktiv 08/723/EEG i svensk lag (transparensdirektivet) för att motverka otillbörlig konkurrens.

Lagen omfattar offentliga företag där staten, kommuner eller landsting har ett direkt eller indirekt dominerande inflytande genom ägande, finansiell medverkan eller genom de regler som gäller för företaget. Även ekonomisk eller kommersiell verksamhet som drivs i förvaltningsform kan omfattas av begreppet.

Enligt lagen ska offentliga företag som har en årlig nettoomsättning överstigande 40 miljoner euro under vart och ett av de två senaste räkenskapsåren tillämpa bestämmelserna om öppen redovisning.

De bolag som omfattas av direktivet och uppgiftsskyldigheten är Stockholms Hamn AB, AB STOKAB och Stockholms Stads Parkerings AB. Inom staden bedrivs ekonomisk verksamhet av enheten för redovisning och finansstrategi, stadsledningskontorets finansavdelning. All upp- och utlåning till stadens bolag sker genom denna enhet. Samtliga bolag erbjuder upplåning och placering med villkor motsvarande kommunkoncernens externa finansieringskostnad med utrymme för eventuell omkostnadsersättning. Inga kapitaltillskott, amorteringsfria lån eller förlustbidrag lämnas.

Uppföljning av resultatbudget och resultatprognos

Resultatprognos

I budget 2015 har förutsatts att inga nämnder begär tilläggsanslag för den löpande verksamheten under året. Helårsprognosen för 2015 års resultat jämfört med budget visar efter tillstyrkta budgetjusteringar och övriga korrigeringar ett överskott på 547,5 mnkr.

Resultatprognos

Prognostiserad avvikelse redovisas före resultatdispositioner.

Avvikelser Budget - prognos helårsutfall mnkr	T2 2015		
	Budget efter SLK's justeringar	Prognos	Avvikelse
Verksamhetens intäkter	12 857,3	12 977,3	120,0
Verksamhetens kostnader (-)	-49 978,8	-49 975,8	3,1
Avskrivningar (-)	-1 102,0	-1 175,0	-73,0
Central medelsreserv (-)			
Oförutsedda behov	-409,8	-359,3	50,5
Prestationsreserv	-743,9	-743,9	0,0
Anslag pensioner/arbetsgivaravgifter (-)	-748,6	-563,3	185,3
Disposition av eget kapital	0,0	-175,3	-175,3
Verksamhetens nettokostnader	-40 125,8	-39 766,1	359,7
Skatter	40 226,3	40 185,1	-41,2
Begravningsavgift	170,3	170,5	0,2
Inkomstutjämning	-1 616,3	-1 608,6	7,7
Kostnadsutjämning	-230,0	-115,0	115,0
Regleringspost	82,6	33,4	-49,2
Införandebidrag	180,0	180,7	0,7
Fastighetsavgift	1 100,3	1 101,5	1,2
LSS-utjämning	-988,5	-995,4	-6,9
Finansiellt resultat exklusive utdelning	198,2	276,1	77,9
Utdelning Stockholm Stadshus AB	1 000,0	500,0	-500,0
Utdelning AB Fortum Värme Holding	0,0	0,0	0,0
Realisationsvinster	0,0	611,8	611,8
Realisationsförluster	0,0	-10,2	-10,2
Disposition/avsättning begravningsfond	3,0	-16,3	-19,3
Summa finansiering nettokostnader	40 125,9	40 313,6	187,7
Avvikelse året	0,1	547,5	547,4

Uppföljning av nämndernas budget och prognos

Nämnderna prognostiserar efter tillstyrkta budgetjusteringar och övriga korrigeringar ett överskott jämfört med budget med 298,5 mnkr. Efter överföring av resultatenheternas resultat prognostiseras ett överskott på 349,0 mnkr.

Mnkr	KS Budget efter SLK:s justeringar	Prognos på årsutfall efter SLK:s korrigerig	Avvikelse före resultat- dispositioner	Avvikelse efter resultat- dispositioner	Prognos avvikelse Investeringsplan
Kommunstyrelsen	-1 404,3	-1 324,3	80,0	80,0	0,0
Revisorskollegiet	-27,7	-26,5	1,2	1,2	0,0
Service nämnden	0,0	-3,7	-3,7	4,2	0,0
Valnämnden	-3,3	-3,3	0,0	0,0	0,0
Stadsdelsnämnderna	-19 522,7	-19 542,8	-20,1	10,3	7,3
Arbetsmarknadsnämnden	-843,0	-836,1	6,9	6,9	0,0
Exploateringsnämnden	1 179,9	1 234,1	54,2	54,2	386,4
Fastighetsnämnden	203,3	219,7	16,4	16,4	440,4
Idrottsnämnden	-595,7	-583,2	12,5	15,9	0,0
Kulturnämnden: kulturförvaltningen	-864,5	-864,5	0,0	0,0	31,3
Kulturnämnden: stadsarkivet	-49,1	-49,1	0,0	0,0	0,0
Kyrkogårdsnämnden	-173,3	-157,0	16,3	16,3	10,0
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	-102,9	-100,4	2,5	2,5	0,0
Socialnämnden	-812,8	-807,3	5,5	4,7	-0,5
Stadsbyggnadsnämnden	-165,7	-167,6	-1,9	-1,9	-0,4
Trafiknämnden	-697,1	-633,7	63,4	63,4	61,0
Utbildningsnämnden	-15 491,5	-15 426,2	65,3	75,0	0,0
Äldrenämnden	-167,3	-167,3	0,0	0,0	0,0
Överförmyndarnämnden	-40,7	-40,7	0,0	0,0	0,1
Summa nämnder	-39 578,4	-39 279,9	298,5	349,0	935,6

Mnkr	KS budget efter SLK's justeringar	Bokfört för perioden	Prognos på årsutfall efter SLK:s korrigerig	Awikelse före resultat- dispositioner	Awikelse efter resultat- dispositioner	Prognos awikelse Investeringsplan
Stadsdelsnämnd Rinkeby-Kista	-1 444,8	-926,1	-1 441,3	3,5	3,7	1,5
Stadsdelsnämnd Spånga-Tensta	-1 091,8	-706,0	-1 093,0	-1,2	0,0	0,0
Stadsdelsnämnd Hässelby-Vällingby	-1 718,7	-1 127,5	-1 719,4	-0,7	0,7	0,0
Stadsdelsnämnd Bromma	-1 370,1	-911,7	-1 381,0	-10,9	0,0	2,9
Stadsdelsnämnd Kungsholmen	-1 116,8	-730,3	-1 116,1	0,7	0,0	0,0
Stadsdelsnämnd Norrmalm	-1 065,6	-699,9	-1 065,6	0,0	2,6	1,7
Stadsdelsnämnd Östermalm	-1 259,7	-814,6	-1 244,9	14,8	16,5	0,9
Stadsdelsnämnd Södermalm	-2 173,9	-1 421,4	-2 171,9	2,0	2,0	0,0
Stadsdelsnämnd Enskede-Årsta-Vantör	-2 242,1	-1 475,2	-2 245,0	-2,9	0,0	0,0
Stadsdelsnämnd Skarpnäck	-1 069,9	-702,7	-1 069,4	0,5	0,0	0,0
Stadsdelsnämnd Farsta	-1 497,2	-1 002,4	-1 524,7	-27,5	-26,1	0,0
Stadsdelsnämnd Älvsjö	-577,3	-368,9	-576,4	0,9	2,0	0,3
Stadsdelsnämnd Hägersten-Liljeholmen	-1 773,7	-1 198,8	-1 785,8	-12,1	0,0	0,0
Stadsdelsnämnd Skärholmen	-1 121,1	-704,7	-1 108,2	12,9	9,0	0,0
Summa stadsdelsnämnder	-19 522,7	-12 790,2	-19 542,8	-20,1	10,3	7,3

Stadsdelsnämndernas verksamheter

Mnkr	KS budget efter SLK's justeringar	Bokfört för perioden	Prognos på årsutfall efter SLK:s korrigerig	Awikelse före resultat- dispositioner	Awikelse efter resultat- dispositioner
Nämnd- och förvaltningsadministration	-634,7	-352,7	-580,1	54,6	54,6
Individ- och familjeomsorg	-1 878,6	-1 280,7	-1 941,6	-63,1	-63,2
<i>varav socialpsykiatri</i>	-486,9	-328,1	-486,9	0,0	-0,1
Stadsmiljöverksamhet	-197,8	-131,6	-197,7	0,1	0,1
avskrivningar	-96,3	-64,5	-96,2	0,1	0,1
intemränder	-21,4	-9,7	-20,9	0,5	0,5
Förskoleverksamhet	-4 606,7	-2 804,2	-4 571,3	35,4	50,1
Äldreomsorg	-6 917,6	-4 658,6	-7 003,3	-85,8	-75,8
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	-3 473,0	-2 238,8	-3 478,4	-5,4	1,1
Barn, kultur och fritid	-322,5	-188,7	-309,4	13,1	12,3
Arbetsmarknadsåtgärder	-179,6	-139,6	-179,2	0,4	0,4
Ekonomiskt bistånd	-1 138,0	-748,7	-1 148,4	-10,4	-10,4
<i>varav handläggning</i>	-259,8	-185,2	-257,4	2,4	2,4
Övrig verksamhet	-56,6	-0,6	-16,2	40,4	40,4
Summa verksamheter	-19 522,7	-12 618,5	-19 542,8	-20,1	10,3

Beräknad överföring av resultatenheternas resultat till 2015

Nämndernas överförda överskott från 2014 till 2015 uppgick till 533,7 mnkr. I tertialrapport 2 har nämnderna beräknat överföra ett nettoöverskott på 483,1 mnkr till 2016, varav stadsdelsnämnderna 220,9 mnkr.

Nedan kommenteras ekonomiska prognoser per verksamhetsområde. Vidare kommenteras de nämnder som prognostiserar större avvikelser än +/- 1 procent mot nämndens budget eller där det finns andra skäl för kommentarer. Nämnder som prognostiserar underskott uppmanas att vidta åtgärder för en ekonomi i balans inför bokslut 2015.

Individ- och familjeomsorg inklusive socialpsykiatri

Prognosen visar ett underskott på 63,2 mnkr efter resultatdispositioner, vilket motsvarar cirka 3,4 procent av nettobudgeten. Två stadsdelsnämnder prognostiserar överskott och tolv stadsdelsnämnder prognostiserar underskott. Störst underskott prognostiserar Enskede-Årsta-Vantör med 14,8 mnkr samt Hägersten-Liljeholmen med 14,3 mnkr. Underskotten beror främst på ökade kostnader för placeringar av barn och unga, både på institutioner och i jour- och familjehem. Stadsledningskontoret uppmanar berörda nämnder att vidta åtgärder för att uppnå en ekonomi i balans inom verksamhetsområdet.

Stadsmiljöverksamhet

Prognosen visar ett överskott på 0,1 mnkr efter resultatdispositioner. Två stadsdelsnämnder prognostiserar överskott, tre prognostiserar underskott och resterande prognostiserar ingen avvikelse mot budget. Största överskott prognostiserar Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsnämnd med 1,5 mnkr. Största underskottet prognostiserar Hägersten-Liljeholmen stadsdelsnämnd med 0,7 mnkr.

Förskola

Prognosen visar ett överskott på 50,1 mnkr efter resultatdispositioner, vilket motsvarar cirka 1,1 procent av nettobudgeten. Nio nämnder prognostiserar överskott, en nämnd prognostiserar underskott och resterande nämnder ingen avvikelse mot budget. Störst underskott redovisar Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd med 15,3 mnkr.

Äldreomsorg

Prognosen visar ett underskott på 75,8 mnkr efter resultatdispositioner, vilket motsvarar cirka 1,2 procent av nettobudgeten. Fyra stadsdelsnämnder prognostiserar överskott och nio prognostiserar underskott och en stadsdelsnämnd prognostiserar ingen avvikelse mot budget. Störst överskott prognostiserar Älvsjö

stadsdelsnämnd med 8,1 mnkr. Störst underskott prognostiserar Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd med 22,3 mnkr. Underskottet beror främst på att placeringar på vård- och omsorgsboende har ökat.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning
Prognosen visar ett överskott på 1,1 mnkr efter resultatdispositioner.

Barn, kultur och fritid

Prognosen visar ett överskott på 12,3 mnkr efter resultatdispositioner, vilket motsvarar cirka 3,8 procent av nettobudgeten. Sex stadsdelsnämnder prognostiserar överskott och två prognostiserar underskott, resterande stadsdelsnämnder prognostiserar ingen avvikelse mot budget. Största överskott prognostiserar Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsnämnd med 3,8 mnkr. Största underskottet prognostiserar Bromma stadsdelsnämnd med 0,7 mnkr.

Arbetsmarknadsåtgärder

Prognosen visar ett överskott på 0,4 mnkr efter resultatdispositioner. Sju stadsdelsnämnder prognostiserar överskott och två prognostiserar ett underskott. Resterande stadsdelsnämnder prognostiserar ingen avvikelse mot budget. Största underskottet prognostiserar Spånga-Tensta stadsdelsnämnd med 3,1 mnkr. Underskottet beror på att fler än beräknat erbjudits feriearbeten samt ett projekt (Snabbspåret) som ger personer långt från arbetsmarknaden möjligheten till visstidsanställning. Störst överskott prognostiserar Hägersten-Liljeholmen med 1,2 mnkr.

Ekonomiskt bistånd

Prognosen visar ett underskott på 10,4 mnkr efter resultatdispositioner, vilket motsvarar cirka 0,9 procent av nettobudgeten. Sex stadsdelsnämnder prognostiserar överskott, sex prognostiserar ett underskott och resterande prognostiserar ingen avvikelse mot budget. Störst underskott prognostiserar Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd med 9,7 mnkr. Störst överskott prognostiserar Skärholmens stadsdelsnämnd med 5,5 mnkr.

Exploateringsnämnden

Exploateringsnämnden prognostiserar ett överskott om 54,2 mnkr, vilket motsvarar 4,6 procent av nämndens nettodriftbudget, trots att intäktskravet inte kan uppnås fullt ut. Förklaringen till överskottet är att kostnaderna för avskrivningar och internränta prognostiseras bli 114 mnkr lägre än budget. Avvikelsen förklaras av förskjutningar inom investeringsverksamheten samt av effekter av komponentavskrivning.

Farsta stadsdelsnämnd

Farsta stadsdelsnämnd prognostiserar ett underskott om 26,1 mnkr efter resultatdispositioner. Avvikelsen motsvarar 1,8 procent av nämndens driftsbudget. Underskottet beror främst på budgetöverskridande inom verksamhetsområde äldreomsorg. Stadsledningskontoret uppmanar Farsta stadsdelsnämnd att vidta kraftfulla åtgärder för att eliminera underskottet.

Fastighetsnämnden

Fastighetsnämnden prognostiserar ett överskott om 12,3 mnkr över budget efter avkastningskrav. I huvudsak beror detta på kraftigt sänkta kapitalkostnader på grund av förskjutningar i projekt. Nämnden prognostiserar ett nettounderskott exklusive kapitalkostnader och avkastningskrav om 11,9 mnkr. Underskottet motsvarar i stort ett effektiviseringskrav om 13,2 mnkr, vilket nämnden rapporterar som avvikelse. Nämndens kapitalkostnader bedöms understiga budget med 28,3 mnkr. Kapitalkostnaderna består av avskrivningskostnader om 18,6 mnkr och räntekostnader om 9,7 mnkr varav byggkreditiv uppgår till 4,1 mnkr. Nämndens resultat efter kapitalkostnader bedöms överstiga budget med 16,4 mnkr. Kostnadsbesparingen för byggkreditiv om 4,1 mnkr svarar mot en avkastningskravsökning. Det medför ett överskott om 12,3 mnkr efter avkastningskrav. Fastighetsnämnden godkände i augusti 2015 slutredovisningen av det avbrutna projektet Park 1. Av redovisningen framgår att de hitintills nedlagda kostnaderna summerar till 158 mnkr. I och med att projektet avbryts föreligger ett nedskrivningsbehov av nedlagda kostnader. Denna post är inte inarbetad i nämndens prognos.

Hägersten-Liljeholmen

Hägersten-Liljeholmens prognos visar en budget i balans efter resultatdispositioner. Dock prognostiserar nämnden ett underskott om 12,1 mnkr före resultatdispositioner, det vill säga att nämnden gör bedömningen att de förbrukar mer medel än vad som tilldelats i kommunfullmäktiges budget. Konsekvensen av detta blir att nämnden använder överskott från resultatfonderna för att få en ekonomi i balans. Stadsledningskontoret poängterar att överskott i resultatfonderna ska användas till kostnader av engångskaraktär och inte till löpande drift. Därför uppmanar stadsledningskontoret Hägersten-Liljeholmen att vidta åtgärder för att säkerställa en budget i balans utan att använda överskottet från resultatfonderna.

Idrottsnämnden

Idrottsnämndens justerade prognos visar på ett överskott om 15,9 mnkr efter resultatdispositioner. Avvikelsen motsvarar 2,7 procent av nämndens driftbudget. Överskottet beror på ett minskat

hyresuttag från fastighetsnämnden än beräknat. Idrottsnämnden har begärt budgetjustering motsvarande avvikelser. Nämnden ska redovisa motsvarande belopp som avvikelse i verksamhetsberättelsen.

Kommunstyrelsen m.m.

Kommunstyrelsens prognostiserar ett överskott på 80,0 mnkr efter resultatdispositioner. Avvikelsen motsvarar 5,6 procent av nämndens driftbudget. Överskottet beror till största delen på ett balanserat överskott inom den politiska organisationen samt ej förbrukade medel för omstrukturering av lokaler. Dessutom har det nyinrättade kansliet för mänskliga rättigheter lägre personalkostnader till följd av att kansliet inte varit fullt bemannat under tertialet.

Kyrkogårdsnämnden

Kyrkogårdsnämnden prognostiserar ett överskott om 16,3 mnkr mot budget. Avvikelsen motsvarar 9,4 procent av nämndens driftbudget. Överskottet beror främst på att kapitalkostnaderna blir lägre än budgeterat på grund av förseningar inom investeringsprojekten.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden prognostiserar ett överskott på 2,5 mnkr, vilket motsvarar 2,4 procent av nämndens driftbudget. Hela avvikelsen förklaras av att medel som tilldelats nämnden för insatser enligt Handlingsplan för god vattenstatus inte kommer att förbrukas under året, då arbetet inte har kommit igång enligt plan. Stadsledningskontoret förutsätter att de medel som inte förbrukats vid årets slut kommer att redovisas som ett överskott.

I miljö- och hälsoskyddsnämndens delårsbokslut har nämnden reserverat totalt 7,2 mnkr för risker i tre projekt, Grow smarter 4,0 mnkr, elbilsupphandling 1,45 mnkr och Hållbara Järva 1,76 mnkr. Stadens revision har gjort bedömningen att reserveringarna inte uppfyller god redovisningssed. Miljönämnden kommer därför, senast i samband med bokslut 2015, att justera redovisningen i enlighet med revisionens synpunkter.

Revisorskollegiet

Revisorskollegiet prognostiserar ett överskott på 1,2 mnkr efter resultatdispositioner. Avvikelsen motsvarar 4,3 procent av nämndens driftbudget. Överskottet beror på att upphandlade konsulter beräknas bli lägre än budgeterat.

Servicenämnden

Servicenämnden prognostiserar ett överskott om 4,2 mnkr efter resultatdispositioner. Avvikelsen motsvarar 2,1 procent av

nämndens kostnadsbudget. Överskottet beror främst på ökade intäkter inom verksamhetsområde löneadministration och kontaktcenter.

Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämnden prognostiserar ett underskott om 1,9 mnkr (tidigare prognos överskott om 1,6 mnkr), vilket motsvarar 1,1 procent av nettobudgeten. Avvikelsen förklaras i huvudsak av kostnader för uppgradering av ärendehanteringssystemet Public 360. Stadsbyggnadsnämnden uppmanas att vidta åtgärder för en budget i balans.

Trafiknämnden

Trafiknämnden prognostiserar ett överskott på 63,4 mnkr, vilket motsvarar 14,3 procent av nämndens driftbudget. Avvikelsen beror främst på ökade intäkter från parkeringsverksamheten. Felparkeringsavgifterna beräknas öka med cirka 50,0 mnkr, varav 42,0 mnkr avser parkeringsanmärkningar som utfärdades 2014, men inte bokfördes som upplupna i bokslutet 2014. Parkeringsavgifterna beräknas öka med cirka 20,0 mnkr, vilket delvis förklaras av att fler parkeringsplatser har blivit tillgängliga till följd av att boendeparkering har minskat efter höjningen från 800 kr/månad till 900 kr/månad. Kapitalkostnaderna beräknas minska med 7,0 mnkr.

Östermalms stadsdelsnämnd

Östermalms stadsdelsnämnd prognostiserar ett överskott på 16,5 mnkr efter resultatdispositioner. Avvikelsen motsvarar 1,3 procent av nämndens driftbudget. Överskottet beror främst på lägre kostnader än budgeterat inom äldreomsorg, omsorg om funktionshindrade och försörjningsstöd.

Nämnder med avvikelser – investeringsbudget

Exploateringsnämnden

Exploateringsnämndens investeringsbudget uppgår till 3 400,0 mnkr, med investeringsutgifter om 3 600,0 mnkr och investeringsinkomster om 200,0 mnkr. Jämfört med verksamhetsplanen har förseningar uppstått i ett antal projekt, där de största avvikelserna avser projekten Slussen och Frihamnen. Exploateringsnämnden prognostiserar att förseningarna i investeringsverksamheten kommer att leda till en nettoavvikelse om 386,4 mnkr jämfört med plan. I prognosen har exploateringsnämnden tagit hänsyn till kommunfullmäktiges beslut att godkänna avbrytande av projektet att muddra och anlägga strandbad i Fagersjövikén, och att 13,6 mnkr från nämndens investeringsbudget därmed återförs till central medelsreserv.

Förseningar påverkar även intäkter från markförsäljning i samband med exploatering. Exploateringsnämnden bedömer att dessa försäljningar kan uppgå till 1 500,0 mnkr under året. I tertialrapport 1 var bedömningen 1 800,0 mnkr. Det innebär ytterligare en sänkning jämfört med nämndens bedömning i verksamhetsplanen, som var 2 000,0 – 2 500,0 mnkr. Hur stor del av försäljningsinkomsterna som utgörs av bokförda värden är svårbedömt, men nämnden uppskattar dessa inkomster, vilka i budget benämns ”exploateringsinkomster”, till 160,0 mnkr. Det innebär en avvikelse med 260,0 mnkr jämfört med plan. Inklusive exploateringsinkomsterna prognostiserar exploateringsnämnden ett utfall som är 126,4 mnkr under plan, vilket motsvarar 4,3 procent.

Fastighetsnämnden

Fastighetsnämndens prognos för investeringsutgifterna 2015 uppgår netto till 847,6 mnkr, vilket är 440,4 mnkr lägre än investeringsbudgeten om 1 288,0 mnkr. I avvikelserna om 440,4 mnkr prognostiseras ett underskridande med 20,0 mnkr av fastighetsnämndens långsiktiga investeringsbudget på grund av tidsförskjutningar i projekt Stadsbiblioteket och tillgänglighetsinvesteringar. För ej nyttjade medel inom utökad investeringsbudget exklusive idrottsinvesteringar prognostiseras ett underskridande om 175,0 mnkr till följd av tidsförskjutningar i projekten Nytt Tekniskt Nämndhus, Gasklockan, förvärv av bostadsrätter till förskolor och LSS boenden samt beslutet att avsluta projekt Park 1.

Prognos för den långsiktiga budgeten för idrottsinvesteringar är ett underskridande med 120,0 mnkr, vilket beror på tidsförskjutningar i projekten Högdalens sim- och idrottshall, Tallkrogens skridsko- och bandyhall, Bredängs sim- och idrottshall, Hammarby kanalplan, Långholmens BP och Olovslunds BP. För nämndens utökade investeringsbudget avseende idrottsinvesteringar prognostiseras ett underskridande om 146,0 mnkr, vilket beror på tidsförskjutningar i projekten Enkla Hallar, Grimsta läktare och Åkeshovs sim- och idrottshall inklusive Nälstabadet.

Nämnden har inte prognostiserat några fördyringar för projekt som har beslutats av kommunfullmäktige. Med anledning av tidsförskjutningar i projekten aviserar nämnden att de kommer att begära ombudgetering från 2015 till 2016 i verksamhetsberättelsen för Grimsta läktare, Enkla hallar, Åkeshovs Sim- och idrottshall, Östermalmshallen, Gasklockan samt Nytt Tekniskt Nämndhus. Därtill aviserar nämnden att den har för avsikt att begära att överföra projektet Högdalens sim- och idrottshall, som ingår i

nämndens långsiktiga budget för idrottsinvesteringar, till 2016. Stadsledningskontoret har uppmärksammat att det finns risk för att de utökade satsningarna på fastigheter för idrottsändamål inte hinner levereras i tid. Nämnden uppmanas därför att vidta åtgärder för att säkerställa leverans och för att undvika behov av ombudgetering av långsiktig budget. Nämndens förslag till ombudgeteringar hanteras i kommande arbete med bokslut och budget.

Kyrkogårdsnämnden

Kyrkogårdsnämndens investeringsbudget uppgår till 35,0 mnkr, varav 15,0 mnkr är utökad budget för begravningsplats Järva och 10,0 mnkr är utökad budget för bevattningsanläggning Skogskyrkogården. Kyrkogårdsnämndens prognos för investeringsutgifterna uppgår till 25,0 mnkr. Prognosavvikelsen beror främst på förskjutningar av projektet ny begravningsplats Järva. Nämnden har sedan tidigare nödgats att prioritera om 10,0 mnkr för att finansiera takreovering inom nya krematoriet på Skogskyrkogården. Stadsledningskontoret vill fästa uppmärksamhet på att det inte är tillåtet att omdisponera medel från specificerade projekt i utökad budget och att nämnden förväntas fatta beslut om projekt i enlighet med kommunfullmäktiges investeringsanvisningar.

Trafiknämnden

Trafiknämndens prognos för investeringsutgifterna netto uppgår till 903,0 mnkr, vilket är 61,0 mnkr lägre än budgeterat. Avvikelsen förklaras i huvudsak av att projekt Tätskikt Sergels Torg inte kan genomföras i planerad omfattning under året med anledning av pågående förhandlingar med fastighetsägare i området. Då nämnden har tilldelats en utökad budget för projektet kan medlen inte omfördelas till andra projekt. Nämnden föreslår att medlen ombudgeteras till kommande år. I prognosen ingår att medel omfördelas från planerade cykelåtgärder till andra prioriterade projekt och områden. Projektet Ny bro mellan Rinkeby och Stora Ursvik har senarelagts på önskemål från Sundbybergs kommun med följderna att årets förbrukning minskar med 21,3 mnkr. Även dessa medel har omfördelats till andra projekt, som kan genomföras under året. Nämndens förslag till ombudgeteringar hanteras i kommande arbete med bokslut och budget.

Budgetjusteringar med mera

I budget 2015 fördelas nämndernas budgetramar. Det innebär att det vidare under 2015 inte finns några extra resurser avsatta för nämndernas löpande verksamhet utöver prestationsförändringar och omstruktureringar. Stadsledningskontoret tillstyrker 236,2 mnkr för

ökade nettokostnader för driftverksamheten. Medlen finansieras enligt följande:

Budgetjusteringar	(Mnkr)
Central medelsreserv: 2. Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov	113,1
Central medelsreserv: 3. Till kommunstyrelsens förfogande för prestationsförändringar	138,3
Totalt	251,4

Därutöver har omfördelning av centralt budgeterade medel under kommunstyrelsen m.m skett med 45,3 mnkr. Specifikation av tillstyrkta budgetjusteringar framgår av bilaga 1.

Ur *central medelsreserv: 4. Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda investeringsutgifter* i 2015 års budget har medgetts budgetjustering för minskade utgifter inom investeringsbudgeten med 5,9 mnkr.

Fördelning av centralt avsatta medel under Kommunstyrelsen m.m.

Avveckling och omstrukturering av lokaler

Nämnderna har begärt budgetjusteringar med 19,1 mnkr för ökade kostnader för avveckling och omstrukturering av lokaler.

Stadsledningskontoret tillstyrker budgetjustering med 13,5 mnkr.

Ansökningar om 5,6 mnkr avstyrks.

Förskolor med hög hyra

Medel har reserverats för bidrag till nämnder med hög förskolehyra.

Utbildningsnämnden har redovisat kostnader om 6,8 mnkr för utbetalning till enskilt drivna förskolor med hög hyra.

Stadsledningskontoret föreslår budgetjustering motsvarande dessa kostnader.

Avläsningar har gjorts i LOIS för kommunalt drivna förskolor som är berättigade till bidrag för hög hyra. Stadsledningskontoret föreslår budgetjusteringar med 24,5 mnkr vilket avser helår 2015.

Tillfälligt bidrag för tomgångshyror i samband med omstrukturering av servicehus för annat ändamål eller avveckling

Norrmalms stadsdelsnämnd har begärt budgetjustering med 0,5 mnkr för tomgångshyror i samband med omstrukturering av

servicehus för annat ändamål eller avveckling vilket stadsledningskontoret tillstyrker.

Disposition av i tidigare bokslut avsatta medel

Stimulansbidrag för utbyggnad av förskolelokaler

Stadsdelsnämnderna har begärt bidrag om 8,8 mnkr för utbyggnad av förskolelokaler. Under förutsättning att utbyggnaden innebär ett faktiskt tillskott av varaktiga platser och i övrigt uppfyller kraven för bidrag, tillstyrker stadsledningskontoret begäran om 3,2 mnkr. Ansökningar om 5,6 mnkr avstyrks. Utbetalning av beviljade medel sker efter begäran via faktura och efter kontroll i samband med att verksamheterna öppnar. Beslut om beviljade medel gäller tidsbegränsat längst till och med 2016.

Utbildningsnämnden redovisar att 218 nya platser hittills under 2015 har tillkommit inom enskilt drivna förskolor. Nämnden avser att söka medel för utbetalade bidrag i samband med bokslut.

Övrigt

Norrmalms stadsdelsnämnd har den 23 oktober 2014 i ett särskilt ärende beslutat om en ny gruppbostad LSS om sex lägenheter på David Bagares gata, i samma fastighet som Väderkvarnens vård- och omsorgsboende. Nämndens ärende behandlades av kommunstyrelsens ekonomiutskott den 17 juni 2015. Nämnden kompletterar tidigare ärende med en ansökan om stimulansbidrag om 0,1 mnkr per ny eller ombyggd lägenhet, totalt 0,6 mnkr. Nämndens ansökan är enligt gällande anvisningar varför kontoret tillstyrker.

Eget kapital har reserverats i bokslut för att klara 2015 års utbetalningar av stimulansbidrag för utbyggnad av bostäder för personer med fysisk och psykisk funktionsnedsättning. En förutsättning för att beviljade medel ska kunna utbetalas efter 2015 är att medel för ändamålet avsätts i budget aktuellt år. Utbetalning av beviljade bidrag sker mot begäran, faktura.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd har den 24 augusti 2011 beviljats stimulansbidrag om totalt 0,6 mnkr för beställarstöd och projektering av en ny gruppbostad LSS på Trondheimsgatan 25 i Husby. Nämnden meddelar att projektet inte längre är aktuellt varför ansökan om bidrag återtas. Kontoret föreslår att kommunstyrelsen återtar tidigare beviljade bidrag för projektet.

Tillfälligt bidrag för tomgångshyror i samband med omstrukturering av servicehus för annat ändamål eller avveckling

Norrmalms stadsdelsnämnd har begärt budgetjustering med 0,5 mnkr för tomgångshyror i samband med omstrukturering av servicehus för annat ändamål eller avveckling vilket stadsledningskontoret tillstyrker.

Central medelsreserv**Låglönesatsning**

Totalt satsar staden 70,0 miljoner kronor för att höja lågavlönade grupperns lönenivå 2015. För stadens verksamheter i egen regi fördelas 27,9 miljoner kronor till stadsdelsnämnderna, 6,7 miljoner kronor till utbildningsnämnden samt 0,4 miljoner kronor till idrottsnämnden.

Privata utförare av kommunal verksamhet som lyder under skollagen, samt Lagen om valfrihet (LOV) ges möjlighet att ansöka om kompensation för löneökning till låglönegrupper utifrån särskilt ansökningsförfarande till utbildningsnämnden och äldrenämnden. Information om hur rekvisering av dessa medel ska genomföras kommer att tillhandahållas av stadsledningskontoret. Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen beslutar om fördelning i enlighet med bilaga 2. Finansiering sker ur Central medelsreserv 2: *Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov.*

Social hållbarhet

I enlighet med kommunfullmäktiges beslut om organisation av den sociala hållbarhetskommisionen ska kommunstyrelsen finansiera delar av det kommissionsarbete som bedrivs inom utbildningsnämnden, arbetsmarknadsnämnden och stadsbyggnadsnämnden. Dessa nämnder har ett stadsövergripande uppdrag med processledning inom utvecklingsområdena Uppväxtvillkor och utbildning, Arbete och försörjning samt Boende och stadsmiljö. Kostnaden uppgår för 2015 till 1,0 mnkr. Medlen tilldelas kommunstyrelsen m.m. och utbetalning till respektive nämnder sker efter begäran via faktura.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen beslutar att tilldela kommunstyrelsen 1,0 mnkr. Finansiering sker ur Central medelsreserv 2: *Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov.*

Eurovision Song Contest 2016

Enligt beslut i kommunfullmäktige, dnr 410-1189/2015, har Stockholms Stadshus AB gett Stockholm Visitors Board AB, via Stockholm Business Region AB, i uppdrag att leda och ansvara för det operativa genomförandet av ESC 2016 avseende Stockholms stads åtagande. Vidare beslutades att finansiering av stadens kostnader för 2015 om 10,0 mnkr sker ur Central medelsreserv:2. Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov.

Stadsledningskontoret föreslår därför att kommunstyrelsen beslutar att Stockholm Business Region AB tilldelas 10,0 mnkr för stadens åtagande i ESC 2016. Finansiering sker ur Central medelsreserv 2: *Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov.*

Övriga ärenden

Investeringar i klimattförbättrande åtgärder

Enligt kommunfullmäktiges budget 2015 ska en miljard kronor investeras i klimattförbättrande åtgärder 2015 till 2018. För detta finns under perioden 720 mnkr avsatta i Central medelsreserv: 4 *Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda investeringsutgifter*, för nämnder att söka. En första ansökningsomgång genomfördes i tertialrapport 1.

Investeringsåtgärderna ska bidra till att nå stadens klimatmål och minska de klimatpåverkande CO2-utsläppen eller bidra till en hög beredskap för kommande klimattförbättringar. Åtgärderna ska avse investering, kunna genomföras under det år som ansökan av medel görs samt ha ett tydligt samband med stadens nuvarande styrdokument inom klimat och miljöområdet.

I tertialrapport 1 2015 ansökte nämnderna om investeringsmedel om sammanlagt 15,5 mnkr för 2015. Stadsledningskontoret tillstyrkte 6,9 mnkr för till exempel utbyten till energieffektiva vitvaror, inköp elcyklar och utrustning för förbättrad matavfallsortering förskolor. Nästa ansökningsomgång planeras till verksamhetsplan 2016, och stadsledningskontoret förordar att i möjliga fall ska stadens egna klimatmedel kopplas till de statliga medel som också anslagit för området.

Från och med september 2015 finns även statliga medel att söka för klimattförbättrande åtgärder. Satsningen är en del av regeringens vårbudget som riksdagen beslutade om i juni 2015.

Naturvårdsverket ska i samverkan med andra centrala myndigheter och länsstyrelserna ge stöd till lokala klimattinvesteringar. Under 2015 kommer stödet att uppgå till 125 mnkr. Ytterligare 600 mnkr

årligen är aviserade för 2016 till 2018. Åtgärderna som beviljas statligt stöd ska ge största möjliga klimatnytta och det huvudsakliga syftet är att minska växthusgasutsläppen. Åtgärder som ger största varaktiga minskning av växthusgaser per investeringskrona prioriteras. Spridning av teknik, marknadsintroduktion och påverkan på andra miljö kvalitetsmål, hälsa och sysselsättning är andra önskade effekter av stödet.

Kommunstyrelsen har det samlade ansvaret att följa upp de klimatinvesteringar som görs med stadens egna medel men har också för avsikt att följa de ansökningar som görs avseende de statliga medlen. I ansökningsomgång ett 2015 har staden sökt statligt stöd om uppskattningsvis 36,6 mnkr varav nämnderna cirka 10,1 mnkr och bolagsstyrelserna cirka 26,7 mnkr. Ansökningarna avser bland annat åtgärder för laddstationer och laddinfrastruktur (miljö- och hälsoskyddsnämnden, Stockholms Stads Parkerings AB, Micasa Fastigheter i Stockholm AB), optimering av trafiksignaler (trafiknämnden), återvinning av spillvärme från Tele2 Arena (fastighetsnämnden), Miljöbilar (miljö- och hälsoskyddsnämnden), uppsamling och förbränning av metangas (Stockholm Vatten AB), installation av solceller i Frihamnen (Stockholms Hamn AB), installation värmeåtervinning (AB Stockholmskem).

Utträde ur Europakorridoren

Den 23 april 1997 behandlade kommunstyrelsen ett ärende angående deltagande i projekt Europakorridoren, ”Europakorridoren, inbjudan om deltagande i Projekt (transeuropeiskt nätverk för höghastighetståg på kontinenten)” (Dnr 539-897/96). Kommunstyrelsen beslutade i samband med detta att acceptera inbjudan att bli fullvärdig medlem i Projekt Europakorridoren.

Europakorridoren är en ideell förening som består av kommuner, städer, län och andra regionala företrädare i Sverige, Danmark och Tyskland. De svenska intressenterna äger Europakorridoren AB. Föreningens och bolagets syfte är att verka för att Europakorridoren byggs ut, d.v.s. en utbyggnad av höghastighetsjärnväg, samt att på sikt även knyta samman detta höghastighetsnät med Europas.

I stadens budget för 2005 överfördes ansvaret för stadens medlemskap i Europakorridoren från stadsbyggnadsnämnden till Stockholms Hamn AB. Idag betalar Stockholms stad, via Stockholms Hamn AB, medlemsavgift som uppgår till 600 000 kr/år till Europakorridoren.

Stadsledningskontoret anser att ett medlemskap i både föreningen Europakorridoren som bolaget Europakorridoren AB inte längre fyller någon funktion för staden. Utbyggnad av höghastighetsjärnväg är idag en prioriterad fråga för staten och där planering pågår. Inom ramen för Sverigeförhandlingen ingår att ta fram ett förslag till finansieringslösning för denna utbyggnad samt en utbyggnadsstrategi.

Stadsledningskontoret anser med hänvisning till ovanstående att staden bäst agerar inom ramen för Sverigeförhandlingen samt inom den ordinarie planeringsprocessen gällande utbyggnad av höghastighetsjärnväg. Därmed bör staden enligt kontoret ansöka om utträde snarast. Ett utträde ur Europakorridorens förening samt bolag innebär inget ställningstagande i övrigt i frågan om utbyggnad av höghastighetsjärnväg.

Stadsledningskontoret föreslår kommunstyrelsen att fatta beslut om utträde från föreningen Europakorridoren samt bolaget Europakorridoren AB från och med 1 januari 2016 med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Finanspolicy, dnr 171-1438/2015

All finansiell verksamhet är förknippad med risker. Finanspolicy för kommunkoncernen Stockholms stad (finanspolicyn) anger mål och riktlinjer för finansverksamheten inom kommunkoncernen.

Finanspolicyn identifierar även de finansiella risker kommunkoncernen är utsatt för och hur de ska hanteras. Riskerna följs löpande upp av en riskkontrollfunktion och rapporteras till kommunstyrelsen.

Finanspolicy för kommunkoncernen Stockholms stad ska årligen uppdateras och fastställas. Årets uppdatering innebär en revidering av ramen för kommunkoncernens totala externa upplåning. Med utgångspunkt i beslutade investeringar för staden samt planerade investeringar för bolagen i enlighet med budget behöver kommunkoncernens ram för total extern upplåning höjas med 10 000 mnkr till 50 000 mnkr (eller motsvarande i utländsk valuta). Detta medför även ett behov av att öka ramen för total utlåning till och borgensåtagande för bolagen samt utlåning till stadens slutna redovisningsenheter med motsvarande belopp om 10 000 mnkr till 90 000 mnkr.

Årets uppdatering innebär även en utökad skrivning avseende etiskt hänsynstagande vid placeringar. Utökningen innebär ett

förtydligande om hur placering, i det fall staden har ett externt placeringsbehov, sker på ett ansvarsfullt sätt. Övriga förändringar i finanspolicyen kommer av föreslagen förändring inom bolagskoncernen. I bolagskoncernen finns i dagsläget två dotterbolag som är koncernbidragsberoende. Dessa bolag är Stockholms Stadsteater AB och Stockholm Globe Arena Fastigheter AB. Från och med 2016 föreslås utlåningen till dessa dotterbolag ske direkt via moderbolaget Stockholms Stadshus AB. Detta föranleder en revidering av finanspolicyen.

Uppdateringen innebär följande;

- tillägg och förtydliganden avseende samordning av finansverksamheten inom kommunkoncernen, finanspolicy punkt 1.3.2
- höjning av ram för kommunkoncernens totala externa upplåning, finanspolicy punkt 1.5
- förändring av skrivning avseende etiska regler, finanspolicy punkt 1.6.2
- höjning av ram för total utlåning till och borgensåtagande för bolagen samt utlåning till stadens slutna redovisningsenheter, finanspolicy punkt 1.7
- tillägg avseende beslut om ramar för utlåning, finanspolicy punkt 1.7
- tillägg avseende koncernstyrelsens ansvar, finanspolicy punkt 2.3

Utöver detta har ändringar gjorts mer av redaktionell karaktär. Finanspolicy för kommunkoncernen Stockholms stad redovisas i bilaga 7.

Överföring av det kommunala ansvaret för nationella minoriteter från arbetsmarknadsnämnden till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutade den 2015-09-09, dnr 172-608/2015, att föra över det kommunala ansvaret för nationella minoriteter från arbetsmarknadsnämnden till kommunstyrelsen. I ärendet beslutades att budgetjusteringar för 2015 skulle genomföras i tertialrapport 2. Bland annat innebär beslutet en överföring av två heltidstjänster från arbetsmarknadsförvaltningen till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret föreslår därför att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att besluta att kommunstyrelsen får fakturera arbetsmarknadsnämnden under återstoden av 2015 för de kostnader som överföringen av tjänsterna innebär. Vidare föreslår stadsledningskontoret att det statsbidrag som staden får med anledning av att Stockholm är förvaltningsområde för finska

språket, inklusive de återstående medlen från tidigare års statsbidrag, ska överföras till kommunstyrelsen i samband med bokslutet för 2015.

Justering av fastighetsnämndens avkastningskrav

I ärendet Avstämning av mål och budget 2015 beslutade kommunstyrelsen att fastighetsnämndens avkastningskrav i tertialrapport 2 skulle höjas om 114,8 mnkr för räntejustering, övergång till komponentavskrivning och justerad kreditivränta. I tertialrapport 2 prognostiseras ytterligare en ökning av avkastningskravet med 4,1 mnkr till följd av minskad kreditivränta.

Stadsledningskontoret föreslår därför att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att justera fastighetsnämndens avkastningskrav med 118,9 mnkr till 254,1 mnkr.

Stockholms vattenprogram - Lägesrapport 2012

Stockholms vattenprogram gäller för åren 2006 till 2015 och omfattar alla stadens vattenområden. Vattenprogrammet godkändes av kommunfullmäktige den 12 juni 2006. En första uppföljning av de två målområdena Miljökvalitet och Rekreation gjordes 2009. Denna uppföljning är den andra i ordningen.

Programmet innehåller mål och åtgärder för hur Stockholm ska få renare vatten i sjöar och vattendrag samt värna och utveckla vattenområdena ur rekreationssynpunkt. Några slutsatser ur lägesredovisningen är:

Alla stadens vattenområden påverkas mer eller mindre av att de ligger i ett storstadsområde och det återstår fortfarande mycket att göra för att miljökvalitetsnormerna fastställda enligt EU:s vattendirektiv ska uppnås. Av tio vattenförekomster som berör Stockholms kommun uppnås inte god ekologisk status i sju fall och i fyra vattenförekomster uppnås inte god kemisk status. De två största miljöproblemen i Stockholms sjöar, kustvatten och vattendrag är övergödning och miljögifter men sjöarnas tillstånd uppvisar en stor variation, till stor del beroende på markanvändningen i det enskilda avrinningsområdet.

Vattenkvaliteten i de flesta sjöarna i Stockholm har förbättrats de senaste 10-20 åren avseende fosforhalten. Det tillrinnande vattnet har blivit renare genom att avloppsutsläpp har renats eller förts över till de stora reningsverken. Åtgärderna har främst varit inriktade på att rena dagvatten genom anläggande av dammar, sedimentationsmagasin och skärmbassänger.

Restaureringsåtgärder har också bidragit till en bättre vattenkvalitet. Tillförseln av föroreningar via dagvattnet har minskat, t.ex. från trafikdagvatten. Samtidigt har tillrinningen av vatten till många sjöar och vattendrag minskat, vilket innebär att vattenomsättningen försämras och betydelsen av föroreningar som finns lagrade i sjöarna, framförallt i sedimenten, ökar. Åtgärder har genomförts för att förbättra förutsättningarna för ett rikt växt- och djurliv, t.ex. restaureringar av vattendrag, anläggande av våtmarker och dammar för groddjur. Övervakning av ekologisk status har påbörjats under 2012.

Kvaliteten på Stockholms grundvatten varierar geografiskt men är generellt sett dålig och bidrar till föroreningsbelastningen av tungmetaller och miljögifter i sjöar och vattendrag.

Badvattenkvaliteten vid Stockholms strandbad är överlag god. En del avvikelser förekommer från år till år bland annat beroende på vädret under badsäsongen. Sportfisket och kräftfisket i de mindre sjöarna runt Stockholm har varit bra eller mycket bra de senaste 10 åren, liksom fisket i Mälaren.

Stadsledningskontoret föreslår, i enlighet med framlagda synpunkter, att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att godkänna lägesrapporten.

Stockholms stads deltagande i klimatmanifestationen 2015 – Earth Hour

Stadsledningskontoret tog under tidig vår 2015 fram ett initiativärende om stadens deltagande i manifestationen Earth Hour. Manifestationen genomfördes den 28 mars 2015 med deltagande från staden för att visa stadens miljö- och klimatengagemang. Stadens förvaltningar och bolag uppmanades att delta i Earth Hour utifrån sitt ansvarsområde och de förutsättningar som finns att på ett tryggt och säkert sätt släcka belysning under Earth Hour-timmen.

Mot bakgrund av att manifestationen genomförts i enlighet med förslaget föreslår stadsledningskontoret att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att ärendet anses besvarat.

Stockholm Impact Award godkänns

I tertialrapport 1 (PM 2015:104 RI (Dnr 181-750/2015) instiftade Stockholms stad i samarbete med Stockholms internationella filmfestival ett nytt internationellt filmpris: Stockholm Impact Award med prissumman 1,0 mnkr att delas ut under Stockholms filmfestival. I samband med tertialrapport 2 anmäls den

avsiktsförklaring som ingås mellan staden och Stockholms internationella filmfestival.

Kulturnämndens uppdrag att ta fram förslag på statuter och hanteringsordning för filmpriset

I tertialrapport 1 (PM 2015:104 RI, Dnr 181-750/2015) uppmanades kulturnämnden att ta fram förslag på statuter och hanteringsordning för filmpriset, hantera stadens administration till följd av prisets instiftande samt återrapportera ett förslag till kommunstyrelsen angående hantering av priset med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande. Sedan beslutet har dock hanteringsordningen klargjorts och kulturnämndens uppdrag så som det formulerades i tertialrapport 1 är därför att betrakta som obsolet och därmed slutrapporterat med hänvisning till detta tjänsteutlåtande.

Rapportering av energianvändning och utsläpp av växthusgaser 2013 och 2014

Av kommunfullmäktiges budget för 2013 och 2014 samt innevarande miljöprogram framgår att målet om 3,0 ton växthusgasutsläpp per invånare per år skall nås till 2015. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har i uppdrag att årligen följa upp och avrapportera utsläppen till kommunfullmäktige.

Rapporterna redovisar sektorsvisa analyser över utsläppen från energianvändning till värme och varmvatten, transporter samt övrig el- och gasanvändning. Målet om 3,0 ton kommer enligt rapporterna att nås.

Stadsledningskontoret föreslår därför att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige godkänner ”Rapportering av energianvändning och utsläpp av växthusgaser 2013” dnr 303-592/2014 och ”Rapportering av energianvändning och utsläpp av växthusgaser 2014” dnr 134-252/2015, i enlighet med vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Upphandling av elenergi för trafikkontorets elförbrukning Dnr 170-719/2015

Trafiknämnden har den 12 april 2015 hemställt till kommunfullmäktige att godkänna att trafiknämndens upphandling av elenergi får ske i särskild ordning.

Med hänvisning till beslut i kommunfullmäktige i samband med tertialrapport 2 2014 där kommunstyrelsen fick i uppdrag att genomföra en central upphandling av el föreslår stadsledningskontoret att kommunstyrelsen föreslår att

kommunfullmäktige beslutar att hemställa från trafiknämnden avslås.

Central upphandling av flödesrelaterade banktjänster
Stockholms stads senaste upphandling av leverantör av flödesrelaterade banktjänster skedde 2011 och resulterade i nuvarande bankpartner Nordea Bank AB (Publ). Nuvarande avtal för banktjänster löper, efter maximal förlängning, ut 2016-10-31. Som en följd av detta behöver en central upphandling av flödesrelaterade påbörjas.

Upphandlingen syftar till att optimera kommunkoncernens kassaflöden till lägsta möjliga kostnad, med bibehållande av högsta möjliga processsäkerhet.

Upphandlingen kommer huvudsakligen att omfatta koncernkonto med kredit, löneförmedling, betalningsförmedling, dagskassor, betalning via kortterminaler, inköps- och betalkort, försörjningsstödsbetalningar samt service- och supporttjänster.

Upphandlingen föreslås genomföra som en central upphandling, och omfatta tjänster för Stockholms stad, Stockholms Stadshus AB och dess majoritetsägda bolag samt stadens övriga helägda bolag.

Bankupphandlingsprojektet påbörjas under hösten 2015 med en nulägesanalys där bl.a. kommunkoncernens behov av banktjänster inventeras, kraven på leverantören identifieras och ett förfrågningsunderlag utarbetas. Målsättningen är att få ändamålsenliga nya avtal på plats som effektivt stödjer processerna under kommande avtalstid.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att kommunstyrelsen uppdras genomföra central upphandling av flödesrelaterade banktjänster och att bolagen inom Stockholms stad uppmanas att delta i central upphandling av flödesrelaterade banktjänster. Vidare föreslår stadsledningskontoret att kommunstyrelsen beslutar att ge stadsledningskontoret i uppdrag att genomföra central upphandling av flödesrelaterade banktjänster och att delegera till stadsdirektören att fatta beslut om val av leverantör samt teckna avtal. Vidare delegeras till stadsdirektören att vid behov vidta sådana förändringar, kompletteringar och/eller tillägg till avtal med vald leverantör, som utifrån affärsmässiga grunder är påkallade.

Avsiktsförklaring för Urban ICT Arena, dnr 433-1324/2015
Staden har skrivit under en avsiktsförklaring för Urban ICT Arena tillsammans med Ericsson, IBM, KTH, Stockholms universitet, Stockholms läns landsting, Swedish ICT och Telia Sonera. Målet med Urban ICT Arena är att skapa en samverkansarena för framtidens innovation och affärsutveckling i syfte att säkra den hållbara staden, innovationskraft och framtidens arbetstillfällen. Satsningen på Urban ICT Arena görs i Kista och det är en samverkansplattform där det ska finnas olika formella och informella mötesplatser samt en tillgängliggjord fysisk och teknisk infrastruktur. Bland annat skapas längs Kistagången en fysisk fiber- och trådlös infrastruktur. Avsikten är att under år 2015 ta fram ett mer detaljerat femårigt samverkansavtal för Urban ICT arena.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar godkänna anmälan av avsiktsförklaring för Urban ICT Arena.

Tillägg konsortialavtal mellan Stockholms Stadshus AB och Fortum Power and Heat AB

Fortum och Stockholms stad har år 2013, enligt beslut i kommunfullmäktige, träffat ett nytt konsortialavtal om AB Fortum Värme Holding samägt med Stockholms stad. Det nya konsortialavtalet träder i kraft den 1 januari 2016. Sedan år 2013 har vissa förändringar skett, bland annat har Stockholms stad överfört sitt ägande i bolaget till Stockholms Stadshus AB den 1 juli 2014. I syfte att göra övergången från det gamla konsortialavtalet så smidigt som möjligt behöver smärre tillägg av teknisk karaktär bifogas till det nya konsortialavtalet. Avtalet är villkorat av kommunfullmäktiges godkännande. SEKRETESS enligt 19 kap. 1 § samt 31 kap. 16 § offentlighets- och sekretesslagen (OSL). Finns tillgängligt för kommunstyrelsens och kommunfullmäktiges ledamöter hos KF/KS kansli, Stadshuset, plan 4.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att tilläggsavtal till konsortialavtal som gäller från och med 2016 avseende AB Fortum Värme Holding samägt med Stockholms stad godkänns.

Information om begränsningar för koncerninterna räntor

Riksdagen beslutade i slutet av år 2012 om ytterligare begränsningar för avdrag för koncerninterna räntor i huvudsyfte att förhindra kapitalflykt till utlandet med skatteplanering. Skatteverket har därefter kommit ut med skriftliga ställningstaganden med sina bedömningar av hur begränsningarna ska tolkas. Stockholms stad och bolagskoncernen har sedan beslutet togs år 2012 sökt besked

hur stadens bolag ska förhålla sig till Skatteverkets tolkningar. Skatteverket har i mars 2015 inkommit med svar gällande avdrag på koncerninterna lån inkomstår 2014 för två av koncernens bolag. Av svaret framgår att Skatteverket anser att stadens bolag inte har rätt till avdrag för ränteutgifter på lån från ägaren Stockholms stad. Skatteverket anser att det inte finns tillräckligt starkt samband mellan den externa upplåningen och den interna utlåningen. De anser även att kommunen istället för utlåning kunnat lämna tillskott.

I bolagkoncernens bokslut för 2013 och 2014 har räntekostnaderna bedömts vara fullt avdragsgilla. I likhet med tidigare år har bolagen yrkat avdrag för räntekostnaderna i årets deklaration som avser inkomståret 2014.

Om Skatteverket under hösten beslutar att avdragsrätt för räntekostnader inte föreligger för stadens bolag behöver bolagen i ett första skede reservera medel för dessa kostnader bokförda 2014 och 2015. För bolagskoncernen bedöms ett bortfall av avdragsrätten för dessa år motsvara en tillkommande kostnad i storleksordningen 400-500 mnkr. Ett sådant beslut av Skatteverket vill Stockholms Stadshus AB få en rättslig prövning av och beslutet kommer därför att överklagas.”

Stadsledningskontoret och Stockholms Stadshus AB har börjat analysera konsekvenserna av skatteverkets ställningstagande och hur staden och bolagen ska hantera den uppkomna situationen. Eftersom koncernens bolag har olika typer av verksamhet, olika ekonomiska förutsättningar och vissa fall särskild lagstiftning finns i nuläget inget enhetligt förslag på lösning. Det innebär att bolagen kommer att analyseras utifrån deras olika förutsättningar.

Anvisningar för arbete med HIV/STI-prevention i Stockholms stad, dnr 325-1050/2013

Socialnämnden har tagit fram ett förslag på anvisningar för arbete med HIV/STI-prevention i Stockholms stad. Anvisningarna är ett komplement till övriga styrande dokument som finns på nationell och regional nivå vars syfte är att minska spridningen av HIV och STI (sexuellt överförbara smittsamma sjukdomar).

Till grund för stadens arbete med anvisningarna för HIV/STI-prevention finns regeringens proposition 2005/06:60, ”Nationell strategi mot hiv/aids och vissa andra smittsamma sjukdomar” och Stockholms läns landstings ”Handlingsprogram STI/hivprevention” samt dokumentet ”Sexuell hälsa i Stockholms län”.

Stockholms läns landsting har påbörjat ett arbete med att revidera handlingsprogram för STI/hivprevention. Stadsledningskontoret anser därför att Socialnämnden bör avvakta resultatet av detta arbete och ta fram ett nytt förslag på anvisningar för Stockholms stad.

Stadsledningskontoret förslår därför kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att skriva av föreslagna anvisningar i samband med tertialrapport 2.

Justerad inriktning för GSIT 2.0

Projektet GSIT 2.0 (Gemensam service - it 2,0) är ett projekt som syftar till att genomföra en central upphandling samt teckna och förvalta avtal om en andra generationens gemensamma it-service för stadens nämnder och bolag exklusive utbildningsnämnden.

Under projektarbetets gång har fördelar med att genomföra vissa justeringar avseende avgränsningen av upphandlingarna i förhållande beslut i budget 2015 identifierats. I den nya inriktningen inkluderas arbetsmarknadsnämndens komvux och SFI, kulturnämndens kulturskola samt förskolorna inom stadsdelsnämnderna i utbildningsnämndens upphandlingsuppdrag. Förändringen innebär även att utbildningsnämnden inkluderas i kommunstyrelsens upphandlingsuppdrag med avseende på e-postsystem.

Bakgrunden till denna justering är att uppdelningen mellan separata upphandlingar för administrativa verksamheter respektive pedagogiska verksamheter leder till olika utformning av upphandlingarna utifrån de krav och behov som finns i respektive verksamhetstyp. Av det skälet bedöms fördelaktigt att de verksamheter som omfattar i första hand pedagogisk verksamhet, såsom förskolor, kulturskolan samt Komvux, får de av det koncept som utvecklas för stadens skolor i övrigt. Detta är också avstämt med berörda förvaltningar som i huvudsak ställer sig positiva till denna uppdelning.

Vidare är bedömningen att det finns fördelar med att stadens e-postsystem samt konferenslösning (Lync) hålls gemensam för samtliga förvaltningar och av det skälet föreslås att utbildningsnämnden inkluderas i kommunstyrelsens uppdrag avseende e-postsystem.

Stadsledningskontoret föreslår därför att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att godkänna den justerade

korrigerade inriktning för GSIT 2.0 som i huvudsak innebär att stadens pedagogiska verksamheter, oavsett organisatorisk hemvist, omfattas av utbildningsnämndens upphandlingsområde.

Inrättande av ett planeringsutskott, dnr 101-551/2015

Bromma stadsdelsnämnd har gett Bromma stadsdelsförvaltning ett uppdrag i verksamhetsplanen för 2015 att under året starta ett planeringsutskott. Stadsdelsförvaltningen har skrivit fram ett ärende och föreslår att kommunfullmäktige ska besluta om ett inrättande av ett planeringsutskott. Syftet med utskottet är öka informationsutbytet mellan förtroendevalda i Bromma, stadsdelsförvaltningen, centrala förvaltningar, näringslivet, lokala föreningar och allmänheten i frågor som är kopplade till samhällsbyggnad och stadsutveckling i Bromma.

Stadsledningskontoret ser positivt på att Bromma stadsdelsnämnd tagit initiativ till arbetsformer i syfte att öka informationsutbytet mellan allmänhet, centrala förvaltningar, stadsdelsförvaltningen och förtroendevalda i nämnden i frågor som är kopplade till samhällsbyggnation och stadsutveckling i Bromma.

Stadsledningskontorets uppfattning i nuläget är dock att inte föregripa den utredning som ska ledas av kommunstyrelsen avseende stadsdelsnämndernas ansvar och indelning med inriktningen att stärka lokalt inflytande med mera. I detta arbete kommer likställighet, effektivt nyttjande av kompetens och resurser samt en tydlig organisering av stadens verksamheter vara av största vikt.

Med hänvisning till ovanstående, att det i nuläget inte ska inrättas ett utskott i en enskild stadsdelsnämnd, föreslår stadsledningskontoret att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att avslå Bromma stadsdelsnämnds förslag om att inrätta ett planeringsutskott, dnr 101-551/2015.

Erbjudande om fortsatt användning och utveckling av nationell digital tjänst för ekonomiskt bistånd – SSBTEK Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) har vänt sig till de kommuner som är anslutna till den nationella digitala tjänsten för ekonomiskt bistånd (SSBTEK - Sammansatt Bastjänst för Ekonomiskt Bistånd) för att erbjuda fortsatt användning av tjänsten och be om bekräftelse från kommunen kring uppdrag och finansiering.

Tjänsten SSBTEK ger ett effektivare informationsutbyte mellan kommunens handläggare av ekonomiskt bistånd och de statliga myndigheter som lämnar information. Tjänsten är uppskattad av

handläggare, har visat på stora nyttor och cirka 160 kommuner, varav Stockholms stad är idag anslutna. SKL har åtagit sig ansvaret för fortsatt utveckling av tjänsten och sammanhållning av förvaltning och finansiering. Försäkringskassan har åtagit sig drift av tjänsten.

Kostnaden för att vara ansluten till tjänsten är för år 2015 respektive 2016 1 krona per kommuninvånare och år.

Stadsledningskontoret ser värdet i att delta i det fortsatta samarbetet och utvecklingsarbetet och ställer sig positiv till fortsatt delaktighet och användning av den digitala tjänsten för effektivt informationsutbyte mellan myndigheter gällande ekonomiskt bistånd.

Stadsledningskontoret föreslår därför att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att Stockholms stad ska fortsatt använda Sveriges Kommuner och Landstings nationella tjänst för ekonomiskt bistånd – SSBTEK och godkänner att kostnaden är 1 krona per kommuninvånare och år för år 2015 respektive år 2016. Finansiering av tjänsten sker inom socialnämndens ordinarie budget.

Uppföljning av stadens Lex Sarah - rapportering för år 2014, dnr 152-1157/2015

Socialnämnden och äldrenämnden har följt upp rapporterade missförhållanden för berörda nämnder enligt bestämmelserna om Lex Sarah under 2014.

Totalt rapporterades 256 missförhållanden under 2014. Av dessa rapporter avsåg 177 missförhållanden verksamhet som bedrivs i stadens egenregi verksamheter och 79 i privat bedriven verksamhet. Av de rapporterade missförhållandena bedömdes 45 rapporter i stadens egenregi verksamheter och 37 i privat bedriven verksamhet som så allvarliga att anmälan gjordes till tillsynsmyndigheten, Inspektionen för vård och omsorg (IVO).

Jämfört med året innan har rapporteringen totalt minskat, samtidigt som den ökat inom enskilda verksamhetsområden, framför allt inom barn och ungdom.

Stadsledningskontoret vill särskilt understryka vikten av det systematiska kvalitetsarbetet för att komma tillrätta med brister i verksamheten och förhindra att liknande missförhållanden uppkommer igen.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att uppföljningen av stadens lex Sarah-rapportering år 2014 godkänns.

Uppföljning av stadens vård- och omsorgsboende för äldre, hemtjänst, servicehus och dagverksamheter för år 2014, dnr 152-1050/2015

Äldrenämnden har i enlighet med kommunfullmäktiges beslut från 2005 genomfört uppföljning av alla verksamheter som är belägna inom stadsdelsnämndernas områden. Uppföljningen ska säkerställa att ramavtal följs upp på ett enhetligt sätt och syftet är att få kunskap om verksamheternas styrkor, svagheter och förbättringsområden.

Genomförda uppföljningar 2014 visar i stort på väl fungerande verksamheter med en övervägande god följsamhet gentemot lagar, avtal och föreskrifter. Tre generella förbättringsområden har dock identifierats där en förbättringspotential föreligger vilka är riskanalys, egenkontroll och samverkan i enlighet med ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete och dokumentation samt registrering i nationella register.

Stadsledningskontoret lyfter fram vikten av verksamhetsuppföljning som en väsentlig del i det systematiska kvalitetsarbetet som bedrivs inom äldreomsorgen och som är ett komplement till andra uppföljningar som staden genomför på området, såsom brukarundersökningar och individuppföljningar.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att uppföljningen av stadens uppföljning av vård och omsorgsboende, hemtjänst, servicehus och dagverksamhet 2014, dnr 152-1050/2015, godkänns.

Uppdragsredovisning, dnr 135-513/2015

I samband med kommunfullmäktiges behandling av Stockholms stads handlingsplan för god vattenstatus (utl. 2015:22) Dnr 304-253/2014 den 9 mars 2015 uppdrogs till kommunstyrelsen att utreda hur ansvaret för sjörestaurering och andra vattenvårdsåtgärder ska tydliggöras inom staden. Uppdragsredovisningen redovisas i bilaga 13.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anse uppdraget (Dnr 135-513/2015) besvarat med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Redovisning av basnyckeltal

I samband med årsredovisning 2014 redovisades utfall av stadens basnyckeltal. För vissa nyckeltal fanns inga utfall att tillgå i samband med upprättandet av årsredovisning. I bilaga 5 återfinns en komplettering av utfall 2014 för resterande basnyckeltal.

Följ Sao Paulos exempel - gör Stockholm till en stad fri från gatureklam! Dnr 329-1405/2013, motion från Ann Mari Engel (V)

Motionären anser att det offentliga rummet allt mer tas över av kommersiell verksamhet och att stadens invånare möts av en växande mängd reklam. Motionären föreslår ett förbud mot utomhusreklam och gatureklam. I motionen refereras till brasilianska Sao Paulo som 2006 genomförde ett liknande förbud mot gatureklam i det offentliga rummet.

Stadsledningskontoret anser att Stockholms stad har tydliga regler och restriktioner för hur kommersiella budskap får utformas och förmedlas i det offentliga rummet, bland annat genom bestämmelserna i plan och bygglagen (PBL).

Med anledning av rådande lagstiftning (PBL) kan det konstateras att det råder bygglovsplikt för skyltar inom planlagt område och att bygglov ska ges när vissa förutsättningar är uppfyllda. Ett generellt förbud mot reklamskyltar är därmed inte förenligt med lagen.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att motionen ”Följ Sao Paulos exempel - gör Stockholm till en stad fri från gatureklam”, av Ann Mari Engel (V) anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Delårsbokslut

Beloppen i tabellerna är avrundade och summerar därför inte exakt.

Resultaträkning

Resultaträkning									
mnkr	Not	Staden					Kommunkoncernen		
		2015-08-31 Utfall	2014-08-31	2015 Budget	2015 Prognos	2014 Helårsutfall	2015-08-31 Utfall	2014-08-31	2014 Helårsutfall
Verksamhetens intäkter	1	6 617,7	6 491,0	7 478,0	12 948,1	9 804,2	14 083,1	13 071,3	20 888,0
Jämförelsestörande intäkter*	2	861,0	1 406,1	0,0	861,0	2 052,4	861,2	1 911,1	2 886,1
Verksamhetens kostnader	3	-31 615,0	-30 028,5	-46 609,3	-51 613,1	-46 405,3	-35 502,2	-33 196,5	-52 736,7
Jämförelsestörande kostnader*	4	-185,5	-214,8	0,0	-185,5	-206,0	-211,1	-173,6	-231,1
Avskrivningar	5	-817,7	-634,8	-994,5	-1 175,0	-980,1	-2 758,4	-2 454,3	-3 584,4
Verksamhetens nettokostnader		-25 139,5	-22 980,9	-40 125,8	-39 164,5	-35 734,8	-23 527,5	-20 842,0	-32 778,2
Skatteintäkter	6	26 893,7	24 947,1	40 396,6	40 355,6	37 236,7	26 893,7	24 947,1	37 236,7
Generella statsbidrag och utjämning	7	-967,9	-230,1	-1 471,9	-1 403,4	-339,2	-967,9	-230,1	-339,2
Resultat från andelar i intresseföretag		-	-	-	-	-	202,6	8,7	139,5
Finansiella intäkter*	8	1 745,0	2 509,7	2 098,2	1 676,1	2 429,8	10,0	31,6	44,8
Finansiella kostnader	10	-532,6	-631,7	-900,0	-900,0	-909,4	-386,1	-151,3	-603,8
Resultat efter skatteintäkter och finansiellt resultat		1 998,7	3 614,0	-2,9	563,8	2 683,1	2 224,7	3 488,8	3 699,8
Ianspråktagna/upplösta avsättningar från föregående år	12	701,0	342,0	3,0	-16,3	783,6	701,0	342,0	783,6
Avsättningar	12	-21,7	-19,6	-	-	-16,4	-21,7	-19,6	-16,4
Skatt	13	-	-	-	-	-	-260,1	-325,6	-372,2
Minoritesandel i årets resultat		-	-	-	-	-	-6,1	-7,3	-7,7
Periodens resultat (ÅR)		2 678,1	3 936,4	0,1	547,5	3 450,4	2 637,9	3 478,2	4 087,1
Avgår: Jämförelsestörande intäkter		-861,0	-1 406,1	0,0	-861,0	-2 052,4	-	-	-
Tillägg: Försäljningsintäkter enligt undantagsmöjlighet		538,9	745,9	0,0	538,9	1 331,0	-	-	-
Periodens resultat efter balanskravsjusteringar		2 356,1	3 276,1	0,1	225,4	2 729,0	-	-	-
Avgår kostnader enligt synnerliga skäl 8 kap 5b§ KL	14	175,3	136,6	0,0	175,3	65,4	-	-	-
Periodens balanskravsresultat	15.16	2 531,3	3 412,7	0,1	400,7	2 794,3	-	-	-

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalys		Staden		Kommunkoncernen	
	Not	2015-08-31	2014-12-31	2015-08-31	2014-12-31
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat		2 678,1	3 450,4	2 637,9	4 087,1
Återläggning reavinster/rea förluster	17	-601,6	-1 911,8	-586,4	-2 825,0
Justering för ej likviditetspåverkande poster	18	974,0	860,0	1 546,6	3 483,4
Minskning av avsättningar pga utbetalningar	19	-31,5	-65,5	-	-
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		3 019,0	2 333,1	3 598,2	4 745,5
Ökning/minskning kortfristiga fordringar		-4 133,0	-5 905,1	-1 663,7	759,6
Ökning/minskning förråd och varulager		5,3	-3,3	3,2	5,8
Ökning/minskning kortfristiga skulder	20	-2 997,2	1 503,1	-321,0	5 210,5
Kassaflöde från den löpande verksamheten		-4 105,9	-2 072,1	1 616,7	10 721,4
UTBETALNING AV BIDRAG TILL STATLIG INFRASTRUKTUR					
Utbetalning av bidrag till statlig infrastruktur		-669,5	-423,8	-669,5	-423,8
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Investering i immateriella anläggningstillgångar		-	-	-0,8	-2,8
Försäljning av immateriella anläggningstillgångar		-	-	0,0	0,0
Investering i materiella anläggningstillgångar	21	-2 373,8	-4 327,4	-8 721,6	-15 458,9
Investeringsbidrag		0,0	12,9	-	-
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	22	659,1	2 342,8	678,5	693,5
Investering i finansiella anläggningstillgångar		-	0,0	-47,1	-270,8
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar	22	0,0	0,0	0,0	0,0
Övrig förändring anläggningstillgångar		-	-	-	-
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-1 714,8	-1 971,8	-8 090,9	-15 039,0
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Nyupptagna lån		9 299,1	9 656,6	-	-
Amortering av långfristiga skulder		-3 585,1	-4 755,0	-	-
Ökning/minskning av långfristiga skulder	23	487,8	-1 676,4	6 858,3	3 225,7
Ökning/minskning av långfristiga fordringar		0,6	1 681,3	7,6	1 853,6
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		6 202,4	4 906,6	6 865,9	5 079,3
Årets kassaflöde		-287,8	438,9	-277,9	337,9
Likvida medel vid årets början		308,8	-130,1	531,8	193,9
Likvida medel vid periodens slut	24	21,1	308,8	253,9	531,8
Räntebärande nettotillgång/skuld		12 808,2	13 197,1	-22 379,0	-16 121,8
Räntebärande nettotillgång/skuld vid årets början		13 197,1	13 038,2	-16 121,8	-15 732,1
Räntebärande nettotillgång/skuld vid periodens slut		12 808,2	13 197,1	-22 379,0	-16 121,8

Balansräkning

mnkr	Not	Staden		Kommunkoncernen	
		2015-08-31	2014-12-31	2015-08-31	2014-12-31
TILLGÅNGAR					
Immateriella anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	25	-	-	65,4	76,0
Summa immateriella anläggningstillgångar		-	-	65,4	76,0
Materiella anläggningstillgångar					
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	26	44 244,8	54 607,0	115 405,3	125 971,8
Maskiner och inventarier	27	498,4	550,1	7 008,1	7 156,0
Pågående ny-, till- och ombyggnader	28	18 695,8	6 611,2	33 436,6	16 662,0
Summa materiella anläggningstillgångar		63 439,0	61 768,3	155 850,0	149 790,0
Finansiella anläggningstillgångar					
Aktier och andelar	29	3 880,7	3 880,7	2 637,8	2 590,6
Kapitalandel intresseföretag		-	-	4 985,7	5 016,3
Långfristiga fordringar	30	19,4	20,0	270,4	342,2
Summa finansiella anläggningstillgångar		3 900,1	3 900,6	7 893,8	7 949,1
Summa anläggningstillgångar		67 339,0	65 669,0	163 809,2	157 815,0
Omsättningstillgångar					
Exploateringsfastigheter	31	1 090,0	1 093,0	1 090,0	1 093,0
Varulager och pågående arbete	32	2,0	7,3	33,6	36,8
Kortfristiga fordringar	33	57 847,0	53 711,7	4 451,0	5 733,0
Kortfristig utlåning	34	0,8	0,8	0,8	0,8
Kortfristiga placeringar	35	30,1	32,5	30,1	71,4
Kassa och bank	36	21,1	308,8	253,9	531,8
Summa omsättningstillgångar		58 990,9	55 154,1	5 859,3	7 466,8
SUMMA TILLGÅNGAR		126 330,0	120 823,0	169 668,6	165 281,8

mnkr	Not	Staden		Kommunkoncernen	
		2015-08-31	2014-12-31	2015-08-31	2014-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER					
Eget kapital	37,38				
Årets resultat enl resultaträkning		2 678,1	3 450,4	2 637,9	4 087,1
Resultatutjämningsreserv		0,0	0,0	0,0	0,0
Justering eget kapital		169,0	580,0	135,6	580,0
Övrigt eget kapital		60 663,2	56 632,8	109 146,7	100 175,9
Utdelning		-	-	0,0	-0,1
Ändrade redovisningsprinciper				0,0	4 303,8
Summa eget kapital		63 510,3	60 663,2	111 920,2	109 146,8
Avsättningar					
Pensioner och liknande förpliktelser	39	5 194,1	5 050,5	7 197,9	7 064,0
Uppskjuten skatteskuld				2 085,6	1 854,5
Övriga avsättningar	40	7 358,9	8 038,3	7 418,6	8 092,8
Summa avsättningar		12 553,0	13 088,8	16 702,1	17 011,3
Minoritetsintresse i eget kapital				46,4	40,0
Långfristiga skulder					
Obligationslån	41	20 948,9	16 853,1	20 948,9	16 853,1
Reverslån	42	3 250,0	1 200,0	3 250,0	1 200,0
Statliga lån		-	-	-	-
Övriga långfristiga skulder	43	803,5	756,5	817,9	774,9
Summa långfristiga skulder		25 002,4	18 809,6	25 016,8	18 828,0
Kortfristiga skulder					
Kortfristiga skulder	44	19 624,3	22 133,7	10 343,0	14 128,1
Kortfristiga lån	45	4 914,0	5 349,0	4 914,0	5 349,0
Stadens semesterlöneskuld m m	46	726,0	778,7	726,0	778,7
Summa kortfristiga skulder		25 264,3	28 261,4	15 983,0	20 255,7
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		126 330,0	120 823,0	169 668,6	165 281,8
Ställda panter					
Ansvars- och borgensförbindelser	47	597,1	597,3	748,2	748,4
Ansvarsförbindelse inkl löneskatt	48	17 758,4	17 781,1	17 834,5	17 857,2
Derivatinstrument; marknadsvärde	49	-271,7	-224,1	-271,7	-224,1
Leasingavtal operationell leasing	50	6 361,7	7 183,8	6 361,7	7 183,8
Efterutdelning 2012 §5:1 allbolagsl kvarstår	51	363,2	401,0		
Efterutdelning 2013 §5:1 allbolagsl kvarstår		1 730,9	1 787,7		
Efterutdelning 2014 §5:1 allbolagsl kvarstår		348,6	401,2		

Redovisningsprinciper

Kommunal redovisningslag

Bokslutet har upprättats i enlighet med den kommunala redovisningslagen (SFS 1997:614) och Rådet för kommunal redovisnings rekommendationer.

Avskrivningar

Staden använder som huvudregel linjär avskrivning – ett lika stort belopp skrivs av varje månad under nyttjandeperioden. Vid tilläggsinvesteringar används saldojusterad avskrivning – tilläggsinvesteringen slutavskrivs vid samma tillfälle, som den ursprungliga investeringen. Omkostnadsförd anläggning - ingen avskrivning görs - används till exempel för mark och konst. Komponentavskrivning tillämpas från och med år 2015. Komponentindelning görs vid kalkylering och aktivering. Inget krav på komponentindelning under byggnadstiden finns. Komponentindelning görs utifrån naturliga komponenter där utbytestid/underhållstid är avgörande för vad som ska räknas som naturligt. Vid utbyte av komponenter förutsätts i normalfallet den tidigare komponenten vara slutavskriven och ingen utrantering görs. Uppenbara undantag från regeln är till exempel utbyte av hiss. Görs utbytet av komponenten efter ett tidsintervall, som väsentligt avviker från nyttjandetiden ska utrantering göras. Som utgångspunkt för bedömning av nyttjandetider har staden hämtat vägledning från Rådet för kommunal redovisnings (RKR) idéskrift Avskrivningar.

Justering av jämförelseperioden i samband med införande av komponentavskrivningar år 2015 har inte gjorts då effekten i inledningsskedet bedöms vara marginell.

Värderingsprinciper

Anläggningstillgångar har redovisats till anskaffningsvärdet. I anskaffningsvärdet inräknas utgifter för nedmontering och bortforsling av tidigare tillgång och återställande av plats om detta är en förutsättning för den nya tillgången. Som anläggningstillgång räknas tillgångar, som har en livslängd på minst tre år och uppgår till minst ett basbelopp. För investeringar i annans fastighet gäller, om fastigheten tillhör de kommunala bolagen Skolfastigheter i Stockholm AB och Micasa Fastigheter i Stockholm AB, att investeringsutgiften ska uppgå till minst 0,5 mnkr för att räknas som investering. Beslut om detta undantag är fattat i kommunfullmäktige den 3 november 2008 och ska omfatta mindre projekt och byggåtgärder. Undantaget bedöms beloppsmässigt vara

försumbart och därmed inte påverka räkenskaperna i någon väsentlig omfattning. Från och med räkenskapsåret 2014 har samtliga nämnder investeringsbudget.

Aktiveringstidpunkt för anläggning

En anläggning aktiveras i normalfallet och börjar skrivas av när den tas i bruk. Om inte samtliga utgifter flutit in eller kunnat uppskattas med rimlig säkerhet får aktiveringstidpunkten skjutas upp högst sex månader.

Omsättningstillgångar har redovisats till det lägsta av anskaffningsvärdet och verkligt värde på balansdagen.

Immateriella tillgångar

Stockholms stad redovisar i dag inga immateriella tillgångar. Enligt stadens redovisningsregler för investeringar ska restriktivitet iakttas när en tillgång klassificeras som immateriell för att undvika en övervärdering av tillgångssidan. Till och med tertialbokslut 2015 bedöms inga tillgångar uppfylla kraven på en immateriell tillgång.

Nedskrivning av tillgångar

Nedskrivning av tillgångar görs i enlighet med RKR 19. Staden tillämpar gränsen att en anläggnings värde ska uppgå till minst 1,0 mkr för att en prövning av nedskrivningsbehov ska göras. Nedskrivning görs när bokfört värde överstiger återvinningsvärdet med minst 0,5 mkr och förändringen bedöms som varaktig, där varaktig definieras som minst fem år.

Leasing

I enlighet med Rådet för kommunal redovisnings rekommendation nr 13.1 2006 ”Redovisning av hyres-/leasingavtal” redovisar staden kommande kostnader för leasingavtal. Finansiell leasing redovisas i balansräkningen. En väsentlighetsbedömning har gjorts och avtal har endast tagits med där den totala utgiften överstiger 0,5 mkr eller den årliga kostnaden överstiger 0,2 mkr. Operationell leasing redovisas inom linjen med samma beloppsgränser, som för finansiell leasing. Enligt rekommendationen ska redovisning ske om leasingtiden överstiger tre år. Stadens avtal om IT-tjänster nämns i not om operationell leasing, trots att tidsvillkoret inte är uppfyllt på grund av att detta ekonomiska åtagande är omfattande.

Försäljning och inköp av anläggningstillgångar

Vid försäljning och köp av anläggningstillgångar gäller, som huvudregel, att transaktionen bokförs vid dagen för tillträde.

Lånekostnader

Lånekostnaderna belastar den period de hänför sig till och inräknas inte i tillgångars anskaffningsvärden.

Klassificering

Kortfristiga fordringar och skulder förfaller till betalning inom tolv månader från balansdagen. *Långfristiga fordringar och skulder* förfaller till betalning efter mer än tolv månader efter balansdagen. Undantag är investeringsinkomster som i sin helhet redovisas som långfristiga skulder då dessa ej är likvidpåverkande.

Exploateringsfastigheter, som avses avyttras redovisas som omsättningstillgångar. Semesterlöneskuld, okompenserad övertid är skuldförda enligt ställning den 31 augusti 2015.

Finansverksamhet

Finansverksamheten inom kommunkoncernen grundar sig på stadens finanspolicy, som fastställs årligen av kommunfullmäktige. Utländska lån värderas enligt principer för säkringsredovisning. Staden utnyttjar valutaterminer och/eller ränte- och valutaswappar i syfte att säkra positioner avseende kurs- och ränteförändringar. Köp eller försäljning av finansiella tillgångar eller skulder redovisas per likviddagen. Finansiella omsättningstillgångar och kortfristiga skulder värderas till anskaffningsvärdet. Eventuella emissionsutgifter och liknande transaktionsutgifter periodiseras enligt effektivräntemetoden.

Jämförelsestörande poster

Som jämförelsestörande poster redovisas realisationsvinster och förluster samt poster av engångskaraktär, som inte tillhör den normala verksamheten. Hit räknas exploateringsinkomster och utgifter som från och med räkenskapsåret 2014 bruttoredo visas enligt gällande regelverk, bokfört värde som kostnad och försäljningsinkomsten som intäkt. Enligt beslut i kommunfullmäktige har ett positivt resultat från försäljningar 2014 intecknats till åtgärder i form av 74,5 mnkr till ytterstadssatsning, 765 mnkr till IT-kostnader, 150,0 mnkr till stimulansbidrag vid utbyggnad, 300 mnkr till social investeringsfond och 200,0 mnkr till medel för kompetensutveckling. Åtgärder enligt dessa beslut redovisas som jämförelsestörande med motiveringen att åtgärderna är ett sätt att återföra värdet till stadens tillgångar. Syftet med kommunfullmäktigebesluten är att åtgärder inom ramen för dessa inte ska påverka årets resultat enligt balanskravet, det vill säga kommunfullmäktigebesluten innefattar att synnerliga skäl föreligger vid framräknandet av balanskravet.

Staden har valt att redovisa ovanstående poster som jämförelsestörande om de uppgår till minst 0,1 mnkr. Den låga gränsen har satts med tanke på att dessa poster aldrig tillhör den ordinarie verksamheten och därmed försvårar jämförelse mellan åren om de inte särredovisas.

Avsättningar

Staden gör, utöver avsättning för pensionsskulden, avsättningar för effekter av stora omorganisationer, när detta är aktuellt, åtaganden inom det infrastrukturella området med mera. Vid avsättningar tillämpas direkt resultatföring.

Pensionsåtaganden

Stadens pensionsskuld redovisas dels som en avsättning i balansräkningen, dels som en ansvarsförbindelse. Pensioner intjänade till och med 1997 redovisas som en ansvarsförbindelse. Stadens personals individuellt intjänade pensionsrättigheter under året redovisas i balansräkningen som en upplupen kostnad. Pensionsskulden är korrigerad med bortförsäkrade åtaganden, vilka är av ringa omfattning. Chefspensioner efter 2001 redovisas enbart i balansräkningen. Pensioner enligt lokala pensionsbestämmelser utöver det kommunala pensionsavtalet, KAP-KL, ingår i pensionsskulden.

I förändringen av pensionsskulden ingår en del för värdesäkring av pensionsskulden. När förändringen av pensionsskulden kostnadsförs bokförs värdesäkringen och därtill hörande löneskatt, som en finansiell kostnad. Beräkningen av pensionsskulden är gjord enligt Riktlinjer för beräkning av pensionsskuld (RIPS 07). Grunden för beräkningarna är pensionsavtalet KAP-KL.

Fordringar/skulder mot koncernbolagen

Staden handhar upplåning respektive utlåning åt de kommunala bolagen. Bolagen har konto i stadens koncernstruktur med några få undantag. Beroende på saldo redovisas fordran eller skuld gentemot respektive bolag.

Sammanställd redovisning

Allmänt

Enligt Lagen om kommunal redovisning ska Stockholms stads års- och delårsbokslut även omfatta sådan verksamhet som bedrivs av andra juridiska personer inom kommunkoncernen och en sammanställd redovisning ska upprättas. Syftet med den sammanställda redovisningen, som är den kommunala

motsvarigheten till koncernredovisning, är att ge en samlad bild av stadens nämnder, aktiebolag och kommunalförbunds verksamhet och ekonomiska ställning.

Den sammanställda redovisningen har upprättats enligt RKR 8.2 Sammanställd redovisning. Stadens nämnder har proportionellt konsoliderats med stadens direkt och indirekt hel- och samägda företag där staden minst har ett betydande inflytande.

Skillnad i redovisningsprinciper mellan bolagen och staden kan förekomma på grund av att olika lagstiftning och rekommendationer tillämpas för staden respektive bolagen. I den sammanställda redovisningen har effekter av väsentlig betydelse beroende på skillnader mellan redovisningsprinciper för bolag och staden justerats utifrån kommunala redovisningsprinciper.

En sammanställd redovisning görs i samband med tertialrapport två samt årsbokslut.

Sammanställd redovisning konsolideringsprinciper

Huvuddelen av stadens bolag finns samlade i koncernen Stockholms Stadshus AB som är helägd av staden. Bokslutet för koncernen Stockholms Stadshus AB används som underlag för konsolidering av den sammanställda redovisningen. I den sammanställda redovisningen har alla interna mellanhavanden samt interna vinster och förluster av väsentlig betydelse eliminerats. Det i koncernen Stockholms Stadshus AB ingående dotterbolaget S:t Erik Livförsäkring AB redovisar finansiella instrument till verkligt värde. Ingen justering av detta sker i den sammanställda redovisningen eftersom värdena inte är av väsentlig betydelse.

Den sammanställda redovisningen har i huvudsak upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering, vilket innebär att endast ägda andelar av företagens räkenskapsposter konsolideras samt att de bokförda värdena av andelar i koncernföretagen elimineras mot förvärvat andel av dotterbolagens egna kapital. Därmed ingår i den sammanställda redovisningen enbart den del av dotterbolagens egna kapital som tillkommit efter förvärvet. I de fall det koncernmässiga anskaffningsvärdet för aktierna överstiger det i förvärvsanalysen upptagna värdet av bolagets nettotillgångar, redovisas skillnaden som koncernmässigt övervärde. Om koncernmässiga undervärden uppstått så har dessa redovisats som negativ koncerngoodwill. I den sammanställda redovisningen finns samägda företag som inte konsolideras proportionellt utan konsolideras med kapitalandelsmetoden. Avsteget mot att använda

proportionell konsolideringsmetod får ingen påverkan på årets resultat.

Tillämpning av vissa redovisningsprinciper i Stockholms stad *Exploateringsfastigheter*

Exploateringsfastigheter, som avses att avyttras redovisas som omsättningstillgångar vid samtliga bokslutstillfällen. Aktiverade tillgångar avses endast att avyttras i undantagsfall. Berört är pågående ny- till- och ombyggnader, som inte är aktiverade. Den del av dessa upparbetade anläggningar bokförs som omsättningstillgång vid bokslutstillfället. Vid försäljningar bruttoredo visas bokfört värde som kostnad och försäljningsköpeskillingen som intäkt från och med 2014.

Investeringsinkomster

Rådet för kommunal redovisnings rekommendation 18, Intäkter från avgifter, bidrag och försäljningar tillämpas från och med 2010. Investeringsinkomster i form av bidrag och avgifter redovisas som en skuld i det externa bokslutet i enlighet med rekommendationen. På nämndnivå har inkomsterna aktiverats på tillgångssidan, det vill säga nettoredo visas. I och med ny version av ekonomisystemet 2015 har staden övergått att redovisa inkomsterna per objekt i anläggningsreskontran, det vill säga korrekt hantering även på nämndnivå.

Definitioner till årsbokslut

Anläggningstillgångar är tillgångar som är avsedda för stadigvarande bruk i verksamheten. Kan vara immateriella (till exempel goodwill), materiella (till exempel byggnader) eller finansiella (till exempel aktier).

Avskrivning enligt plan är den fördelade totalutgiften för en anläggningstillgång. Kostnaden fördelas över de antal år som tillgången används i verksamheten. För tilläggsinvesteringar används en saldojusterad avskrivning - tilläggsinvesteringen slutavskrivs vid samma tillfälle, som den ursprungliga investeringen. På tillgångar som mark och konst görs ingen avskrivning.

Avsättningar är förpliktelser som är hänförliga till räkenskapsåret eller tidigare räkenskapsår och som på balansdagen är säkra eller sannolika till sin förekomst men ovissa till belopp eller till den tidpunkt då de ska infrias och som vilar på en befintlig förpliktelse.

Balanskravet är kopplat till resultaträkningen. Enligt kommunallagen ska budgeten upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna (KL 8 kap. 4 §). Om det redovisade resultatet blir negativt, det vill säga om kostnaderna för ett visst räkenskapsår överstiger intäkterna, ska det negativa resultatet regleras senast under det tredje året efter det att det negativa resultatet redovisades. Huvudprincipen är att realisationsvinster inte ska inräknas i intäkterna då avstämning med balanskravet görs. Undantag kan dock göras om det står i överenskommelse med god ekonomisk hushållning, till exempel om försäljningen är ett led i en omstrukturering. Realisationsvinster för exploateringsfastigheter redovisade som omsättningstillgångar undantas vid avstämning av balanskravet.

Balansräkningen (BR) är en sammanställning av tillgångar, eget kapital, avsättningar och skulder på balansdagen, det vill säga redovisningsperiodens sista dag.

Certifikat kan emitteras av till exempel kommuner eller företag. Lån kan upptas genom utgivande, emission, av löpande skuldebrev med löptider upp till ett år.

Eget kapital utgör skillnaden mellan tillgångar och skulder. Visar hur stor del av tillgångarna som inte finansierats med lån.

Eliminering innebär att interna poster tas bort, så att uppgifter om intäkter, kostnader, fordringar och skulder endast innehåller för staden externa poster.

Euro Commercial Paper (ECP) är certifikat som emitterats på euromarknaden.

Euro Medium Term Note (EMTN) är skuldebrev i form av obligationer, med löptid över ett år. Euro Medium Term Notes emitteras på euromarknaden.

Förpliktelse – ett åtagande som härrör från kontrakt, lagstiftning eller annan laglig grund

Kassaflödesanalysen visar in- och utbetalningar för stadens olika verksamheter. Summan av in- och utbetalningar utgör årets totala kassaflöde.

Finansnetto är skillnaden mellan posterna finansiella intäkter och finansiella kostnader i resultaträkningen.

Medium Term Note (MTN) är lån som upptas genom utgivande, emission, av löpande skuldebrev i form av obligationer med löptider om lägst ett år.

Omsättningstillgångar är tillgångar som inte innehas för stadigvarande bruk, utan förbrukas i samband med framställning av produkter eller tjänster eller på annat sätt används i rörelsen.

Resultaträkningen (RR) är en sammanställning av intäkter och kostnader som utmynnar i ett resultat för en viss period.

Soliditeten är ett mått på betalningsförmågan på lång sikt och kan sägas visa den finansiella styrkan. Anger andelen av eget kapital av totala tillgångar.

Årets resultat visar förändringen av det egna kapitalet.

Noter

Beloppen i noterna är avrundade och summerar därför inte exakt.

Not 1 Verksamhetens intäkter				
I verksamhetens intäkter har interna poster eliminerats.	Staden		Kommunkoncernen	
mnr	2015-08-31	2014-08-31	2015-08-31	2014-08-31
Taxor, avgifter m m	2 835,7	2 955,4	5 613,0	5 043,3
Hyror, tomträttsavgälder	2 633,3	2 572,0	7 275,2	6 963,9
Statsbidrag	1 138,9	937,4	1 185,1	1 000,2
EU-bidrag	9,8	26,2	9,8	63,9
Summa verksamhetens intäkter	6 617,7	6 491,0	14 083,2	13 071,3
Not 2 Jämförelsestörande intäkter				
	Staden		Kommunkoncernen	
mnr	2015-08-31	2014-08-31	2015-08-31	2014-08-31
Återbetalning premier avtalsförsäkringar 2004 (AGS-KL, AVBF-KL)	249,157955	0,0	249,2	-
Realisationsvinster vid försäljningar*	611,8	1 406,1	612,0	1 911,1
varav försäljning exploateringsfastigheter*	538,93878800	745,9	538,9	745,9
Summa jämförelsestörande intäkter	861,0	1 406,1	861,2	1 911,1
*Försäljning av exploateringsfastigheter bruttoredo visas från och med 2014.				
Not 3 Verksamhetens kostnader				
I verksamhetens kostnader har interna poster eliminerats.	Staden		Kommunkoncernen	
mnr	2015-08-31	2014-08-31	2015-08-31	2014-08-31
Material och köpta tjänster m m	-5 704,0	-5 199,0	-19 611,2	-18 070,4
Bostadstillägg, sociala bidrag och andra understöd	-1 450,7	-1 405,6	-1 450,7	-1 405,6
varav försörjningsstöd/socialbidrag	-630,5	-637,5	-630,5	-637,5
Entreprenader och köp av verksamhet	-11 399,5	-11 009,7	0,0	0,0
Löner*	-8 947,3	-8 466,7	-14 440,3	-13 720,5
Arbetsgivaravgifter och avtalsförsäkringar	-2 718,2	-2 543,9	0,0	0,0
Pensionskostnader**	-1 320,8	-1 328,8	0,0	0,0
varav utbetalning av pensioner	-564,5	-547,7	0,0	0,0
varav pensionsavgifter	-424,3	-406,0	0,0	0,0
varav tjänstepensionsförsäkring	-0,4	-8,8	0,0	0,0
varav särskild löneskatt	-240,2	-230,4	0,0	0,0
varav förändring av pensionsskuld inkl. löneskatt	-91,4	-135,9	0,0	0,0
Övriga personalkostnader	-74,4	-74,8	0,0	0,0
Summa verksamhetens kostnader	-31 615,0	-30 028,5	-35 502,2	-33 196,5
*Timlöner, ersättn obekvämt arbetstid, övertid inklusive arbetsgivaravg samt låglönesatsning Kommunalarbetsförbundets avtalsområde är periodiserade.				
**Ränte- och basbeloppsuppräknings av pensionsskulden inklusive löneskatt redovisas under finansiella kostnader.				

Not 4 Jämförelsestörande kostnader	Staden		Kommunkoncernen	
	2015-08-31	2014-08-31	2015-08-31	2014-08-31
mnkr				
Bokfört värde försäljning exploateringsstillgångar***	-10,2	-42,3	-10,2	-42,3
Realisationsförluster vid försäljningar	0,0	-35,8	-25,6	-37,0
Ianspråktagande notningar före 2014 års bokslut. Notningarna upplösta i bokslut 2014				
Kompetensfonden**	0,0	-19,4	0,0	-19,4
Vision Järva, Vision Söderort och Hässelbylyftet**	0,0	-55,2	0,0	-55,2
E-tjänstprogrammet**	0,0	-9,5	0,0	-9,5
IT-Satsning 2011 och 2012 års bokslut**	0,0	-52,6	0,0	-52,6
<i>varav upphandling nytt ekonomisystem (SUNE)* **</i>	0,0	-4,1	0,0	-4,1
<i>varav skolplattform* **</i>	0,0	-22,5	0,0	-22,5
<i>varav digital förnyelse**</i>	0,0	-17,7	0,0	-17,7
<i>varav projekt eDok**</i>	0,0	-8,3	0,0	-8,3
Notningar enligt 2014 års bokslut. Övriga notningar upplösta 2014				
Järvalyftet, Söderortsvision, Hässelby-Vällingby	-8,8	0,0	-8,8	
IT-kostnader	-126,4	0,0	-126,4	
<i>varav upphandling nytt ekonomisystem (SUNE)* **</i>	-29,8	0,0	-29,8	
<i>varav skolplattform* **</i>	-46,2	0,0	-46,2	
<i>varav digital förnyelse och e-tjänster**</i>	-45,4	0,0	-45,4	
<i>varav projekt eDok**</i>	-5,0	0,0	-5,0	
Stimulansbidrag****	-40,0		-40,0	
<i>varav utbyggnad barnomsorg</i>	-34,4		-34,4	
<i>varav utbyggnad funktionshindrade</i>	-5,6		-5,6	
Social investeringsfond	0,0		0,0	
Medel för kompetensutveckling	0,0		0,0	
Summa jämförelsestörande kostnader	-185,5	-214,8	-211,1	-215,9
*SUNE-projektet och skolplattform har anslagsfinansierats 2014				
** Samtliga in-teckningar eget kapital upplöstes i bokslut 2014 och ersattes av nya				
***Försäljning av exploateringsfastigheter bruttoredo visas från och med 2014.				
****Avsättningar för stimulansbidrag upplöstes i bokslut 2014 och ersattes av in-teckning av eget kapital				
Not 5 Avskrivningar	Staden		Kommunkoncernen	
mnkr	2015-08-31	2014-08-31	2015-08-31	2014-08-31
Planenliga avskrivningar*	-658,2	-620,5	-2 622,2	-2 453,7
Nedskrivningar	0,0	-1,5	23,3	-0,6
Återföring nedskrivningar		0,0	-	
Utrangeringar**	-159,5	-12,7	-159,5	-
Summa avskrivningar	-817,7	-634,8	-2 758,4	-2 454,3
*Komponentavskrivningar genomfört från och med 2015 avseende samtliga anläggningar. Ingen korrigering gjord av jämförelseårets värde då effekten i inledningskedet bedöms som marginell.				
**158,0 mnkr avser utrangering nedlagda utgifter Park 1 Samverkanscentralen				

*Immateriella anläggningstillgångar				
Hyresrätter och immateriella tillgångar (Procent 20-33)	-	-	-11,4	-10,2
Goodwill (Procent 20)	-	-	0,0	0,0
*Materiella anläggningstillgångar				
Byggnader och tekniska anläggningar (Procent 2-33)	-718,6	-552,0	-2 409,0	-2 153,0
Maskiner och inventarier (Procent 2-33)	-99,1	-82,7	-338,0	-290,4
*Summa avskrivningar	-817,7	-634,8	-2 758,4	-2 453,7
Not 6 Skatteintäkter	Staden		Kommunkoncernen	
mnr	2015-08-31	2014-08-31	2015-08-31	2014-08-31
Årets preliminära skatteintäkter	26 788,3	24 783,9	26 788,3	24 783,9
Korrigerering prognostiserad slutavräkning 2013/2012	1,9	5,5	1,9	5,5
Korrigerering prognostiserad slutavräkning 2014/2013	-35,9	-33,4	-35,9	-33,4
Prognostiserad slutavräkning 2015/2014	24,3	94,4	24,3	94,4
Begravningsavgifter	115,0	96,7	115,0	96,7
Summa skatteintäkter	26 893,7	24 947,1	26 893,7	24 947,1
Not 7 Generella statsbidrag och utjämning	Staden		Kommunkoncernen	
mnr	2015-08-31	2014-08-31	2015-08-31	2014-08-31
Införandebidrag	120,4	370,5	120,4	370,5
Regleringsbidrag	0,0	138,7	0,0	138,7
Kostnadsutjämningsbidrag	0,0	52,6	0,0	52,6
Bidrag för LSS-utjämning	0,0	0,0	0,0	0,0
Generella statsbidrag	13,7		13,7	
Kommunal fastighetsavgift 2015 prel prognos	734,3	718,8	734,3	718,8
Summa generella statsbidrag och utjämning	868,5	1 280,5	868,5	1 280,5
Avgifter i utjämningsystemet				
Inkomstutjämningsavgift	-1 072,4	-929,9	-1 072,4	-929,9
Regleringsavgift	-23,6	0,0	-23,6	0,0
Kostnadsutjämningsavgift	-76,6	0,0	-76,6	0,0
Avgift till LSS-utjämning	-663,9	-580,7	-663,9	-580,7
Summa avgifter i utjämningsystem	-1 836,4	-1 510,7	-1 836,4	-1 510,7
Summa generella statsbidrag och utjämning	-967,9	-230,1	-967,9	-230,1

Not 8 Finansiella intäkter				
Under posten övriga finansiella intäkter redovisas bland annat borgensintäkter från de kommunala bostadsbolagen.	Staden		Kommunkoncernen	
mnkr	2015-08-31	2014-08-31	2015-08-31	2014-08-31
Långfristiga räntor	0,6	14,8	0,0	0,0
Kortfristiga räntor	740,1	840,4	5,7	26,4
Övriga finansiella intäkter	4,2	4,4	4,3	5,2
Aktieutdelning övrigt*	1 000,0	1 200,1	0,0	0,0
<i>Varav Stockholm Stadshus AB</i>	<i>1 000,0</i>	<i>1 000,0</i>		
<i>Varav AB Fortum Värme Holding samägt med Stockholms stad</i>	<i>0,0</i>	<i>200,0</i>		
<i>Varav Söderhalls renhållningsverk AB</i>	<i>0,0</i>	<i>0,1</i>		
<i>Varav Mässfatigheter AB</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>		
Utdelning enligt Lag om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag, SFS2010:879	0,0	450,0	0,0	0,0
*Korrigerad redovisningsprincip: Aktieutdelning Stockholms Stadshus AB direkt intäktsförd i stället för periodiserad. År 2014 ändrat				
Summa finansiella intäkter	1 745,0	2 509,7	10,0	31,6
Not 10 Finansiella kostnader				
	Staden		Kommunkoncernen	
mnkr	2015-08-31	2014-08-31	2015-08-31	2014-08-31
Långfristiga räntor	-464,0	-550,5	-317,0	-140,9
Ränta del pensionsskuld förändring	-52,2	-69,9	0,0	0,0
Övriga finansiella kostnader	-16,4	-11,3	-69,1	-10,5
Summa finansiella kostnader	-532,6	-631,7	-386,1	-151,3
Genomsnittlig ränta				
Genomsnittlig ränta extern skuldportfölj med derivat (%)	1,84	2,48	1,84	2,48
Genomsnittlig ränta extern skuldportfölj utan derivat (%)	1,52	2,05	1,52	2,05
Genomsnittlig räntebindningstid				
Genomsnittlig räntebindningstid extern skuldportfölj med derivat, år	3,1	2,3	3,1	2,3
Genomsnittlig räntebindningstid extern skuldportfölj utan derivat, år	2,2	1,7	2,2	1,7
*Räntekostnader redovisas inklusive nettot av ränte- och valutasw appar, i enlighet med RKR21. Se även not 37 Derivatinstrument.				
Årets räntekostnad för den externa skuldportföljen (exklusive bolagskoncernen och SSBF) är 313,0 mnkr inklusive derivat och 254,6 mnkr exklusive derivat.				
Not 12 Avsättningar och ianspråktagande				
	Staden		Kommunkoncernen	
mnkr	2015-08-31	2014-08-31	2015-08-31	2014-08-31
Årets avsättningar				
Begravningsavgifter	-21,7	-19,6	-21,7	-19,6
Summa årets avsättningar	-21,7	-19,6	-21,7	-19,6

Inspråkta avsettningar från föregående år					
Boende psykiskt funktionshindrade**		0,0	1,2	0,0	1,2
Boenden äldre**		0,0	4,9	0,0	4,9
Hemlösa projekt evidensbaserade metoder**		0,0	1,2	0,0	1,2
Renhållningsnämnden*		0,0	42,6	0,0	42,6
Begravningsavgifter		0,0	0,0	0,0	0,0
Infrastrukturella kostnader		669,5	239,6	669,5	239,6
Förskoleutbyggnad**		0,0	52,4	0,0	52,4
Bidrag SCILIFE mm		31,5	0,0	31,5	0,0
Summa inspråkta avsettningar från föregående år		701,0	342,0	701,0	342,0
*Renhållningsnämndens verksamhet har gått över i bolagsform 20140630 och avsettningen reglerats i försäljningslikviden					
**Avsettningarna upplöstes i bokslut 2014 och ersattes av inteckning i eget kapital					
Netto avsettningar/inspråkta avsettningar					
		679,4	322,3	679,4	322,3
Not 13 Skatt		Staden		Kommunkoncernen	
mnkr		2015-08-31	2014-08-31	2015-08-31	2014-08-31
Aktuell skatt		-	-	-263,4	-323,0
Uppskjuten skatt		-	-	3,3	-2,6
Summa skatt		-	-	-260,1	-325,6
Not 14 Kostnader enligt synnerliga skäl 8 kap 5b§ KL		Staden			
mnkr		2015-08-31	2014-08-31		
Kompetensfonden*		0,0	19,4		
Vision Järva och Vision Söderort*		0,0	55,2		
E-tjänstprogrammet*		0,0	9,5		
IT-satsning*		0,0	52,6		
Järvalyftet, Söderortsvision, Hässelby-Vällingby		8,8			
IT-kostnader		126,4			
Stimulansbidrag		40,0			
Summa kostnader enligt synnerliga skäl 8 kap 5b§ KL		175,3	136,6		
*Se not 4					
Not 15+16 Årets balanskravsresultat		Staden			
mnkr		2015-08-31	2014-08-31		
Årets balanskravsresultat		2 531,3	3 412,7		
Intecknat enligt alltblagslagstiftningen till ännu ej genomförda åtgärder		0,0	-450,0		
Summa årets balanskravsresultat efter inteckningar		2 531,3	2 962,7		

Not 16 Möjlig avsättning till RUR	Staden	
	2015-08-31	2014-08-31
mnkr		
Årets balanskravsresultat	2 531,3	3 412,7
Avgår 1 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag	-259,3	-247,2
Avgår efterutdelning enligt Lag om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag, SFS 2010:879	0,0	-450,0
Avgår notning i bokslut	0,0	-1 489,5
Summa möjlig avsättning till RUR	2 272,1	1 226,0

Noter till kassaflödesanalys		Staden		Kommunkoncernen	
mnkr		2015-08-31	2014-12-31	2015-08-31	2014-12-31
Not 17	Återläggning reavinster/reaföruster	-601,6	-1 911,8	-586,4	-2 825,0
	En återläggning görs av reavinster/reaföruster, så att faktiskt försäljningsvärde tas upp under investeringsverksamhet.				
		Staden		Kommunkoncernen	
		2015-08-31	2014-12-31	2015-08-31	2014-12-31
Not 18	Specifikation av ej likviditetspåverkande poster	974,0	860,0	1 546,6	3 483,4
	Justering för av- och nedskrivningar	817,7	980,1	2 758,4	3 584,4
	Justering för gjorda avsättningar	165,3	177,2	-618,3	353,6
	Justering för återlagda inkomster	-9,0	-2,9	0,0	0,0
	Justering för upplöst avsättning	0,0	-294,4	0,0	0,0
	Skattekostnad	-	-	-397,0	-315,1
	Resultat från andelar i intresseföretag	-	-	-202,6	-139,5
	Övrigt			6,1	
		2015-08-31	2014-12-31		
Not 19	Minskning av avsättningar pga utbetalningar	-31,5	-65,5		
	lanspråktagen avsättning	-701,0	-489,2		
	Infrastrukturella bidrag avgår, redovisas separat	669,5	423,8		
		2015-08-31	2014-12-31		
Not 20	Ökning/minskning kortfristiga skulder mm	-2 997,2	1 503,1		
	Förändring kortfristig skuld	-2 509,4	-220,1		
	Förändring kortfristiga lån exkl förändring utnyttjad checkräkningskredit	-435,0	1 709,2		
	Förändring semesterlöneskuld mm	-52,8	14,1		
		2015-08-31	2014-12-31		
Not 21	Investering i materiella anläggningstillgångar	-2 373,8	-4 327,4		
	Varav byggnader och tekniska anläggningar	9 916,2	-3 587,0		
	Varav maskiner och inventarier	-47,4	-205,5		
	Varav leasingavtal	0,0	0,0		
	Finansiella leasingavtal ingår i summan för maskiner och inventarier. Se not 50 för specifikation.				
	Varav pågående ny-, till- och ombyggnader	-12 242,6	-535,0		

		2015-08-31	2014-12-31
Not 22	Försäljning av materiella anläggningstillgångar	659,1	2 342,8
	Bokfört värde mark, byggnader o tekniska anläggningar	57,5	423,4
	Bokfört värde maskiner och inventarier	0,0	7,5
	Reavinster/förluster	601,6	1 911,8
		2015-08-31	2014-12-31
	Försäljning finansiella anläggningstillgångar	0,0	0,0
	Bokfört värde finansiella anläggningstillgångar	0,0	0,0
	Reavinster/förluster	0,0	0,0
Not 23	Ökning/minskning långfristiga skulder	2015-08-31	2014-12-31
	I denna post ingår återläggning av omklassificering av	5 349,2	3 640,0
	långfristig upplåning till kortfristig		
	Justering gjord med ej likvidpåverkande post	-9,0	-2,9
		2015-08-31	2014-12-31
Not 24	Likvida medel vid periodens slut	21,1	308,8
	Förskottskassor mm	6,4	5,8
	Likvida medel (bank medmera)	14,7	303,0
	Utnyttjad checkräkningskredit	0,0	0,0

Noter till balansräkningen

I stadens balansräkning bruttoredovisas fordringar och skulder gentemot stadens egna bolag.				
	Staden		Kommunkoncernen	
Not 25 Immateriella anläggningstillgångar	2015-08-31	2014-12-31	2015-08-31	2014-12-31
mnkr				
Ingående immateriella anläggningstillgångar 1/1	-	-	217,7	197,8
Ingående avskrivningar 1/1	-	-	-141,6	-124,8
Periodens avskrivningar	-	-	-11,4	-16,8
Periodens nedskrivningar	-	-	0,0	0,0
Periodens nyinvesteringar	-	-	0,8	2,7
Försäljningar			0,0	0,0
Omklassificering	-	-	0,0	17,1
Summa immateriella anläggningstillgångar	-	-	65,4	76,0
Avskrivningstider			3-10 år	3-10 år
Not 26 Mark byggnader och tekniska anläggningar	Staden		Kommunkoncernen	
mnkr	2015-08-31	2014-12-31	2015-08-31	2014-12-31
Ingående mark, byggnader och tekniska anläggningar 1/1	61 681,1	57 152,5	166 411,1	151 445,6
Ingående avskrivningar 1/1	-7 074,1	-6 378,6	-40 439,2	-37 763,7
Korrigerig MFO / Effekt byte av redovisningsprincip	169,0		169,0	363,3
Periodens avskrivningar	-559,0	-810,2	-2 272,8	-3 269,4
Periodens nedskrivningar	-1,5	-38,0	21,8	152,9
<i>Varav återföring nedskrivningar</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	-	-
<i>Varav utrangeringar</i>	<i>-1,5</i>	<i>-27,2</i>	<i>-1,5</i>	-
Årets uppskrivningar			-	-
Periodens nyinvesteringar	2 326,5	4 114,3	2 527,8	5 997,0
Periodens omklassificering ny- till och ombyggnad*	-12 242,6	-527,3	-10 930,2	8 352,6
Periodens investeringsbidrag	0,0	-12,9	0,0	0,0
Försäljningar	-57,5	-415,8	-85,2	693,5
Omklassificering		0,0		
Omklassificering exploateringsfastigheter	3,0	1 523,0	3,0	-
Summa mark, byggnader och tekniska anlägg.	44 244,8	54 607,0	115 405,3	125 971,8
Avskrivningstider	10-50 år	10-50 år	10-50 år	10-50 år
Investering; Ett prisbasbelopp, nyttjandeperiod 3 år eller mer. RKR 19 avseende nedskrivningar tillämpas				
Från och med 2015 tillämpas komponentindelning och komponentavskrivningar avseende stadens investeringar.				
*10,5 mdkr flyttat från anläggningstillgångskonto till ny- till och ombyggnad i samband med att Exploateringsnämndens anläggningsregister Alf har överförs till den nya anläggningsmodulen i ekonomisystemet Agresso. Schablonmässiga aktiveringar har tidigare tillämpats vid överföring av värden för tillgångar från ALF till huvudboken. Förändringen innebär att huvudboken fortsättningsvis speglar anläggningsreskontran.				
En korrigerig har gjorts av en krediterig av stadens tillgångar i samband med bolagisering av MFO år 2000. Korrigerigen framkommit vid total genomgång av anläggningsreskontran vid övergång till ny anläggningsmodul.				

Not 27 Maskiner och inventarier	Staden		Kommunkoncernen	
	2015-08-31	2014-12-31	2015-08-31	2014-12-31
mnkr				
Ingående maskiner och inventarier 1/1*	1 376,4	1 264,7	12 835,9	11 986,0
Ingående avskrivningar	-826,3	-780,5	-5 679,7	-5 433,6
Effekt byte av redovisningsprincip (K3)			0,0	48,4
Periodens avskrivningar	-99,1	-125,9	-338,0	-486,3
Periodens nedskrivningar	0,0	-2,2	0,0	-2,2
Periodens utrangeringar	0,0	-3,9	0,0	-3,9
Periodens nyinvesteringar	47,4	205,5	62,4	261,8
Försäljningar	0,0	-7,5	-0,5	-34,5
Omklassificering	0,0	0,0	128,1	820,4
Summa maskiner och inventarier*	498,4	550,1	7 008,1	7 156,0
Avskrivningstider (linjär avskrivning)	5-20 år	5-20 år	5-20 år	5-20 år
Investering; Ett prisbasbelopp, nyttjandeperiod 3 år eller mer.				
*För staden ingår finansiella leasingavtal i summan av maskiner och inventarier, se not 50 för speci				
Not 28 Pågående ny-, till- och ombyggnader	Staden		Kommunkoncernen	
mnkr	2015-08-31	2014-12-31	2015-08-31	2014-12-31
Ingående pågående ny-, till- och ombyggnader 1/1	6 611,2	5 503,9	16 662,0	16 647,4
Effekt av byte av redovisningsprincip (K3)			0,0	290,9
Periodens nyinvesteringar	0,0	535,0	6 131,3	8 934,8
Försäljningar	0,0	-7,7	-5,8	-7,5
Avgår utrangering utgifter Sambandscentralen	-158,0	580,0	-158,0	
Periodens nedskrivning			0,0	-10,7
Omklassificering från mark- byggnader och tekniska anläggningar*	12 242,6	0,0	10 807,0	-9 192,9
Summa pågående ny-, till- och ombyggnader	18 695,8	6 611,2	33 436,6	16 662,0
Investering; Ett prisbasbelopp, nyttjandeperiod 3 år eller mer.				
*10,5 mdkr flyttat från anläggningstillgångskonto till ny- till och ombyggnad i samband med att Exploateringsnämndens anläggningsregister Alf har överförts till den nya anläggningsmodulen i ekonomisystemet Agresso. Schablonmässiga aktiveringar har tidigare tillämpats vid överföring av värden för tillgångar från ALF till huvudboken. Förändringen innebär att huvudboken fortsättningsvis speglar anläggningsreskontran. Nedlagda utgifter i Park 1 Samverkanscentralen har kostnadsförts.				
Not 29 Aktier och andelar	Staden		Kommunkoncernen	
mnkr	2015-08-31	2014-12-31	2015-08-31	2014-12-31
Ingående aktier och andelar 1/1	3 880,7	3 880,7	2 590,7	2 320,0
Köp av bostadsrätter	0,0	0,0	0,0	0,0
Köp av aktier och andelar	0,0	0,8	47,1	270,8
Försäljning av bostadsrätter	0,0	0,0	0,0	0,0
Försäljning av aktier och andelar	0,0	-0,8	0,0	0,0
Summa aktier och andelar	3 880,7	3 880,7	2 637,8	2 590,6

Stadens aktier i kommunala bolag m m per 2014-12-31				
Bolag	Aktiekapital (tkr)	Ägarandel (%)	Bokfört värde 15-08-31 (tkr)	
Stockholms Stadshus AB*	2 850 800,0	100,0	3 484 382,0	
Kaplansbacken AB	500,0	100,0	514,0	
Svenska Teknologföreningens Fastighets AB	562,0	100,0	562,0	
Stockholms Terminal AB	1 000,0	50,0	2 300,0	
Summa aktier i dotterbolag/koncernföretag			3 487 758,0	
*Stockholms Stadshus AB har förvärvat stadens aktier i AB Fortum Värme Holding samägt med Stockholms stad genom apportemission 20140701 till ett värde av 0,8 mnkr. Stadens totala aktieinnehav är därmed oförändrat				
Aktier i övriga företag				
SÖRAB	8 000,0	5,0	400,0	
AB Servi-Data (depositionsbevis)			0,1	
Summa aktier i övriga företag			400,1	
Andelar kommunalförbund Storstockholms brandförsvär			27 831,4	
Summa andelar kommunalförbund			27 831,4	
Andelar bostadsrätter			364 663,3	
Summa andelar bostadsrätter			364 663,3	
Totalt summa aktier och andelar staden			3 880 652,8	
Not 30 Långfristiga fordringar	Staden		Kommunkoncernen	
mnkr	2015-08-31	2014-12-31	2015-08-31	2014-12-31
Ingående långfristiga fordringar 1/1	20,0	1 701,3	342,2	2 187,7
Återläggning av föregående års omklassificering	0,8	0,8	0,8	0,8
Amorteringar	-0,6	-1 681,3	-0,6	-1 681,3
Kortfristig del av långfristiga fordringar*	-0,8	-0,8	-0,5	-0,5
Förändring uppskjutna skattefordringar	-	0,0	-28,4	11,1
Förändring övriga långfristiga fordringar	-	-	-43,1	-175,6
Summa långfristiga fordringar	19,4	20,0	270,4	342,1
*Fordringar som på balansdagen har en förfallodag som inträffar inom ett år. Dessa fordringar har omfördats till kortfristig utlåning.				
Läntagare	Staden		Kommunkoncernen	
mnkr	2015-08-31	2014-12-31	2015-08-31	2014-12-31
Övriga	19,4	20,0	19,4	20,0
Uppskjutna skattefordringar	-	0,0	231,5	259,8
Övrigt	-	0,0	19,5	62,3
Summa långfristiga fordringar	19,4	20,0	270,4	342,2
Not 31 Exploateringsfastigheter*	Staden		Kommunkoncernen	
mnkr	2015-08-31	2014-12-31	2015-08-31	2014-12-31
Exploateringsfastigheter	1 090,0	1 093,0	1 090,0	1 093,0
Summa tomträttsmark	1 090,0	1 093,0	1 090,0	1 093,0
*Samtliga exploateringsfastigheter, som avses att avyttras redovisas som omsättningstillgångar.				

Not 32 Varulager och pågående arbete	Staden		Kommunkoncernen	
mnkr	2015-08-31	2014-12-31	2015-08-31	2014-12-31
Varulager	1,4	3,8	28,9	27,4
Pågående arbeten	0,5	3,5	4,7	9,4
Summa varulager och pågående arbeten	2,0	7,3	33,6	36,8
Förråd värderas till det lägsta värdet av anskaffningsvärde och verkligt värde.				
Not 33 Kortfristiga fordringar - övriga	Staden		Kommunkoncernen	
mnkr	2015-08-31	2014-12-31	2015-08-31	2014-12-31
Skatte-/momsfordringar	254,8	606,5	591,5	373,3
Statsbidragsfordringar	319,3	166,9	319,3	166,9
Kortfristiga fordringar stadens koncernföretag*	54 913,6	50 181,5	0,0	0,0
Övriga kortfristiga fordringar	19,6	51,4	142,8	1 558,4
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	1 670,9	2 024,4	2 055,1	2 402,9
Kundfordringar	668,9	680,9	1 342,2	1 231,4
Summa kortfristiga fordringar - övriga	57 847,0	53 711,7	4 451,0	5 733,0
*Staden administrerar upplåning för stadens bolag. Bolagen lånar efter behov av staden.				
Not 34 Kortfristig utlåning	Staden		Kommunkoncernen	
mnkr	2015-08-31	2014-12-31	2015-08-31	2014-12-31
Kortfristig utlåning	0,0	0,0	0,0	0,0
Kortfristig del av långfristiga fordringar*	0,8	0,8	0,8	0,8
Summa kortfristig utlåning	0,8	0,8	0,8	0,8
*Långfristiga fordringar som på balansdagen har en förfallodag som inträffar inom ett år. Dessa fordringar har omförts till kortfristig utlåning.				
Not 35 Kortfristiga placeringar	Staden		Kommunkoncernen	
mnkr	2015-08-31	2014-12-31	2015-08-31	2014-12-31
Kompetenskonto	30,1	32,5	30,1	71,4
Summa kortfristiga placeringar	30,1	32,5	30,1	71,4
Not 36 Likvida medel	Staden		Kommunkoncernen	
mnkr	2015-08-31	2014-12-31	2015-08-31	2014-12-31
Förskottskassor mm	6,4	5,8	6,4	5,8
Likvida medel (Bank mm)	14,7	303,0	247,6	526,0
Summa likvida medel	21,1	308,8	253,9	531,8
Not 37 Eget kapital	Staden		Kommunkoncernen	
mnkr	2015-08-31	2014-12-31	2015-08-31	2014-12-31
Ingående eget kapital 1/1	60 663,2	56 632,8	109 146,7	100 175,9
<i>Varav disposition 2014 års förändring/Tidigare år*</i>	<i>175,3</i>	<i>-65,4</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
Förändring av eget kapital enligt resultaträkningen	2 678,1	3 450,4	2 637,9	4 087,1
<i>varav avsatt till RUR</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	
Förändring eget kapital som inte gått via RR**	169,0	580,0	135,6	580,0
Resultatutjämningsreserv	0,0	0,0	0,0	0,0
Utdelning	0,0	0,0	0,0	-0,1
Ändrade redovisningsprinciper	0,0	0,0000	0,0	4 303,8
Summa eget kapital	63 510,3	60 663,2	111 920,2	109 146,8

*Disposition 2002, 2006, 2010, 2011 upplöstes i 2014 års bokslut och ersattes av en ny disposition på 1489,5 mnkr				
**2015 Korrigering MFO 2000nollställd pga genomgång samtliga anläggningar vid införande av ny anläggningsmodul 2015: Enligt utförd revision har resultatförd medfinansiering 2003 justerats och bokförts som stadens egna investering 2014 avseende medfinansiering E18 Hjulsta-Kista				
Not 38 Summa eget kapital				
Järvalyftet, Söderortsvision, Hässelby-Vällingby	IB2015	Avgår hittills	Avgår 2015-08-31	UB 2015-08-31
	74,5	0,0	-8,8	65,7
IT-kostnader	IB2015	Avgår hittills	Avgår 2015-08-31	UB 2015-08-31
	765,0	0,0	-126,4	638,6
<i>Varav upphandling nytt ekonomisystem (SUNE)</i>	0,0	0,0	-29,8	-29,8
<i>Skolplattform</i>	0,0	0,0	-46,2	-46,2
<i>Digital förnyelse inkl e-tjänster</i>	0,0	0,0	-45,4	-45,4
<i>Projekt eDok</i>	0,0	0,0	-5,0	-5,0
Stimulansbidrag	IB2015	Avgår hittills	Avgår 2015-08-31	UB 2015-08-31
	150,0	0,0	-40,0	110,0
<i>Varav utbyggnad barnomsorg</i>	0,0	0,0	-34,4	-34,4
<i>Varav utbyggnad omsorg funktionshindrade</i>	0,0	0,0	-5,6	-5,6
<i>Varav utbyggnad äldreomsorg</i>	0,0	0,0	0,0	0,0
Social investeringsfond	IB2015	Avgår hittills	Avgår 2015-08-31	UB 2015-08-31
	300,0	0,0	0,0	300,0
Medel för kompetensutveckling	IB2015	Avgår hittills	Avgår 2015-08-31	UB 2015-08-31
	200,0	0,0	0,0	200,0
Total disposition 2014 års förändring	IB2015	Avgår hittills	Avgår 2015-08-31	UB 2015-08-31
	1 489,5	0,0	-175,3	1 314,2
Not 39 Pensioner och liknande förpliktelser	Staden			
mnkr	2015-08-31	2014-12-31		
Ingående avsatta pensioner 1/1	5 050,5	4 889,7		
Nyintjänande o skuldförändr arbetstagare o pensionär*	102,8	183,8		
Avgiftsbestämd chefspension	8,6	27,8		
Pensionärer skuldförändring*	-	-80,6		
Förtroendevalda visstids- och ålderspensioner, avgångsersättning**	4,5	-0,5		
Skuld avseende Skafab	-0,3	-1,2		
Avsatt till löneskatt	28,0	31,4		
<i>Varav ränte- och basbeloppsuppräknig</i>	52,2	0,0		
Summa avsatt till pensioner	5 194,1	5 050,5		

därav avgiftsbestämd chefspension	184,6	174,0	
därav garantipensioner inkl löneskatt*	-	3,3	
därav särskild avtalspension enl överenskommelse inkl löneskatt*	-	202,4	
därav pensionsersättningar förtroendevalda inkl löneskatt	210,3	204,7	
<i>*Uppdelningen av skuldförändringen mellan arbetstagare och pensionärer finns ej i delårsbokslutet utan kommer till årsskiftet.</i>			
<i>*Förtroendevalda ingår från och med 2010 i balansräkningen.</i>			
Aktualiseringsgrad i procent	81,4%	81,4%	
Aktualiseringsgrad anställning Stockholms stad i procent	99,0%	99,0%	
Skulden har minskats med bortförsäkrat via tjänstepensionsförsäkring omfattande förvaltningschefer m fl med särskilda avtal	0,4	0,8	
Not 40 Övriga avsättningar	Staden		
mnkr	2015-08-31	2014-12-31	
Begravningsavgifter			
Ingående balans	57,8	41,5	
Årets avsättning	21,7	16,4	
Utgående balans	79,5	57,9	
Infrastrukturella bidrag**			
Ingående balans 1/1	7 703,0	8 126,8	
Ianspråktaget	-669,5	-423,8	
Årets avsättning	0,0	0,0	
Utgående balans	7 033,5	7 703,0	
Science for Life Laboratory***			
Ingående balans 1/1	277,4	280,0	
Ianspråktaget	-31,5	-2,6	
Utgående balans	245,9	277,4	
Summa ingående balans	8 038,3	8 448,3	
Summa ianspråktaget	-701,0	-426,4	
Summa årets avsättningar	21,7	16,4	
Summa utgående balans	7 358,9	8 038,3	
<i>*Avsättningarna upplöstes 2014 och ersattes av reservation av förändringen av eget kapital</i>			
<i>**Avsättning till Norra länken, Citybanan, Tvärbanor, tunnelbaneutbyggnad, övriga spårförbindelser och Nationalstadsparken mm. Osäkerhet om belopp föreligger. Staden tillämpar direkt resultatföring av beslut om bidrag till statlig infrastruktur. Beloppen är indexuppräknade. För infrastrukturella åtgärder utgår ytterligare ca 85 mnkr 2015, 445 mnkr 2016, 395 mnkr 2017, 260 mnkr 2018 och 5,8 mdkr efter år 2018.</i>			
<i>***Enligt beslut i bokslut 2014 får avsättningen användas till åtaganden mot Electrum inkl Kista Science City</i>			

Not 41 Obligationslån	Staden		Kommunkoncernen	
	2015-08-31	2014-12-31	2015-08-31	2014-12-31
mnkr				
Ingående obligationslåneskuld	16 853,1	12 636,5	16 853,1	12 636,5
Nyupplåning	7 049,1	9 426,6	7 049,1	9 426,6
Periodisering över- och underkurser	-3,3	24,0	-3,3	24,0
Återläggning av föregående års omklassificering	4 119,0	3 459,9	4 119,0	3 459,9
Amorteringar	-2 385,0	-4 574,9	-2 385,0	-4 574,9
Kortfristig del av långfristiga lån*	-4 684,0	-4 119,0	-4 684,0	-4 119,0
Summa obligationslån	20 948,9	16 853,1	20 948,9	16 853,1
*Skulder som på balansdagen har en förfallodag som inträffar inom ett år. Dessa skulder har omförts till kortfristiga lån.				
	Staden		Kommunkoncernen	
mnkr	2015-08-31	2014-12-31	2015-08-31	2014-12-31
Utländska obligationslån	19 748,9	13 953,1	19 748,9	13 953,1
Svenska obligationslån	1 200,0	2 900,0	1 200,0	2 900,0
Summa obligationslån	20 948,9	16 853,1	20 948,9	16 853,1
	Staden		Kommunkoncernen	
mnkr	2015-08-31	2014-12-31	2015-08-31	2014-12-31
Ingående reverslåneskuld	1 200,0	2 200,0	1 200,0	2 200,0
Nyupplåning	2 250,0	230,0	2 250,0	230,0
Återläggning av föregående års omklassificering	1 230,0	180,0	1 230,0	180,0
Amorteringar	-1 200,0	-180,0	-1 200,0	-180,0
Kortfristig del av långfristiga lån*	-230,0	-1 230,0	-230,0	-1 230,0
Summa reverslån	3 250,0	1 200,0	3 250,0	1 200,0
*Skulder som på balansdagen har en förfallodag som inträffar inom ett år och ej med säkerhet bedöms omsättas till långfristig. Dessa skulder har omförts till kortfristiga lån.				
	Staden		Kommunkoncernen	
mnkr	2015-08-31	2014-12-31	2015-08-31	2014-12-31
Utländska reverslån	3 250,0	1 200,0	3 250,0	1 200,0
Summa reverslån	3 250,0	1 200,0	3 250,0	1 200,0

Not 43 Övriga långfristiga skulder	Staden		Kommunkoncernen	
	2015-08-31	2014-12-31	2015-08-31	2014-12-31
mnkr				
<i>Ingående låneskuld leasing</i>	0,4	0,5	0,4	0,5
<i>Ny låneskuld leasing</i>	0,0	0,0	0,0	0,0
<i>Återläggning av föregående års omklassificering</i>	0,2	0,2	0,2	0,2
<i>Amorteringar</i>	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
<i>Omklassificering</i>	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Summa långfristig skuld leasing	0,3	0,4	0,3	0,4
Förmedlade medel	0,6	0,6	0,6	0,6
Skuldfonder	33,3	35,5	33,3	35,5
Periodiserade investeringsinkomster**	113,1	64,0	113,1	64,0
<i>(varav ny-om- och tillbyggnad)</i>	44,2	0,0	44,2	0,0
<i>(Varav investeringsbidrag)</i>	73,7	39,2	73,7	39,2
<i>(Varav upplösta investeringsbidrag)</i>	-8,5	-4,9	-8,5	-4,9
<i>(Varav anslutningsavgifter)</i>	4,1	31,6	4,1	31,6
<i>(Varav upplösta anslutningsavgifter)</i>	-0,5	-1,9	-0,5	-1,9
Avskrivningstider (linjär avskrivning)	5-20 år	5-20 år	5-20 år	5-20 år
Övriga långfristiga skulder*	656,2	656,0	670,6	674,4
Utnyttjad checkräkningskredit	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa övriga långfristiga skulder	803,5	756,5	817,9	774,9
*Avtal med affärsverket Svenska Kraftnät angående Stockholms Ström				
**Investeringsbidragen periodiseras som motsvarande tillgång. Ingen omläggning till kortfristiga skulder sker då investeringsinkomsterna inte är likvidpåverkande				
Not 44 Kortfristiga skulder	Staden		Kommunkoncernen	
mnkr	2015-08-31	2014-12-31	2015-08-31	2014-12-31
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	3 579,7	3 549,7	6 259,4	5 793,1
Skatteskulder/moms	71,7	383,3	42,7	215,9
Leverantörsskulder	1 498,5	2 876,8	2 700,2	4 666,8
Förmedlade medel	3,883	4,3	3,9	4,3
Deponerade medel	6,5	6,2	6,5	6,2
Skuldfonder	3,2	3,7	3,2	3,7
Personalskatter	273,2	261,3	275,2	309,5
Kortfristiga skulder till koncernföretag*	13 243,7	14 163,9	0,0	0,0
Övrigt	944,0	884,4	1 051,9	3 128,6
Summa kortfristiga skulder	19 624,3	22 133,7	10 343,0	14 128,1
*Staden administrerar upplåning för stadens bolag. Bolagen lånar efter behov av staden.				
Not 45 Kortfristiga lån	Staden		Kommunkoncernen	
mnkr	2015-08-31	2014-12-31	2015-08-31	2014-12-31
Utnyttjad kredit i koncernkontot	0,0	0,0	0,0	0,0
Upplåning från majoritetsägda bolag	0,0	0,0		
Kortfristig del av långfristiga lån*	4 914,0	5 349,0	4 914,0	5 349,0
<i>varav upplåning från majoritetsägda bolag</i>	0,0	230,0		
Summa kortfristiga lån	4 914,0	5 349,0	4 914,0	5 349,0
*Långfristiga lån som på balansdagen har en förfallodag som inträffar inom ett år. Dessa skulder har omförts till kortfristiga lån.				

Not 46 Stadens skuld för semesterlöner och okompenserad övertid		Kommunkoncernen		
mnkr	2015-08-31	2014-12-31	2015-08-31	2014-12-31
Ingående skuld	778,7	764,7	778,7	764,7
<i>Varav semesterlöner</i>	723,8	710,9	723,8	710,9
<i>Varav okompenserad övertid</i>	54,9	53,7	54,9	53,7
Förändring semesterlöneskuld	-47,3	12,9	-47,3	12,9
Förändring okompenserad övertid	-5,5	1,2	-5,5	1,2
Summa skuld för semesterlöner o okomp övertid	726,0	778,7	726,0	778,7
Not 47 Ansvars- och borgensförbindelser				
mnkr	2015-08-31	2014-12-31		
Stadens majoritetsägda bolag pensionsutfästelse	43,1	43,1		
<i>Stockholms Stadshus AB</i>	11,4	11,4		
<i>Stockholms Parkering</i>	5,5	5,5		
<i>Stockholms Hamnar</i>	5,6	5,6		
<i>S:t Erik Markutveckling</i>	1,6	1,6		
<i>Stockholm Business Region</i>	5,1	5,1		
<i>Bostadsförmedlingen i Stockholm AV</i>	2,3	2,3		
<i>AB Svenska Bostäder</i>	2,8	2,8		
<i>Micasa Fastigheter i Stockholm AB</i>	2,1	2,1		
<i>SISAB</i>	2,5	2,5		
<i>Stockholm Vatten Holding AB</i>	3,2	3,2		
<i>S:t Erik Livförsäkring AB</i>	1,0	1,0		
Summa ansvars- och borgensförbindelser för majoritetsägda bolag	43,1	43,1		
Övriga juridiska-/privatpersoner				
Borgen för lån	493,8	493,9		
<i>varav</i>				
<i>Stiftelsen Stockholms Studentbostäder</i>	65,1	65,1		
<i>Stockholms Kooperativa Bostadsförening</i>	195,8	195,8		
<i>Fortum</i>	0,0	0,0		
<i>Stockholms Stadsmission</i>	78,6	78,6		
<i>SYVAB</i>	131,6	131,6		
<i>övriga juridiska personer</i>	22,6	22,8		
Pensionsutfästelser	58,9	58,9		
Kommunalt förlustansvar för småhus	1,4	1,4		
Summa	554,0	554,2		
Totalt ansvars- och borgensförbindelser	597,1	597,3		

Not 48 Stadens pensionsskuld	2015-08-31	2014-12-31	
mnkr			
Ingående pensionsskuld 1/1	14 309,6	14 751,7	
Nyintjänade och skuldförändring arbetstagare*	-18,3	-144,0	
Skuldförändring pensionärer*	-	-298,0	
Summa pensionsskuld	14 291,4	14 309,6	
Tillkommer löneskatt	3 467,1	3 471,5	
Summa pensionsskuld inklusive löneskatt	17 758,4	17 781,1	
Aktualiseringsgrad (%)	81,4	81,4	
Aktualiseringsgrad anställning Stockholms stad (%)	99,0	99,0	
Not 49 Derivatinstrument			
2015-08-31			
Typ av derivat (mnkr)	Nominellt belopp	Säkrad volym	Marknadsvärde
Valuta-/valutaränte-swappar*	-1 583,1	-1 583,1	-208,3
Ränteswappar	-6 930,0	-6 930,0	-63,4
Summa	-8 513,1	-8 513,1	-271,7
2014-12-31			
Typ av derivat (mnkr)	Nominellt belopp	Säkrad volym	Marknadsvärde
Valuta-/valutaränte-swappar*	1 033,1	1 033,1	-140,1
Ränteswappar	6 915,0	6 915,0	-83,9
Summa	7 948,1	7 948,1	-224,1
*Valuta-/valutaränteswappar har omräknats till valutakurs efter valutasäkring.			
<p>Derivatinstrument används för att minimera risken för oförutsett högre räntekostnader orsakade av ränte- och/eller valutaförändringar, vilket genererar en lägre risk genom en minskad volatilitet i räntan för staden. Den externa skuldportföljen har i huvudsak fast ränta efter säkring med derivat. Skuldportföljen i utländsk valuta är säkrad till SEK till 100 procent. Årets räntekostnad för den externa skuldportfölj (exklusive bolagskoncernen och SSBF) är 518,3 mnkr inklusive derivat och 422,0 mnkr exklusive derivat. Genomsnittlig ränta för extern skuldportfölj inklusive derivat är 2,40% (2,54%) och exklusive derivat 1,98% (2,16%). Genomsnittlig räntebindningstid (duration) för den externa skuldportföljen med derivat är 3,0 år (2,2år) och exklusive derivat 2,1 år (1,7år). Enligt Finanspolicy ska den genomsnittliga räntebindningstiden (duration) vara 3,5 år med ett avvikelseintervall om +/- 1,5 år.</p>			
Not 50 Leasing	Staden		
mnkr	2015-08-31	2014-12-31	
Finansiella leasingavtal överstigande 3 år *			
Maskiner och inventarier			
Redovisat värde	0,4	0,5	
Nuvärdesberäknade minimileasavgifter	0,4	0,5	
därav förfallodag inom 1år	0,2	0,2	
därav förfallodag inom 1-5 år	0,3	0,4	
därav förfallodag senare än 5 år	0,0	0,0	

Operationella leasingavtal överstigande 3 år *				
Minimileaseavgifter	6 361,7	7 183,8		
därav förfallodag inom 1år	816,0	864,2		
därav förfallodag inom 1-5 år	2 365,1	2 672,6		
därav förfallodag senare än 5 år	3 180,6	3 647,0		
<i>varav koncernintern leasing</i>	<i>4 292,4</i>	<i>5 081,1</i>		
<i>med förfallodag inom 1år</i>	<i>323,1</i>	<i>391,8</i>		
<i>med förfallodag inom 1-5 år</i>	<i>1 165,0</i>	<i>1 448,9</i>		
<i>med förfallodag senare än 5 år</i>	<i>2 804,3</i>	<i>3 240,4</i>		
<p>*Hyresavtal som uppfyller villkoren för operationell leasing ingår. Leasingavtal med ett sammanlagt värde understigande 500 000 kronor eller en årlig kostnad motsvarande max 150 000 kronor är ej redovisade.</p> <p>Finansiell leasing ingår i balansräkningen på tillgångssidan under "maskiner och inventarier" samt under kort- och långfristiga skulder. Inga avtal om finansiell leasing omfattar variabla avgifter.</p> <p>Stadens IT-verksamhet leasas av Volvo Information Technology AB. Avtalets längd överstiger inte 3 år och därmed ingår inte det ekonomiska åtagandet i redovisningen ovan. Kostnaden hittills för 2015 uppgår till 381,3 mnkr (373,3).</p>				
Not 51 Efterutdelning enligt §5:1 allbolagen	2015-08-31	2014-12-31	2013-12-31	2012-12-31
Efterutdelning enligt §5:1 allbolagen 2012	670,0	670,0	670,0	670,0
Förbrukat	-306,8	-269,0	-184,8	-93,7
Summa återstår	363,2	401,0	485,2	576,3
Efterutdelning enligt §5:1 allbolagen 2013	1 900,00	1 900,0	1 900,0	
Förbrukat	-169,1	-112,3	-41,9	
Summa återstår	1 730,9	1 787,7	1 858,1	
Efterutdelning enligt §5:1 allbolagen 2014	450,0	450,0		
Förbrukat	-101,4	-48,8		
Summa återstår	348,6	401,2		